

FERTEK

RAKISI

İnhişerin kontrolü altında uzun müddet fişar-  
da dıalondırılmis 45 derecelik pek yakında er-  
knekt. Tel. 40988 Galata, Kaval sokak No 5-9

# Son Posta

Sene 8 — No. 2741

Yazı işleri telefonu: 20203

PAZAR 20 — MART 1938

İdare işleri telefonu: 20203

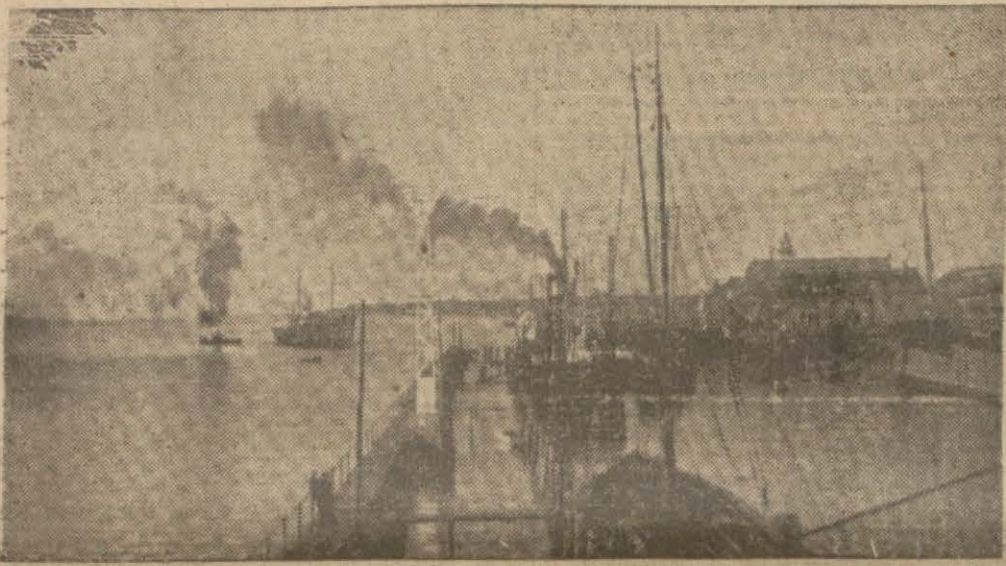
Fiatı: 5 kuruş

*Buhrandan sonra ilk salâh alâmetleri*

## Südet Almanlarına muhtariyet veriliyor

Litvanya Lehistanla anlaştı, hududda toplanan askerler yerlerine döndüler

Lehistanla Litvanya arasında münasebat yeniden tesis edildi



Memel şehrinin bir görünüşü

Londra 19. (Hususi) — Lehistan - Litvanya ihtilâfı tehlikeli bir safha geçirdikten sonra, şimdi artık halledilmiştir.

Litvanya hükümeti, Leh ultimatomunun ileri sürdüğü bütün şartları kabul etmiştir.

Bu hususta, iki devlet arasında cereyan eden müzakereler Estonyadaki sefirleri vasıtasıyla yapılmıştır.

Leh ultimatomunda ileri sürülen

şartlar mucibince, iki devlet arasında 20 senedenberi münkatil bulunan diplomatik münasebat yeniden tesis edilmiştir. İki hükümet merkezinde tayin edilen elçiler martın sonuna kadar itimadnamelerini vereceklerdir.

Tekrar bu tarihe kadar, Lehistan ve Litvanya arasında kara, deniz ve hava yollarıyla münakalat tesis edilecek, telgraf ve telefon hatları açılacaktır.

(Devamı 11 inci sayfada)

Çekoslovakya'da bir emirname neşredildi

Devlet dairelerinde Alman memurlarının adedi artırılıyor



Südet Almanları Şefi Henlein (Yazısı 11 inci sayfada)

**Hitlerle Mussolini dillerinin altında neyi saklıyorlar?**

Alman devlet reisi "İtalya ve Fransa ile hududlarımız kat'îdir," dedi. Fakat diğer hududlar?

*Diğer taraftan İtalyan başvekili Avrupa kıtasına verilmesi elzem olan yeni bir müvazeneden bahsediyor. Acaba bu iki fikir ve politika arkadaşları söyledikleri ve söylemedikleri şeylerle birbirlerini ikmal mi ediyorlar?*

Yazan: Muhittin Birgen

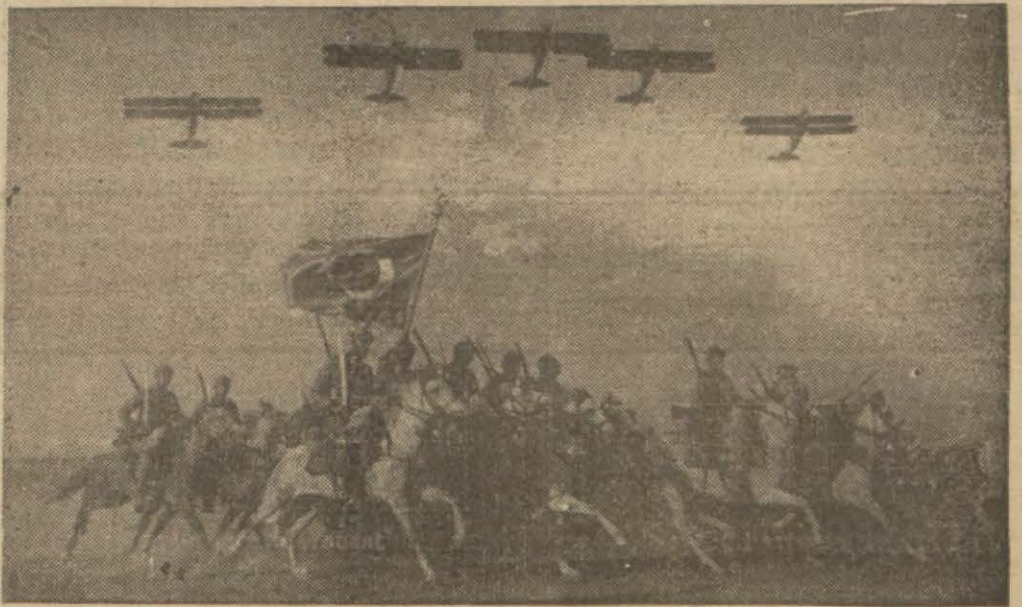


Alman devlet reisi Viyanada meşhur nutkunu söylerken

[Yazısı ikinci sayfamızın Hergün sütunundadır]

**"Yakınşarkın en büyük ordusu, Türk ordusudur,"**

Bir Mısır gazetesi "Bu asırda yaşayabilmek için kuvvetli olmak lâzımdır. Yakınşarkın bütün milletleri Türkiyenin verdiği misali takib etmelidirler," diyor



Kudretli ve kahraman Türk ordusuna aid bir görünüş

Kahire 15 (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Dünya işlerinin aldığı gidiş bu rada da efkârı çok işgal ediyor. Mısır, askerî kudretinin yükseltilmesi için bir takım tedbirler düşünüyor ve askerlik meselelerine karşı halkta umumî bir alâka uyanıyor. Bu münasebetle Al Mokatam gazetesi bir makale neşrederek bun-

da uzun uzun Türk ordusundan bahsetti. Gazete Türk ordu ve donanmasının Abdülhamid devrindenberi geçirdiği devirleri ayrı ayrı tedkik ettikten ve cumhuriyet devrinde yapılan şeyler hakkında bir takım malûmat verdikten sonra bu gün Türkiyenin en yeni tipte 1000 tayyâtam gazetesi bir makale neşrederek bun-

(Devamı 11 inci sayfada)

**İspanyada açık şehirlerin bombardımanı durdu**

Son bombardımanlarda Barselonda enkaz altından 1300 kişi çıkarıldı, Fransa teşebbüste bulundu



İspanyadaki harbin harita ile hikâyesi: (Beyaz arazi hükümetçilere, noktalı arazi Frankoculara aittir.)

Temmuz 936 da

Eylül 936 da

Şubat 937 de

Londra 19 (Hususi) — Barselonun üç gündübenberi devam eden şiddetli bombardımanı bugün durmuştur.

Gece yarısına kadar enkaz altından çıkarılan kurbanların adedi 1300 ü bulmuştur. Bundan başka 200 de yaralı vardır.



İlkteşrin 937 de

Bugün

Fransanın teşebbüsü Paris 19 (A.A.) — Salâhiyettar mehafilin teyid ettiğine göre, Fransa hükümeti, Katalonyada sivil ahalinin tayyarelerle bombardımanı hakkında Salamanka hükümeti nezdinde bu bombardımanların insanlık kanunları-

na aykırılığını tebarüz ettiren teşebbüslerde bulunmuştur. Fransız notasının bir suretine muttali olan İngiliz hükümeti de, Salamanka makamları nezdinde aynı teşebbüslerde bulunacaktır.

(Devamı 11 inci sayfada)

**"Mazi; mazidir, hal de hal,,**

Loyd Corc Versayda

Paris 19 (Hususi) — Büyük harbin sulh muahedelerini tanzim etmiş olan adamlardan bugün İngiltere tarafında

(Devamı 3 üncü sayfada)

**Facianın içyüzü**

Karısile kayınpederini öldüren genç neler anlatıyor?



Katil Kastamonulu Emin (Yazısı 11 inci sayfada)

**Millî tarihimizin meçhul kalan bir hakikati aydınlanıyor**

**Vatan ve Hürriyet - İttihat ve Terakki**

Tarih Kurumu Belleteninin son çıkan nüshasında millî tarihimizin meçhul kalmış bir hakikatini aydınlatan çok mühim iki yazı intişar etti. Bunlardan biri Profesör Bayan Afet'in, diğeri Kars saygılı Hüseyin Saminindir. Tarih Kurumu Belleteni elimize dün geçtiği için bu yazıları okuyucularımıza ancak bugün verebiliyoruz. İç sayfalarımıza bakınız.



## Hergün

Hitlerle Mussolini  
Dillerinin altında  
Neyi saklıyorlar?

Yazan: Muhittin Birgen

Avusturya vukuatı karşısında İtalyanın aldığı vaziyeti izah için geçen gün bir nutuk irad eden Bay Mussolini, sözlerini karışık bir cümle ile bitirdi. Avusturya vukuatının Berlin - Roma mihrini asla bozmadığını ve bozmayacağını söylerken dedi ki:

— İttihadi gerek zaman ve gerek vasıtalar itibarile birbirine benziyen iki millet, politika ve hayat düşüncelerinde de bir olarak, endişe içinde bulunan kıt'ımıza, bütün milletlerin nihayet sulh içinde müsmir bir surette işbirliği yapmalarını mümkün kalan yeni bir müvazene vücutte getirmek için birlikte yürüyebilirler.

Bu sözler, kasden bir buluta sarılmış olarak ortaya atılan bir fikrin, mühim ifadesini andırıyor. Bay Mussolini, endişe içinde bulunan Avrupa kıt'asına ve rilmesi elzem olan yeni bir müvazeneden bahsediyor. Bu, öyle bir müvazene olacak ki, bugünkünün yerine gelecek ve aynı zamanda milletlerin sulh içinde ve müsmir bir surette iş yapmalarını mümkün kılacakmış. Her müvazenenin iddiası aynı şeyleri yapmaktır. Bunun için, için bu tarafını «beylik iddia» olarak bir tarafa bırakırsak geriye müvazenenin değişmesi meselesi kalır. Aynı zamanda bu sözler o tarzda ve o yerde söylenmiştir ki, Bay Mussolini'nin bu sözleri söylerken dilinin ucuna kadar gelmiş olan diğer bazı sözleri yutmuş olduğunu iddia etmek pek de yanlış olmayacaktır.

Öte taraftan, Bay Hitler de mütema diyen bir iki nokta üstünde ısrar edip duruyor. Berlin - Roma mihrininin şimdi kaptanlığı rolünü ifa eder görünen bu heyecanlı hatib, mühim bir meseleyi bir hafta içinde iki defa diline doladı ve gayet vazih ve kuvvetli cümlelerle tekrar etti:

— Gerek İtalya ve gerek Fransa ile hududumuz artık tesbit edilmiştir dedi; her iki memlekete karşı da söz verir ve taahhüd altına girerim. Benim sözüm, bütün Alman milletinin sözüdür.

İtalya ve Fransa gazetelerinin bu söz karşısında aldıkları tavra bakılırsa, onların da bu sözlere inandıkları kuvvetle tahmin olunabilir. Hitler, şimdiye kadar yapacağını söylediği şeyleri yaptı ve yapmayı söylediği şeyleri de yapmadı. Şu halde, Fransa ve İtalya hududlarını kat'i surette tesbit etmiş olduğunu söyleyen Alman devlet reisi, diğer hududlar hakkında mısırın sükiyet ederse, bunun manası, bilâhare tutumiyecade emin olduğu bir taahhüd altına girmekten korkması demek olmaz mı?

Şu halde, onun da dilinin ucunda bazı sözler dolaşmış, fakat, bu sözler, dudakların arasından dışarı çıkamıyarak tekrar yutulmuştur. Hitler, Fransa ve İtalya hududlarında kendisinden emindir: Bunlar değişmeyecek, yani bunları değiştirmek için Almanya'yı her hangi bir harekete sevk etmeyecektir. Fakat, diğer hududlar? İş oraya gelince, Bay Hitler sadece yutkunuyor ve susuyor.

«Endişe içinde bulunan kıt'ımıza yeni bir müvazene vermek» fikri ile, değişmeyecek hududlarla, değişip değişmeyeceği hakkında bir harf bile söylenilmeyen hududlar arasında acaba hususî bir müna-sebet var mıdır? Acaba, bu iki fikir ve politika arkadaşı, bu meseleleri aralarında ötedenberi konuşmuş ve bazı şeylere karar vermişlerdir de bugün muayyen bir Avrupa vaziyeti karşısında ayrı ayrı söz söylerken, biri bir taraftan, diğeri de öbür taraftan söyledikleri ve söylemedikleri şeylerle, birbirlerini ikmal mi ediyorlar?

Bu sözler, bu bir kısmı bülbül gibi, tam bir talâkatle ifade edilen, diğer bir kısmı da dokuz boğumu boğazın sekizini ve hattâ dokuzunu da aşip dilin tam ucuna geldikten sonra tekrar yutulup içeriye gönderilen fikirler, insana meraklı bir romanın henüz okunmayan fasıllarını hatırlatıyor. Demokrasi ve sosyalizm âlemlerinin «sergüzeşt» veya «avantür» diye tavsiye ettikleri bu roman, yirminci asrın birinci ortasına doğru Avrupada yaşayan milletlerin hayatlarının romanıdır. Bunu yazarlar ister birer sergüzeştçi, isterse birer klâsik roman müellifi bulunsular, milletlerin ve bizim hayatı-

## Resimli Makale:

✕ Şark felsefesi, garb felsefesi. ✕



Şarkın en meşhur bir şairi dünyaya gelmiş olmaktan müsteiki idi. Şiirlerinde:

— Ey gönül, madem ki senin nasibin kanamaktır, her gün perişan olmaktadır,

Ey ruh madem ki encamın bir gün çıkıp gitmektir, o halde bu bedene ne diye geldin? derdi.

Garbin aynı derecede meşhur bir şairi ise şiirlerinde bir dakikalık hayatın kıymetçe cihanın bütün hazinelerine muadil olduğunu terennüm ederdi.

On asır evvel şark âlemi, mamur, müreffeh. Garb cahil, harab, fakirdi. On asır sonra vaziyeti altüst eden tek âmil birincisinin tevekkül ve bedbini felsefesine kapılması, ötekinin ise her dakikalık hayata ayrı bir kıymet vermesi oldu.

Hayat muvakkat, dünya fanidir, demiyelim. Bizden evvel başlamıştır, çocuğumuzla bizden sonra ebediyete kadar devam edecektir. Vazifemiz muhiti karanlık değil, aydınlık görmektir.

## SÖZ ARASINDA

Sosis yiyen  
Garib bir nebat



Kaliforniyada yetişen ve Darlingtonia ismi verilen bir nebatın, Sosis'e karşı hususî bir iştihası vardır. Yukarıdaki resimde bunu nasıl yediğini görürsünüz. Bu nebat, kendisine Sosis'ten başka, sucuk, soğuk et filân verildiği zaman bunları da reddetmemektedir.

Meşhur mucid Edisonun  
garib bir vasiyeti

Meşhur mucid Edison ruhlara çok inanırdı. Ölümünden birkaç ay evvel on kelimelik bir yazı yazıp Josef Dunninger adında bir vekile tevdi etmiştir. Ölümünden bir müddet sonra Edison'nun ruhunu çağırmağa muvaffak olacak ve bu yazıyı ruha tekrar ettirecek olan adama 10.000 dolar vermeği taahhüd etmiştir. Şimdiye kadar birçok tecrübeler yapılmış da bu yazı ruha tekrar ettirilememiştir.

mızdan bahsediyorlar. Gönül istiyor ki dillerinin ucundakilerini de meydana vursunlar; biz de anıyalım, Avrupanın hangi müvazeneye doğru götürülmek istenildiğini görüp şu meraktan kurtulalım!

Bu romanın en heyecanlı sayfaları üzerindeyiz ve neticeyi öğrenmek istiyoruz, kabil olsa, bütün sayfalarını atlayıp, heyecan verici zabita romanlarında yaptığımız gibi, hemen sonuncu sayfaya geçeceğiz... Fakat, kabil değil ki...

Muhittin Birgen

## HERGÜN BİR FIKRA

## Dolandırıcı

Bir tarihte meşhur bir dolandırıcı varmış. Her kimle konuşsa onu muhakkak dolandırmış. Zamanın hükümdarına haber vermişler:

— Şu adamı bulun, demiş, bakalım beni dolandırabilecek mi?

Dolandırıcının hükümdarın huzuruna çıkarmışlar, hükümdar sormuş:

— Sen herkesi dolandırmışsın, doğru mu?

— Evet doğrudur.

— Öyleyse beni de dolandır.

Dolandırıcı bir an düşünmüş:

— Pekî ama bunun için âletlere ihtiyacım var. Gerçi benim âletlerim tamamıdır ama, geçende parasız kaldım, bir yere on liraya rehin bıraktım.

Hükümdar on lirayı vermiş, dolandırıcı çıkıp gitmiş ve bir daha geri dönmemiş. Hükümdar merak etmiş, tekrar aratmış, buldurmuş, dolandırıcı huzura çıkınca hükümdar barmış:

— Hani beni dolandıracaktın, üstelik âletlerimi rehinden kurtaracağım diye on lira mı da aldın?

— Emrinizi yerine getirmiştim hükümdarım, âletlerimi rehinden kurtaracağım diyerek on lirayı dolandırdım ya, daha ne yapaydım!

Elektrikli pudra  
Kutusu icad edildi

Maruf Amerikalı kâşif Nikola Testa icad ettiği elektrikli pudra kutusunun ihtira beratını almıştır. Bu ihtira sayesinde kadınlar artık puyla veya pamukla yüzlerine pudra sürmekten kurtulacaklardır. Pudra kutularının arkasında bulunan elektrikle müteharrik küçücük bir makine kutuyu ufki şekilde iki müsavî bölmeye ayırmakta ve müteharrik makinenin sarsılmaları, yüze çok muntazam surette pudra atmaktadır. Bu suretle yüzün her tarafına bir tarafa daha çok, diğer tarafa daha az olmak üzere pek büyük bir intizamla pudra yayılabilmektedir. Makinesinde bir saat için elektrik cereyanı bulunacaktır. Bir kadının pudralanması için bir dakikanın kifayeti e-

Bir prensesle evlenen  
Amerikalı gazeteci



42 yaşlarında bulunan Amerikalı stiyası muharrirlerden Woodford, bir prenses Tsonlonkidze ile evlenerek Newyorka gidecektir.

Prenses Pariste bulunurken, apaşların tehdidine maruz kalmış ve günlerce evine kapanmıştır. Bir gün kalabalık bir caddede gezerken, üç serseri karşısına dikilerek kendisini soymak için kamalarına davranmışlar. Bunu gören prenses, bir çığlık koparak kaçmaya başlamış, o sırada uzun boylu bir adam yetişerek, serserilerden birini bir yumrukle haklamış, ve kadını bir otomobile bindirerek evine götürmüştür. Maceradan kurtulması şerefine, Pariste bir Rus kahvesinde eğlenmiş ve kendisinin Amerikan muharrirlerinden biri olarak takdim eden Woodfond, sabaha kadar devam eden bir dans faslından sonra, genç prensese evlenmek teklifinde bulunmuş. Prenses te kabul etmiştir. Prenses, bir çok filmlerde rol almış, atla mania yarışlarında madalya kazanmıştır. Sekiz lisan bilmektedir. Daha iki lisan öğrenmek sevdasındadır. Balalayka çalmakta, birçok açşları kıskandıracak derecede nefis yemekler yapmaktadır.

deceği nazarı dikkate alınmış bu makine ile altmış defa pudralanabilecektir. Makineye tekrar cereyan verilebilir.

## Sözün Kıyası

Ah, gençlik  
Bilseydi!

E. Talu

Haydarpaşadan, tâ Diyarbakıra ve daha da öteye giden tren, hareketine bir saatten fazla vakit olduğu halde ağız ağıza dolmuş.

Altı kişilik bir ikinci mevki kompartimana güçbelâ kendimi attım. Beni giyaben tanıyıp da saygı gösteren bir yol arkadaşının lütfen bana terkettiği köşeye büzüldüm, oturuyorum.

Karşıma tesadüf eden diğer köşeyi de, yaşlıca bir zat işgal ediyor. Bir aralık, içimden biri kendisine sordu:

— Ankaraya mı?

O, sebebini sonra anladığım titretilmiş sesle cevap verdi:

— Ben gitmiyorum, efendim. Mahdum.. Kayseriye gidiyorum. Orada memurdur. Azıcık Kadıköyünde akrabadan birine kadar gitti, ben de buraya, trende kendisine yer tutmağa geldim.

Dikkat ettim: Evlâdının rahatını temin etmek için âdeta kımlıdamadan, nefes almadan oturuyordu. Arada bir, kapı tarafına bir göz atıyor, sahibini bekleyen muti bir fino köpeği tevekkülle, kordordaki ayak seslerini kolluyordu.

Hareketimize on dakika kalarak «mahdum» geldi. Açıkbaş, geniş omuzlu, sütlün gibi bir delikanlı. Bir saatte beklediği babasına tek bir özürlü kelimesi olsun tekellüm etmeden içeriye girdi.

Baba, mağrur bakışlarıyla ömrünün fidanını baştan aşağı süzüyor, bir yandan da telâşlı telâşlı onu lâkırdaya boğuyordu:

— Bu paltı ile üşümüyorsun a? Şu sepetin içinde yiyeceğin var. Termos orada. Şu kâğıda sarılı olan çikolâttır. Yolda ağzın acırsa, bir tane yiyiverirsin.. Gece, ayaklarını şu battaniye ile iyice sarmala. Eskişehirden sonra soğuk olur.. Kıbrıtın var mı? Bak, yolda okursun diye gazeteler de aldım. Başka bir şey istiyor musun? Sabun ufak bavulun içindedir. Annen havluyu da çift koydu.. Ne olur, ne olmaz? Mendillerin de oradadır. Paran kâfi mi?..

İhtiyar, gırtlakını tıkiyacakmış gibi coşan şefkatinin zebunu olarak ve belki de daha ziyade pek yakın bir ayrılığın ilkiğne saplantılarını kendi kendine duyurmak için boyuna söylüyor, o esnada mahdum babasının bu düşkünlüğünden âdeta mahcup oluyormuş gibi önüne bakıyor, susuyordu..

Son kampana çaldı. İnmeğe mecbur olan teşyicilerle beraber ihtiyar baba da istemiye istemiye kalktı, ciğer paresinden ayrılmaya hazırlandı. Kapının önünde, solmuş dudaklarından son bir hitab döküldü:

— Sık sık mektub yaz, oğlum!

Dedi, ve uzaklaştı. O vakte kadar tely bir söz söylemeyen delikanlı, tüysüz dudaklarını büktü ve:

— Oulr! Aklıma eserse yazarım!.. ce vabını verdi.

Bereket versin, bu cevabı ihtiyar baba, düşünün baba işitmedi. Yoksa, evlâdının ayrılığı ile şüphesiz zindana dönen evine, yaralı gidecekti..

Ah, gençlik! Bir baba gönlünün nasıl bir sevgi ve şefkat hazinesi olduğunu takdir etseydin!

Bilseydin ve anlasaydın.. İhtimal ki, insanlık daha mes'ud, hayat daha az elemli olurdu!..

E. Talu

## TAKVİM

MART											
Kumi sene 1354			20			Arabî sene 1357					
Mart			Resmî sene 1938			Kasım			133		
PAZAR											
GÜNEŞ				Muharrem				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
11	43							10	06		
6	04							4	26		
17											
Oğle			İkinci			Akşam			Yata		
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	02	9	27	12	—	1	32				
2.	12	22	15	47	18	21	19	53			

## İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Şehrimizde çıkan gazetelerden birinin dünkü nüshasında muhterem bir meslekdaş Avrupanın siyasi vaziyetinden bahsederken aynen şöyle diyordu:

«Roma ve Berlinin mutabık kaldığı söylenen şartlara göre, Çekoslovakya, Romanya, Danimarka, Holanda, İsviçre, Bulgaristan, Arnavudluk ve Mısır da müstakil devlet olmak vasfını muhafaza edemeyecekler, Flâman, Belçika ve Yugoslavyanın Hırvat, Sloven ve Boşnaklarla meskün

olan kısımları da Berlin ve Romanın nüfuzu altına sokulacaktır. Portekizle Frankist İspanya ikinci sınıf müstakil beyrek olacaklar, Fransa Korsikayı ve bütün şimalî Afrika müstemlekelerini kaybedecek...»

Biz bu satırları okuduktan sonra söyliyenerin açık gözle bir rüya görmüş olduklarına inandık, fakat ey okuyucu sen bu tahminlerin bir gün tahakkuk edebileceğine:

## İSTER İNAN, İSTER İNANMA!



# TEL GRAF HABERLERİ

## İngiliz kabinesinin dış politikası değişecek mi?

**Kabine Lordu: "Hiç kimse bizden Almanya ile müzakere siyasetine devam etmemizi istiyemez.. diyor"**

Londra 19 (A.A.) — Havas ajansının muhabirinden: Kabinenin gelecek içtimandan evvel hükümetin harici vaziyet hakkında beyanatta bulunmasına intizar edilmektedir.

Parlamento mahfelleri, «şiddet» taraftarları olanlar muvaffakiyetle nüfuzlarını kullandıkları takdirde bile İngiltere hükümetinin resmî tarzı hareketinde radikal bir değişiklik olacağını zannetmemektedirler.

Çekoslovakya lehinde «sartsız» bir taahhüde girişilmesi derpiş edilmemektedir.

İngiltere hükümetinin İspanyaya karşı itihaz edeceği tarzı hareket Fransadaki siyasi vaziyete ve derhal tesirini göstermeyecek olan efkârı umumiyenin yapacağı muhtemel tazyike bağlıdır.

Hükümet erkânı arasında mevcut olduğu, iyi haber alan mahfeller tarafından iddia edilen fikir ayrılıklarının bir buhran tevliid edeceği şübhelidir. Bununla beraber bazı muhafazakâr mebuslar tarafından yapılacak tesirlerin hükümeti daha az menfi bir tarzı

## Gerginlik Hafifledi

Londra 19 (A.A.) — Dahili vaziyetteki gerginlik hafiflemiştir. Parlamento mehafilinden alınan bu intiba Avrupa vaziyetinde hafta başına nisbetle hâsıl olan sükûnete ve siyasi mehafile düşünmek imkânını vermesine atfolunmaktadır.

Diğer taraftan kabinenin önümüzdeki toplantısından sonra sarıh bir vaziyet alacağına dair çıkan haberler de sınırları yatıştırılmıştır.

hareket itihaz etmeğe sevkatesi muhtemeldir.

### Kabine lordunun sözlü

Londra 19 (A.A.) — Kabine lordu De-lavar'ın Londrada söylediği bir nutuk fevkalâde nazarı dikkati celbetmiştir. Lord bu nutukunda ezümle demiştir ki:

«Avusturya hâdisesinden sonra hiç kimse bizden Almanya ile müzakere siyasetine devam etmemizi istiyemez. Bütün ahlâk kaideleri kuvvetten başka hiç bir şeyi tanımayan rejimin çizmeleri altında çiğnenmiştir.»

## İngiliz - İtalyan müzakereleri

Roma 19 (A.A.) — Hariciye nazırı Konat Ciano ile İngilterenin Roma büyükelçisi yeniden bir saatten fazla süren bir mülâkatta bulunmuştur. İngiliz - İtalyan müzakereleri etrafında muhafaza edilen kat'i sükûta rağmen iptidai safhanın aşılması olduğu ve meselenin esasına girildiği zannedilmektedir.

Gerek İtalya resmî mehafili, gerek İngiliz elçilik mehafili yapılmakta olan müzakerelerin muvaffakiyetle neticeleneceği hususunda nikbin gözüküyorlar.

## Avusturyada Tevkifler

Viyana 19 (Hususî) — Münihdeki eski Avusturya konsoloslu ile bütün konsolosluk erkânı tevkif edilmiştir. Bunun sebebi henüz anlaşılmamıştır.

Avusturyadaki bütün spor ve gençlik teşkilâtı mümasil Alman teşkilâtına raptedilmiştir. Spor teşkilâtına, beynelmil federasyondan çekilmek için emir verilmiştir.

Verilen diğer bir habere göre eski Avusturya Cumhurreisi Miklas ve başvekil Şuşniç de herhangi bir vaziyet karşısında muhafaza edilmek üzere tevkif edilmişlerdir.

### Meksikanın protestosu

Cenevre 19 (Hususî) — Meksika hükümeti, Almanya tarafından Avusturyanın ilhakı keyfiyetini Milletler Cemiyeti nezdinde protesto etmiştir.

Bu hususta Cemiyetin umum kâtibliğine tevdi edilen notada, cebir yolu ile yapılan bu ilhak kabul edildiği takdirde, umumî harbin gayri kabili içtinab bir hakikat olacağı tebarüz ettirilmiştir.

## Ankara hukuk fakültesi

**İmtihan usulleri hakkında i talimatname değişti**

Ankara, 19 (Hususî) — Ankara hukuk fakültesinde imtihan usulleri değiştirilmiştir. Talimatnamenin en mühim hususiyeti şudur: Her yılın haziran birinciteşrin, şubat aylarında olmak üzere üç imtihan yapılacaktır. Bu imtihanlara iştirak edip te bir dersten muvaffak olamayan veya karne sebeple olursa olsun bir dersin imtihanına girmemiş olan talebe, diğer derslerin imtihanında muvaffak olmamış sayılacaktır.

Budan başka aynı sınıf imtihanına üç defa girip te muvaffak olamayanların fakülteden kaydı terkin edilecektir.

## Habeşistanda isyan ve şekavet

Londra 19 (Hususî) — Dün, İtalya mebusan meclisinde cereyan eden müzakereler esnasında, son zamanlarda Habeşistanda muhtelif isyan ve şekavet hareketlerinin cereyan ettiği itiraf edilmiş ve bu gibi hâdiselerin önüne geçmek için tedbirler alınmış olduğu bildirilmiştir.

**«Mazi; mazidir, hal de hal!»,**

(Baştarafı 1 inci sayfa)

yalnız Loyd Corc, Fransa tarafında da Tardieu kalmıştır.

Loyd Corc bugün Parise geldi, ilk işi Versay sarayına gitmek oldu. Versayda muahedenin imzalandığı Galerie des Glass'a girdi. Orada uzun uzun dolaştı. Kendisini takip eden gazeteciler bu tarihi salonda hissiyatını anlamak istedikleri, sualler sordular. Loyd Corc, söyleyecek sözü olmadığını bildirdi. Yalnız salonda dolaşırken kendisine refakat eden müzeler müdürüne:

— Mazi, mazidir. Hal de haldir, diyor.

Loyd Corc saraydan çıkar çıkmaz bir otomobile doğruca Matignol konağına (Başvekalât konağı) giderek başvekil

## Bu Sabahki Gazetelerde Gördüğümüz Fikirler

Tan — Ahmed Emin Yalmanın bugünkü başmakalesinin serlevhası «Londra müzakeresi neticeleri»dir. Bir müddet evvel Londraya giden üç milli banka direktörümüzün orada yaptıkları temaslara neticesinde elde edilen muvaffakiyeti mevzuu bahseden baş muharrir, bunun, sanayimizin inkişafı için ne kadar hayırlı olduğunu kaydediyor. Ve diyor ki:

«Memleketin İktisadi kalkınması imkânlarının ne suretle olursa olsun genişlemesi, zaten ferah bir hâdisedir. Fakat buna âid geniş ölçüde bir iş beraberliğinin İngilterede temin edilmesi memleketimizde ayrıca memnuniyet uyandıracaktır.»

Cumhuriyet — Bugünkü başmakaleyi yazan Nadir Nadi, son dünya ihtilâflarını tedkik ederken bu işde kabahatin prensiplerinde olduğunu söylüyor. Ve bugünkü Almanyanın gittikçe kuvvetlenmesi karşısında dünyanın âkibetini karanlı görerek diyor ki: «İnsan mantıkla hareket edebilir. Kütle hayır. O bir defa yerinden kimildadı mı, kendisini harekete getiren âmilleri de unutupak mütemadiyen büyüyen bir çığ süratle ilerler. Artık ya bir kayaya çarparak parçalanacak, yahud de zamanla eriyecektir.»

## Londradan 10 milyon İngiliz liralık kredi Temin edildi

Ankara 19 (Hususî) — Bir müddet evvel Londraya giden milli banka direktörümüzün orada yaptıkları temaslara neticesinde 10 milyon İngiliz liralık bir kredi temin ettikleri haber verilmektedir. Şimdiye kadar hususî şekilde yapılan temaslardan bundan sonra resmî bir şekilde intikal edecek ve Maliye Vekâleti nakid işleri müdürü Halid Nazmi ile Merkez bankası umum müdürü Salâhaddin Çam, resmî müzakerelerde bulunmak üzere bugünlerde Londraya gideceklerdir.

Temin edilen kredi, ikinci beş yıllık sanayi planı ve natia işlerine sarfedilecektir.

## Vergilerde yapılabak tenzilâtın şekli

Ankara 19 — Vergilerin hafifletilmesi hakkındaki kararın tabiki etrafında yeni bir formül bulunduğu haber verilmektedir. Bu yeni şekle göre tenzilât, sadece ya buhran veyahud müvazene vergisinin doğrudan doğruya kaldırılması şeklinde yapılabacaktır.

## Hatay intihabat nizamnamesi hazırlandı

Ankara 19 — Hatay intihabat nizamnamesi hazırlanmış ve ilân edilme üzere Fransız hükümetine verilmiştir. Nizamnameye göre temmuzun on beşinde intihab bitmiş olacaktır. Intihabatı kontrol edecek olan hususî komisyon azaları yakında Hataya hareket edeceklerdir.

## Karadenizde fırtına devam ediyor

Giresun 19 (A.A.) — Şiddetle esen yıldız karayel rüzgârlarından dün akşamdanberi Karadenizde büyük bir fırtına başlamış, seyir halinde bulunan ufak, büyük bütün deniz vasıtaları Vona ve Pulathane limanlarına sığınmışlardır. Büyük dalgalar sahilleri mütemadiyen dövmektedir. Fırtına karada da tesirini göstermiş, bazı evlerin kiremidleri uçmuş, bazı ağaçlar yıkılmış ve bu sabah fındık büyüklüğünde dolu yağmıştır. Fırtına devam ediyor.

## Sabahtan Sabaha

# Siyaset ALEMİNDE

## Leh Litvanya ihtilâfı

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Lehistanla Litvanya arasında her an çıkmak istidadını gösteren silâhlı ihtilâf, 1914-1918 sulhunun meydana getirdiği nifaklı vaziyetin bir neticesidir. Malûm olduğu üzere Lehistan da Litvanya da büyük harbi müteakib tekrar hayata doğmuşlardır. Lehistan doğusunda müttefiklerle beraber Almanyanın da rızası vardır. Litvanya ise sadece Alman - Rus müsalehasını müteakib

Almanyanın talebine Baltık sahillerinde küçük bir hükümet olarak meydana getirilmiştir. Bir zamanlar hududları Karadenize kadar uzayan bu hükümetin istiklâlini kaybetmesiyle beraber sıkı Slâv tazyiki altında milli hüviyetinin de yavaş yavaş silinmesi, onu, bugünün iki buçuk milyon nüfuslu küçük bir milleti haline getirmiştir. Lehliyle Litvanyalılar uzun zaman Rus ordusu altında ve halkları birbirine karışmış bir halde yaşadıkları için, bir çok noktalardan büyük bir karakter benzerliği arzederler. Fakat bu yakınlığa ve benzeliğe rağmen Lehistanın Baltık sahilleriyle muvasalasına Litvanyanın coğrafisi bir engel olması, bu iki memleket arasında doldurulması kolaylıkla mümkün olamayacak bir uçurum açmıştır. Bu arada Litvanyalının, ekser arazisi Alman olan ve Fransız işgali altında bulunan Memel arazisine saldıran bir emri vaki yapmaları, Lehliyle de, Litvanyalının tarhi merkezleri olan Vilna (1) ya girip yerleşmek fikrini ilham etmiştir. Bu hâdiseler 14 üncü asırdan 18 inci asra kadar müşterek bir hükümet halinde yaşamış olmalarına rağmen harbi sonu hâdiseleri münasebetile araları açık bulunan bu iki memleketi, barışmaları gayri mümkün iki düşman haline getirmiş ve bu hâdisenin cereyan ettiği 1920 den bugüne kadar, hem iki hükümetin hududları birbirine kapalı kalmış, hem de siyasi münasebetleri kesilmiştir. Bir taraftan Memel Almanları münasebetile Almanyanın, diğer taraftan, bu vaziyetin bir icabı olarak Lehistanın tazyikine maruz kalan Litvanya, kâh Milletler Cemiyeti telinden çararak, kâh Sovyet Rusya ya temayül göstererek şimdiye kadar mevcudiyetini idame etmek çarelerini bulmuştur. Fakat harbi sonu davalarının bir an evvel halledilmesi icab eylediği kanaatle harekete geçen Almanya, zahirden mevcud bir delil bulunmama rağmen, ahvalin işrab ettiği manaya göre, Litvanya hakkında Lehistanla bir anlaşma akdetmiş benzer.

Lehistanın deniz yolunu kesen Litvanya arazisinden bir kısmının Lehistana ilhakına mukabil Almanyanın da Memel arazisi ve Dançığ koridorunu alması e-

(Devamı 11 inci sayfa)

(1) Vilna bugün Leh işgali altında bulunmakla beraber Litvanya ana yasası mucibince elân Litvanyanın merkezi hükümeti sayılır. Bu şehir, Litvanya prenslerinden Gidem tarafından orta çağlarda kurulmuştur.

(Devamı 11 inci sayfa)

(1) Vilna bugün Leh işgali altında bulunmakla beraber Litvanya ana yasası mucibince elân Litvanyanın merkezi hükümeti sayılır. Bu şehir, Litvanya prenslerinden Gidem tarafından orta çağlarda kurulmuştur.

## Sel önünde

Nasyonalizm fırtınası yalnız hududları değil, şimdiye kadar vatan cepheleleriyle alakası olmadığı iddia edilen ilim ve san'at dünyasını da aşip geçiyor. Almanya da nasyonalizmin ilk dalgaları arı ırktan olmiyan münevverleri söküp çıkarırken Einstein gibi beynelmil bir ilim adamını da önüne katmıştı.

Giştikçe şahlanan bu dalga Avusturya sınırlarından geçip Viyanaya dayanınca Freudu da aldı, götürdü.

Her kafadan bir ses çıkıyor. Büyük bir millete yeni bir yaşama istikameti bulan Hitleri ilim düşmanı gibi gösterenler oldu. Kalp haline gelmiş fikir küllüçelerini haceri semavi gibi tapanlara kasideler, mersiyeleler yazdıracak bir mevzudur. Fakat fikirleri takdim eden hâdiseler devam ettikçe bütün bu masum düşünceler hamursuz çöreği gibi yavan kalmaya mahkûmdur. Çünkü bugünün hâdiselerini yaratan fikirler bu yalnızca düşünceleri yaşatmayacak kadar taze ve gürbüzdür.

Nasyonalizm, bakımsız bir topırağa yapılan kirizme ameliyesi gibi muayyen bir sahayı yabani, hüdaî nabit otlardan ve haşerattan temizliyor. Yeni tohum atmak, iyi mahsul almak için bu temizliği yapmak şarttır. Gerçi bu arada tek tük aşılı, faydalı ağaçlar da devriliş gider. Fakat bunları kurtarmak için temizlik hareketini durdurmak çalışma hamlesinin hızını alır. Onun için kurunun yanında yaşın da yanabileceğini kabul etmek lazımdır.

Yüksek bir ruhiyat âlimi, eşsiz bir riyaî şahısları itibarile fikir âleminin malı olabilirler. Fakat medeniyet dünyasını yeni kâplara döken büyük davalar arasındaki yerleri ancak damarlarında yaşayan kanın memba ile

## Hatayda seçim 15 Temmuzda yapılacak

**Cenevrede toplanan komisyon işini bitirdi ve bir tebliğ neşretti**

Cenevre 19 (A.A.) — Milletler Cemiyeti sekreterliğinin neşrettiği bir tebliğde ezümle deniliyor ki:

İskenderun ve Antakya Sancağında ilk seçim nizamnamesini tedkike memur Milletler Cemiyeti konseyi komitesi, işlerini bitirmiştir. 31 kânunus-

nide konsey tarafından kabul edilen karar sureti mucibince, İsveç delegesi, ittifakla kabul olunan kat'i nizamnameyi, Fransız hükümetine bildirmek üzere, Milletler Cemiyeti konseyi reisine tevdi edecektir. Komite, seçimin herhalde önümüzdeki 15 temmuzda bitmiş olmasını tesbit etlemiştir.

## Hitlerin nutku Londrada nasıl karşılandı?

Londra 19 (A.A.) — Hitlerin nutkunu mevzuu bahseden İngiliz matbuatı bu nutukta Hitlerin kullandığı lisanın mutedil olmasından, hiç kimse aleyhinde tehdidleri ihtiva eylememesinden ve yeni metalibet ta ileri sürmemesinden dolayı memnuniyet göstermekte ise de enternasyonal bir muvafakat ile temin edilebilecek olan Avusturyanın ilhakı işinde kullandığı usulü şiddetle tenkid eylemektedir.

## Amerika bitaraf kalmıyacak

Londra 19 (Hususî) — Amerikanın yeni Londra sefiri Kennedy bir beyanatta bulunarak, Amerikanın sulh lehine yapılacak olan bütün teşebbüslere Avrupa ile iş birliği yapmağa daima hazır olduğunu söylemiş, ancak bu teşebbüslerin iktisadi kalkınma, silâhların tahdidî ve beynelmil anlaşmalara riayet esaslarına müstenid bulunması lüzumunu ileri sürmüştür.

Sefir umumî bir harb takdirinde Amerikanın mutlak ve her ne pahasına olursa olsun bitaraf kalabileceğini zannedenlerin hata eylemiş olacaklarını da ayrıca bildirmiştir.

## Amerika 3 bin deniz tayyaresi yapıyor

Vaşington 19 (A.A.) — Mebusan meclisi deniz silâhları için azamî rakam olarak evvelce tesbit edilmiş olan üç bin deniz tayyaresini asgarî miktar olarak tayin eyliyen kanun lâyhasını

## Cebhane dolu bir Alman vapuru battı

Kopenhag 19 (A.A.) — Klausböge ismindeki Alman vapuru şimal denizinde gece bir mayine çarparak 10 dakikada az bir zaman zarfında batmıştır.

Svere ismindeki İsveç vapuru kaza mahalline yetişerek kaptan haric olmak üzere batan geminin mürettebatından 21 kişiyi kurtarmıştır.

Kopenhag 19 (A.) — Klausböge'nin ambarlarında vuku bulan bir infilâk neticesinde battığı tasrih edilmektedir. Bu yük gemisi silâh ve cephane yüklü olduğu halde İspanyaya, Huelva limanına gitmekte idi.

## Meksika hükümeti petrol kuyularının idaresini ele aldı

Londra 19 (Hususî) — Meksika hükümeti, amele ihtilâflarından dolayı, İngiliz ve Amerika gruplarının elinde bulunan on sekiz petrol kuyularının idaresini ele almıştır.

Bu madenleri işletmek için 80-100 milyon sterling tahsis edilmiştir.

## Sivas - Erzurum demiryolu

Erzincan 19 (A.A.) — Sivas - Erzurum demiryolu üzerinde Divrik ile Kemah arasında 15 nci kısımdaki 1350 metre uzunluğundaki tünel açılmıştır.

## Boluda zelzele

Bolu 19 (A.A.) — Bugün saat 16 y 37 geçe beş saniye süren şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Halka korku veren

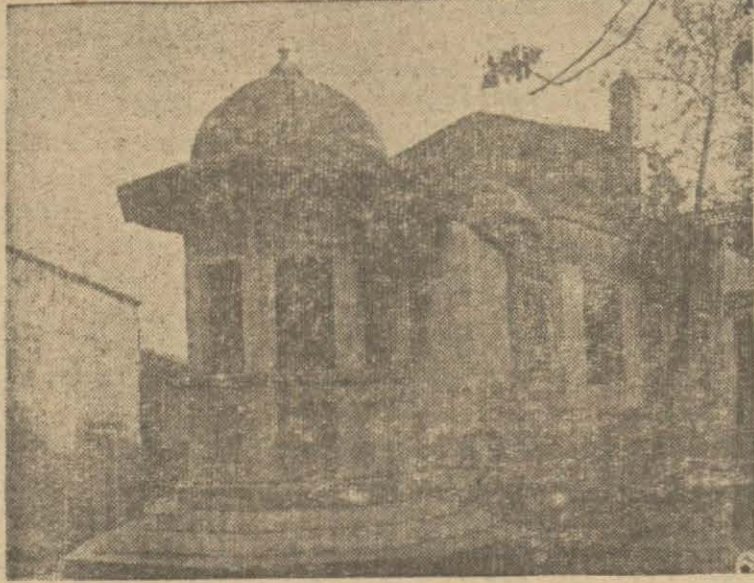




## Mimar Sinan'ın ölümünün 350 nci yıldönümü

9 Nisanda İstanbulda ve bir çok yerlerde merasim yapılacak, Ankarada da bir sergi açılacak

Büyük Türk mi - marı koca Sinan öle - li 350 yıl olmuştur. Dâhi mimarın ölü - münün 350 nci yıl - dönümü nisanın do - kuzuncu cuma günü merasimle tes'id e - dilecektir. Güzel San'atlar Akademi - sinden, müzelerden, mimarlar cemiyetinden ve Halkevinden seçilen murahhaslar - dan mürekkebe ko - misyon ihtifal prog - ramını tesbit etmiş - tir.



Mimar Sinan'ın şaheseri Süleymaniye caminin eteğinin - deki mütevazı türbesi ve sebili

İhtifale dokuz ni - san cuma günü saat 16 da büyük üsta - dın Süleymaniye'deki mezarı başında başlanacaktır. Mezar ba - şında mimarlar, mühendisler nutuklar söyleyecek, Sinan rozetleri dağıtılacaktır. Güzel San'atlar Akademisi mimarı şü - besini talebeleri, diğer mekteplerin tale - belerine Sinan'ın eserleri üzerinde ma - hallinde izahat vereceklerdir. Gece saat 20 de radyoda mimar Kemal Altan Si - nanın eserleri hakkında konferans vere - ceğdir. Mimarlar birliği ihtifalin parlak şekilde olması için faaliyete geçmiş, Si - nanın eseri bulunan vilayetleri o gün parlak bir surette ihtifal yapmağa davet etmiştir. Sinan'ın İzmir, Ankara, Edirne, İstanbul, İzmit, Tekirdağ, Babaeski, Lü - leburgaz, Isparta, Havza, Erzu - rum, Çekmece, Çatalca'da eserleri bu - lunmaktadır. Büyükçekmece'deki tarihî Sinan köprüsünün önünde de aynı gün bir merasim yapılacaktır.

### Sinan sitesi

Süleymaniye'de kurulacak Sinan sitesi etrafındaki hazırlıklar ilerlemektedir. Belediye, müze ve vakıflar idaresi ta - rafından ayrılan üç mimardan mürekkebe

komisyon Süleymaniye caminin civarında istimal edilecek dükkân, bina ve arsaların haritalarını hazırlamaktadır. Caminin yanından geçen ve müstemilât - tan bulunan Tiryaki çarşısının tanzimi için belediye yollar şubesi ayrı bir proje hazırlıyacaktır. Çarşı, eski halini alacak şekilde kaldırım taşı ile döşenecektir.

### Ankarada Mimar Sinan sergisi açılıyor

Ankara (Hususî) — Halkevi, büyük Mi - mar Sinan'ın ölümünün 350 nci yıldönümü münasebetle, nisanın dokuzunda merasim yapılmasına karar vermiştir.

Sinanın eserlerinin san'atkarına agra - ndismanlarından mürekkebe bir sergi açılacak, gençlere, bu eserler üzerinde konferanslar ve rülecektir. Bu münasebetle, Edirne, Uzun - köprü ve diğer Trakya şehirlerinden, Sina - nın eserlerinin resimleri istenmiştir. Bir müddet evvel burada bulunan Trakya U - mumi Müfettişi Kâzım Dirik, Edirne'den, te - lefonla, Sinan'ın eserlerine aid negatif fo - toğrafları istemiştir. Bunlar, burada, agra - ndise edilecektir.

Sinan töreninde ve ondan sonra halka ve mekteplilere gösterilecek olan Sinan'ın e - serlerine aid bir film de yakında Trakyadan buraya gelecektir.

## Gümrüklerdeki sahipsiz eşya hayır müesseselerine veriliyor

Şimdiye kadar verilen eşyanın kıymeti 50 bin liradır. Radyosu olmayan Halkevlerine de radyo verildi

Gümrükler satış ambarlarında sahipsiz olarak kalan ve gümrük resmi ile ceza miktarı hakikî kıymetini geç - diği için satılmıyan birçok eşya var - dır.

Gümrük başmüdürlüğü bu eşyaları şehrimizdeki hayır müesseselerine ve hastanelere tevzi etmeğe karar vermiş ve bu kararı tatbika başlamıştır. Hayır müesseselerine dağıtılan eşya miktarı bin kalemden fazladır ve bunlar için - de ipekli, yünlü, pamuklu mensucat, radyolar, deriler, karyolar, Bombay pirinci, makarna, kuru fasulye vesai - reden başka ayrıca birçok kıymetli gi - yecek ve yiyecek maddeler vardır. Gümrük başmüdürlüğü Mustafa Nuri hayır müesseselerinin vaziyetini tedkik ederek tevziatın yerinde ve iyi bir ş - kilde yapılmasını hususunda bizzat meş - gul olmaktadır.

Başmüdürlük şimdiye kadar Cerrah - paşa, Gureba, Haydarpaşa, Haseki has - tanelerine, Edirnekapı sihat merkezine, Topkapı Fukaraperver cemiyetine, Şehremini Halkevine, ilk okullardaki yoksul çocukları koruma birliğine ve diğer hayır müesseselerine tevziat yap - mıştır.

Bu yerlere verilen pirinç miktarı her birine elli çuvaldan aşağı olmamak üzere 520 çuvaldır. İlkmekteplerdeki yoksul çocuklarla bilhassa çok alâka - dar olan gümrükler başmüdürlüğü bu çocukları koruma birliğine mühim miktarda yün ve pamuklu İngiliz men - sucat, deri ve Bombay pirinci vermiş - tir. Birlik bu mensucat ve derilerden çocuklara elbisé ve ayakkabı hazırlat -

maktadır. Bunlar bir aya kadar ikmal edilecek ve 23 nisan çocuk bayramında çocuklara giydirilecektir.

Gümrük başmüdürlüğü gene ambar - larda mevcut yeni ve son sistem radyoları da şehrimizde radyosu olmayan Halkevlerine dağıtmaktadır. Şimdiye kadar Fatih, Eyüb, Şehremini, Üskü - dar, Bakırköy Halkevlerine, Edirne - kapı sihat merkezine ve Türk oku - ma kurumuna birer radyo verilmiştir.

Başmüdürlüğün bugüne kadar hayır müesseseleri, hastane ve Halkevlerine verdiği bu eşyaların hakikî kıymeti 50 bin liraya yakındır. Gümrük başmü - dürlüğünün hastanelere ve hayır mü - esseselerine karşı gösterdiği bu çok ye - rinde alâka müesseseler tarafından tak - dir ve teşekkürle karşılanmıştır.

### İktisad vekili geliyor

Kızının ameliyatı için Viyanaya git - miş bulunan İktisad Vekili Şakir Ke - sebirin bugün veya yarın gelmesi bek - lenmektedir. Vekilin şehrimizde kala - cağı kısa bir müddet zarfında İktisad Vekâletine bağlı müesseselerde bazı e - tütüldür yapacağı ve bu meyanda Deniz - bank teşkilâtını tedkik edeceği öğre - nilmiştir.

### İstanbul öğretmenleri yardım cemiyeti toplantısı

İstanbul öğretmenleri yardım cemiyeti, ü - yeleri arasındaki tanışıklığı temin maksad - ile Vall ve Belediye Reisi Muhtetin Üstünda - ğın himayesinde 25 mart cuma günü saat 16 da bir toplantı yapılmasını kararlaştı - rmıştır. Toplantıyı müzikli çay ziyafeti tak - tib edecektir.

## Hayat pahalılığı ile mücadele

Mütehassıs belediyeden yağ, peynir ve süt hakkında izahat aldı

Hükümetin daveti üzerine hayatı uc - cuzlatma esasları üzerinde tedkikatta bulunmak için şehrimize gelen müte - hassıs Lorens evvelki gün Ticaret O - dası ile temas ederek Odanın hazırlad - ğı istatistik ve esaslar üzerinde tedki - katta bulunmuştur.

Bunlardan bilhassa hayat pahalılığı mevzuları üzerinde hazırlanmış olan - lar hakkında malûmat almış ve kendi - sine bu istatistiklerin ne gibi şerait ve esaslara göre tanzim edildiği izah edil - miştir.

Tedkikatına devam eden mütehassıs Belediye ile de temasta bulunarak gıda maddelerinden süt, peynir ve yağ üze - rinde meşgul olmuş ve bunlar hakkın - da ihşaf malûmat almıştır. Mütehassıs bundan sonra diğer gıda maddeleri ü - zerinde tedkiklerine devam edecektir.

## Gip Müessesesi

Limanlarımızın inşasına a'd projeleri gönderdi

Türkiye limanlarını inşa etmek üze - re tedkikatta bulunan İngiliz Gip mü - essesesi yaptığı tedkikat üzerine inşa edilecek limanlarımızın projelerini İn - gilterede hazırlamıştır. Bu projeler Ankaraya gönderilmiştir. Projeler aid olduğu vekâletler tarafından tedkik e - dilmeğe başlanmıştır.

### Müteferrik:

Dilsizler cemiyeti kapatılmamış

Kapatılan Dilsizler Cemiyetinde bazı eşyanın çalındığını, bundan cemiyet - in sabık reisi Süleyman'ın mes'ul tu - tularak müddeiumumiliğe sevk edildi - ğini yazmıştı.

Dilsizler Cemiyeti reisi Süleyman matbaamıza gelerek Dilsizler Cemiyet - inin kapatılmadığını, cemiyet merke - zinin Ankarada faaliyette olduğunu, kendinin de halen cemiyet reisi bul - duğunu, kapatılan yerin cemiyetin İst - anbul şubesi olduğunu, bunun da cemiyet nizamnamesinde şube açmak sa - lâhiyeti bulunmadığından kapatıldığı - ni söylemiş, hırsızlık meselesinden do - layı da müddeiumumiliğe sevk edilme - diğini bildirmiştir.

### Ölçü ve ayar işleri

Ölçü ve ayarların kontrolü devam etmektedir. Kontrol işleri 26 ağustosta sona erecektir. Bu işlerle meşgul ol - mak üzere Beyoğlu, Galata, Taksim, Şişli, Hasköy, Beşiktaş, Arnavudköy, Sarıyer, Yeniköy, Fatih, Eyüb, Şehre - mini, Bakırköy, Şile, Çatalca, Silivri, Kadıköy, Erenköy, Üsküdar, Beyler - beyi, Beykoz, Büyükdada, Heybeli, Bur - gaz, Kınalı, Kartal, Pendik, Yalovada muvakkat ölçü ve ayar memurlukları kurulmuştur.

### Poliste :

#### Bir kamyon kazası

Şoför Avninin idaresindeki 3931 numaralı kamyon Hürriyetlebediye tepesinden son sür'atle geçerken şoförün direksiyonu iyi i - dare edememesi neticesinde yolun sol tara - fındaki hendeğe yuvarlanmış ve içinde bu - lunan Musa ve Ali isimdeki iki işçi vücud - lerinin muhtelif yerlerinden yaralanarak hastaneye kaldırılmışlardır.

#### Beklenmeyen kaza

Şoför İbrahim'in idaresindeki 3278 num - aralı Sirkeci - Bakırköy otobüsü Divanyolun - dan geçerken sağ ön tekerleğindeki civta - lar koparak tekerlek yaya kaldırımına fırl - amış ve oradan geçmekte olan Salim isim - de bir şahsa carparak bacağından yarala - mıştır. Şoför yakalanmış, yaralı hastaneye kaldırılmıştır.

### Nişan

Trakya Umumi Müfettişi ve eski İzmir va - lisi General Kâzım Dirik'in büyük oğlu mü - hendis Tunan Dirik ile İzmirin maruf alle - lerinden Bayan Kâmrân Fescinin nişanlan - ma töreni İzmir ve İstanbul güzide alle - lerinden mürekkebe bir heyetin iştirakile dün Maçkada İzmir Palasta yapılmıştır. Ta - rafeyni tebrik ve saadet dileriz.

## BUGÜN MELEK'te



(Seanslar: 11 (tenzilâtı) 2 — 4,15 — 6,30 Suvare y da

Sinemanın ve spor sahalarının kraliçesi

Sonya Hennie

ile bu senenin en güzel jönpremyesi

TYRONE POWER

tarafından Fransızca sözlü olarak yapılan

KAR TOPU

Gençlik - Aşk - Spor - Müsiki - İht - şam ve güzellikler şaheseri

Ayrıca PARAMOUNT

DÜNYA HABERLERİ

Yarın akşam SAKARYA sinemasında

Tenorların en sevimlisi ... Halkın pek sevdiği ve "UNUTMA BENİ," "AVE MARIA," ve "SAADETİM SENSİN," büyük filmlerin unutulmaz yıldızı

(BENJAMİNO GİGLİ) nin son eseri

KALBİN SESİ

En müte'zen ve en fazla musiki filminde görünecektir.

Bugün TÜRK sinemasında

Bayanlar; Baylar; sevenler sevilenler; Herkes; ve

VİKTOR FRANÇEN, SUZY PRIM, RENEE DEVILLERS

AŞK İÇİN YAŞIYOR

Paris Üniversitesinde genç bir kız asistanın ve büyük bir doktorun aşk romanı ... Terkedilen sevgili - Kıskaçlık - Gençlik - Meraklı - Neşeli - Nefis bir Fransızca şaheser. Bugün saat 11 de tenzilâtı matine

Bugün SÜMER Sinemasında

ANNABELLA'nın

JEAN MURAT ve PIERRE RICHARD WILLM

ile beraber calibi dikkat bir tarzda yaratıkları

AŞK KANATLARI

Büyük aşk filminde kahramanlık... Bir kadın kalbi için havada iki tay - yarenin mücadelesi tasvir edilmektedir.

İlâveten: EKLER JURNAL dünya havadisleri

Bugün saat 11 de tenzilâtı matine

Bugün ASRİ Sinemada

Hakiki iki süper film birden

Küçük ve sevimli yıldız

SHIRLEY TEMPLE'in

JOHN BARRIMORE

ile

çevirdiği hakikî şaheser

KÜÇÜK

ALBAY

Emsalsiz atlet

JOANNE

VEISSMULLER

Türkçe sözlü

TARZAN

KAÇIYOR

harikulade macera filminde

Önümüzdeki Çarşamba akşamı

SÜMER SINEMASI

bütün dünyada tanınmış P. DECOUCELLE'in meşhur romanı

FANFAN ve KLODİNE

senenin en alâkabahş gayet hissi ve müessir filmi

Baş rollerde:

CERMAİNE ROUER ve MAURİCE ESCANDE

Bu suvare için yerlerinizi evvelden aldınız.

### Toplantılar :

Galatasaray son sınıf talebesinin müsameresi

Galatasaray son sınıf talebeleri dün saat 15 de okulda bir müsamere vermişlerdir. Mü - samereye istiklâl marşı ile başlanmış, Teyze Hanım piyesi temsil edilmiştir.

Amerikan kolejinin yıldönümü

İstanbul Amerikan kolejinin yetmiş be - şinci yıldönümü münasebetle 23 mart çar - şamba günü kolejde merasim yapılacaktır. Merasime saat 14 de talebe ve mezunların toplantısı ile başlanacaktır. İdman hareket - leri yapılacak ve bunu çay ziyafeti tak - tib edecektir.

Şehzadebaşı «FERA» sinemada

Bu hafta gene baş başına 3 büyük film birden:

1 — Deniz Ateşler içinde..

Bu senenin en büyük harb filmi.

2 — Maskeli Kadın..

Şaheser bir film.

3 — Vahşi Kocu..

Büyük Amerikan dramı.

Cumartesi-Pazar matine ve suarelerinde ayrıca: Varyete numaraları..

Şehir Tiyatrosu

Dram kısmı:

Bugün saat 15.30 da ve

akşam saat 20.30 da

FİDANAKI

Dram 3 perde

Komedi kısmı: Bugün saat 15.30 da

ve akşam saat 20.30 da

DALGA

Komedi 3 perde

Yazan: Ekrem Reşid

ERTUĞRUL SADİ TEK

TIYATROSU

Salı (Bakırköy) Mi -

tiyadide (SEVÇA

MACJUK) Çar -

şamba (Üsküdar) da

ve 28 Mart Pazartesi

(Kadıköy - Süreyya) da büyük suare:

(AKTÖR KİN)





## Yurdda spor hareketleri

**Edirne'de an'anevi Kırkpınar güreşleri ihya edildi, Sümerspor Nazilli bölgesinde hızlı bir inkişaf gösteriyor**

Edirne (Hususî) — Balkan harbine kadar devam eden an'anevi Kırkpınar güreşleri, Edirne'de tekrar ihya edilmiştir. Şimdi her yıl, meşhur tarihi Saray içinde bu güreşler yapılmakta, Anadolu ve Rumelinin bütün meşhur pehlivanları bu müsabakalara iştirak etmektedirler.

Bu sene de her sene olduğu gibi mayısın ikinci haftasında açılacak olan Kırkpınar panayırında güreş müsabakaları yapılacaktır. Saray içi, bütün Edirne ve civar vilâyetler halkının seyredeceği heyecanlı müsabakalara sahne; müsabakalarda, yeni yeni istidatların görülüp seçilmesine vesile olacaktır. Resimde Edirnenin bugünkü şöhretli güreşçileri görülmektedir.

### Sümerspor

Nazilliden yazılıyor: Sümer bank Nazilli basma fabrikası mensuplarının kurdukları Sümerspor kısa bir zaman içinde bölgenin kuvvetli teşekküllerinden biri olmuştur. Sümerspor son günlerde bölgede ileri safa geçecek bir varlık göstermektedir.

Bir hafta evvel Denizlide, Denizli karışık takımıyla oynayan Sümer sporcuları, çok sıkı ve biraz da sert bir oyunla karşılaşmalarına rağmen, Denizli karışık takımını 1-0 yendiler.

Bu hafta Nazilli şehir alanında, güzel bir bahar havası içinde çok kalabalık bir seyirci kütlesi önünde İzmirden gelen Yamanlar klübü ile yapılan maçta Sümer Spor 3-1 galip gelmiştir. Aydın bölgesinin Sümer spordan evvel emekdar Menderes spor ile merkezi sikletini tutan Nazilli spor, Sümer sporun da iştirakile muhitte daha verimli ve hareketli spor

### Zafranboluda bir Sinemaya ihtiyaç var

Zafranbolu (Hususî) — Vilâyet umumî meclisi senelik toplantısını bitirmiş, üyeler seçim yerlerine dönmüşlerdir. Bu meydana meclise kazandı namına iştirak eden yeğâne kadın üyemiz Seniha Başar da Zafranboluya avdet etmiştir.

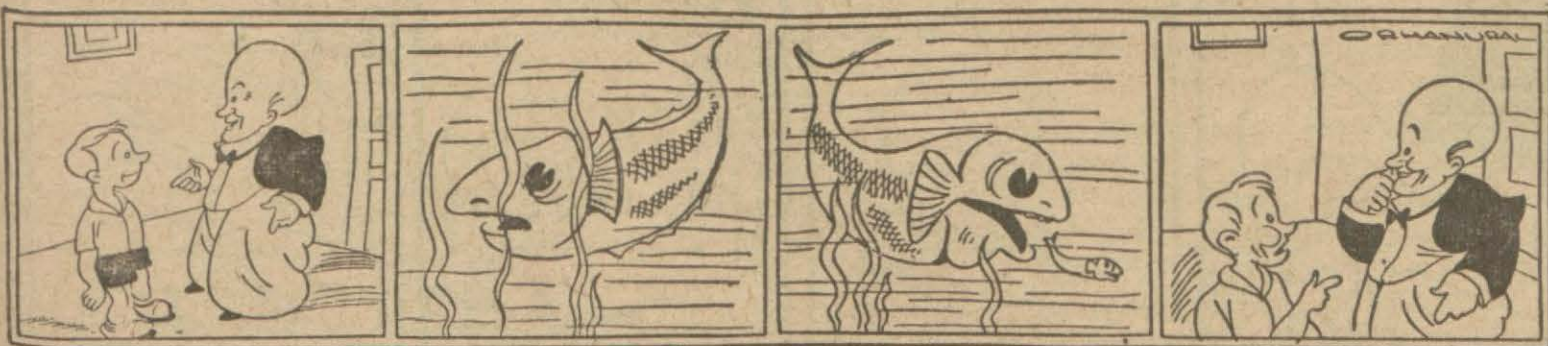
Zafranbolu, Ka- tabük vaziyeti dolayısıyla daima inkişaf etmektedir. Fakat kazanın pek mühim bir noksanı vardır: Sinema yoktur. Zafranbolunun bu mühim ihtiyacını karşılamak üzere bir sinema inşası tasavvuru varsa da bu tasavvur henüz kuvveden fâile çıkmış değildir.

### Konyada bir cinayet

Konyada bir cinayet işlenmiş, bir adam sokak ortasında bıçaklanarak öldürülmüştür. Hâdise şöyle olmuştur:

Kalenderhane mahallesinden kebabçı Ahmed ile kalfası Kâzım ve ekmeği Mevlüd, Karakış mahallesinden Hasan Hüseyinin evine giderken önüne çıkmışlardır. Hasan Hüseyinin üzerine hücum eden üç arkadaş zavallıyı kasab bıçağı ile bol kulağı altından ve iki küreği arasından yaralamak suretile öldürmüşlerdir. Cinayetin bir kadın yüzünden işlendiği anlaşılmış, suçlular yakalanmıştır.

### Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki!



Hasan Bey — Bu bir kanunu tabiatın çocuğum.

Büyük balıklar da ma...

... Küçük balıkları yu- larlar...

— Yanlış söyledin ba- ba, kanunu tabiat değil, ka- nunu siyasettir.

## İzmir fuarı

**Alman trenleri fuar münasebetile tenzilât yapacaklar**

İzmir 19 (Hususî) — Ankarada bulunan vali Fazlı Güleç ve belediye reisi Behçet Uz 1938 İzmir enternasyonal fuarı için teşebbüsler yapmaktadırlar. Hükûme temiz fuar için büyük kolaylıklar göstermektedir. Nafia Vekâleti fuar müddetince muteber olacak tenzilâtli tren tarifelerini hazırlamıştır. Denizbank umum müdürlüğü Denizyolları şubesi 20 ağustosta tanbuldan İzmir hususî vapur tahrik edecektir.

İzmir enternasyonal fuarı 22 ağustos ta Başvekil Celâl Bayar tarafından me- rasimle açılacaktır. Hariciye Vekâleti vasıtasile dost devletlerin resmen iş- raklerinin temini için teşebbüs yapılmıştır. Fuara Mısır, İtalya, Holanda, Yunanistan, Sovyetler iştirak edecekler a- rasındadır. Holanda hükûmeti de fuara iştirak etmek arzusunda bulunduğunu konsolosluk vasıtasile bildirmiştir.

Alman demiryolları idaresi İzmir fuarına iştirak için topraklarından geçecekler için tenzilâtli tarife tatbik edecektir.

Fuara iştirak edecek ecnebilere konsolosluklarımız parasız vize verecektir.

Filistin Yahudi camiası icra komitesi Filistin firmalarının İzmir fuarına iştirak edeceğini bildirmiş, malûmat istemiştir.

### Merinos fabrikasında bir kaza

Bursa (Hususî) — Merinos fabrikasına aid binalardan birisinin tavanını boyamakta olan işçilerden Muharrem oğlu Ekrem acele ile çalıştığı iskelede boşluğa basmış ve muvazenesini kaybederek makinelerin üzerine düşmüş, başından yaralanmıştır. Ekrem hastaneye kaldırılmış ise de ölmüştür.

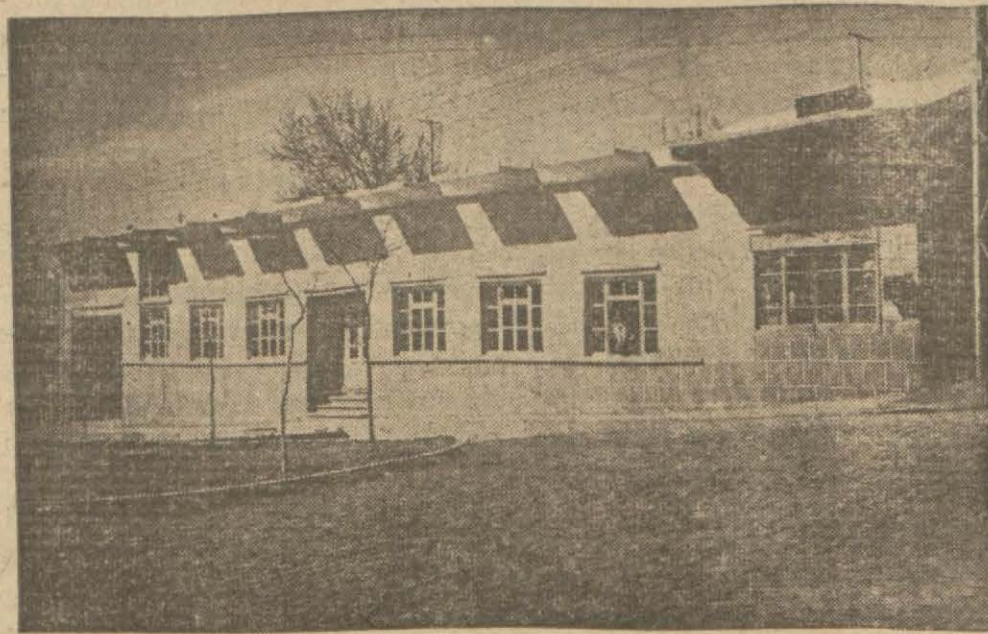
### Gümüşhane'de zelzele

Gümüşhane 19 (Hususî) — Bu sabah saat 7,37 de şehrimizde şimalden cenuba doğru bir zelzele olmuştur. Zelzele hafifce geçmiş, hasar yapmamıştır.

### Mersinde portakal mahsulü

Mersin (Hususî) — Bu yıl portakal mahsulü bol ve iyidir. Portakallar, Yafa portakalları ile boy ölçüşebilecek bir nefasettedir. Baharın güzel havaları hüküm sürmeğe, halk, akın akın portakal bahçelerine giderek eğlenmeğe başlamıştır.

## Maraşta yeni bir gazino yapıldı



Maraş (Hususî) — Şehrimiz, yeni yapılan binalarla gündün güne güzel bir manzara arz etmektedir. Bu cümleden olmak üzere, bir de modern gazino yaptırılmıştır. Bu gazinonun iç odaları yeni kurulan Şar klübü tarafından kiralanmıştır. Gazino salonunda bir suare verilmiş, Mersinden getirilen bir cazla dansedilmiş ve çok güzel bir gece geçirilmiştir. Resimde yeni yapılan gazino görülmektedir.

## Resimli küçük haberler



Malatya (Hususî) — Vilâyet umumî meclisi içtimalarına devam etmektedir. Umumî meclis son toplantılarında memleket için hayırlı kararlar vermiştir. Bu yıl içinde bir çok kazalarda ilk okullar açılacaktır. Memleket hastanesine de bir diş tabibi tayin edilecek ve fakirler burada meccanen tedavi olunacaklardır. Umumî meclis vilâyet ve köylerin imarı hususunda bir çok faydalı kararlar vermektedir. Resimde vali ve umumî meclis azaları görülmektedir.



İzmir (Hususî) — Dolaplıkuyu parti ocağında her sahada gözleri çeken çalışmalara başlanmıştır. Yukarı mahalleler halkı geceleri parti ocağında toplanarak vakitlerini istifadeli bir şekilde geçiriyorlar. Parti ocağında musiki kolu halkın musiki zevkini tatmin edecek şekilde konserler vermeğe başlamıştır. Resimde bu ocağın musiki kolu üyeleri görülmektedir.



Biga (Hususî) — Belediye baytarlığı nâibandların hayvan tedavî etmelerini menetmiştir. Ehliyetnamesi olmayan nâibandlık edemeyeceklerdir.

Belediye süprünü arabalarına kapaklar yaptırmış, her kesin geliş güzel lâğamcılık yapmasını da menetmiştir. Resimde Bigada belediye işlerine hız verenler görülmektedir.

Çanakkale (Hususî) — Vilâyet fidanlığı, bu yıl, meyvalı ve meyvasız 150,000 fidan yetiştirmiş, bunların elli binini dağıtmıştır. Ayrıca, hususî surette yetiştirilen tezyinat fidanları ile, ziraat teşkilâtı elile, şüheda âbideleri süslenmiştir.

Her kazada da, ayrıca, belediye ve köy teşkilâtı birleştirilerek kolektif fidanlık tesis edilmiştir. Buralarda, meyva fidanlarının en iyi cinslerinden koleksiyonlar vücutte getirilmektedir. Ayrıca; her mevsimde yapraklarını muhafaza eden süs ağaçları da yetiştirilmektedir.

Ağaç bayramı, vali, komutan, talebe, memurlar, asker ve halkın iştirakile pek canlı bir şekilde kutlanmıştır. Ağacın kıymet ve ehemmiyeti hakkında söylenen muhtelif nutuklar dinlenmiş, hazırlanan fidanlar, talebe, asker ve halk ta-



rafından garsedilmiştir. Resimde ağaç bayramına iştirak edenlerden bir grup tohum ekerken görülmektedir.

### Küçük memleket haberleri

İzmit Çocuk Esirgeme reisliği

İzmit (Hususî) — Çocuk Esirgeme Kurumu kongresi toplanmış, reisliğe kültür direktörü Kemal Ermat seçilmiştir.

Malkara Kızılay kongresi

Malkara Kızılay şubesi senelik toplantısını ve heyet idare seçimini kaymakam Kerim Özdayı riyasetinde yapmış Reisliğe Mustafa Yücel müttetikan seçilmiştir.



## Hâdiseler Karşısında

## BİZDE TERCÜME

W. Shakespeare'in meşhur eseri Romeo ve Jülyet lisanımıza iki ayrı yazıcı tarafından tercüme, ve her iki yazıcının tercümeleri de aynı zamanda kitab halinde neşredildi.

Kâmrân Günsel'in tercümesinden bir parça okuduk:

«Birinci fasıl, birinci sahne:  
(Bir sokak)

(Ellerinde kılıçlar Samson ve Greguvar girerler.)

Samson — Greguvar, işte söylüyorum, onlar bizim sırtımıza çıkmıyacaklar.

Greguvar — Hayır o zaman biz kömür hammal oluruz.

Samson — Demek istiyorum ki eğer bizi kızdırırlarsa kılıçlarımızın konundan çıkarırız. Greguvar — Evet yaşadığın müddetçe dikkat et ki, kellen omuzlarının üstünde sağlam görünsün.

Samson — Amma bir kere kızarsam şiddetli vururum.

Greguvar — Öyle amma, vurmak için pek kolay kolay kızmazsın.

Samson — Montagünün köpeklerinden birini görmek beni kızdırmaya, yerimden fırlatmaya kâfidir.

Greguvar — Yerinden fırlamak fırlamak demektir. Yiğitlik yerinden kıpırdamadan, bacakların ütremeden düşmanı beklemektir. Fakat sen, sen biraz kızdırılınca tabanları yağlayıp kaçyorsun!

Şimdi de aynı parçayı Ertuğrul İlgün'in tercümesinden okuyalım:

«Birinci perde, birinci sahne:

(Veronda umumî bir meydan Samson ve

Greguvar Kapuletlerin evinden çıkarlar. kalkan ve kılıçla silâhlıdır.)

Samson — Artık bu işlere bundan sonra tahammül edemeyiz...

Greguvar — Etmış olsaydık sabırlı insan ismini alırdık...

Samson — Ben şunu demek istiyorum ki... Eğer bizi kızdırırlarsa biz kılıç çekmesini de biliriz...

Greguvar — Tabii.. İnsan hayatta kılıç gibi her şeyi çekmesini bilmeli...

Samson — Fakat ben kızacak olursam karışmadığın halî pek yaman olur.

Greguvar — Öyle amma daha kızmadın...

Samson — Montagünün evinden çıkacak bir köpek beni kızdırmaya yeter!

İşte şu duvarın kenarında erkek olsun, kadın olsun Montagüerden geçecek birini bekliyeceğim.

Greguvar — Sen bir korkaksın anlıyor musun? Duvar korkaklar içindir.

Arkadaşlar aralarındaki büyük farka bakarak bu tercümelere tercüme denip denmiyeceğini okuyucuya sormak istemişler. Yukarıya koyduğum fıkraları «İster inan ister inanma» sütununda neşri kararlaştırmışlar. Fakat sütun almamış, bir gün için benden bu sütünü ödünç istedikler. Tekerrür etmemesi şartı ile razı oldum. Eğer bizdeki tercümeleleri karşılaştırmaya ve bunların garabetini benim sütunumda okuyucuya teşhire devam ederlerse 365 günün 365 inde de elimde kalemi almak nasib olmayacağına eminim. Allah bana acınsın!

İsmet Hulusî

## Bunları biliyor mu idiniz?

## Meşhur sinema yıldızları evvelce ne iş yaparlardı?

Biliyor musunuz ki sinema yıldızı olmadan evvel Şarlı Şaplen gazete müvezzi, daha evvel de sirk maserarası, Norma Şer ve Talmaç hem şireler modistra, Rikardo Kortez binicilik muallimi, Klerk Gab altın arayıcısı, Silviya Sidney Çiçekçi, Kate fon Nagy operet dansözü, Adolf Menju bir garson, Vallas Berri sirkde fil seyisi, Janet Gaynor mürebbiye, Lüp Velez ve Klara Bov bar artistisi, Mae Vest, Con Jilbert de bir nakliyat şirketinde küçük bir nemur idiler.



## En uzun hudud

Dünyanın en uzun hududu Kanada - Amerika hududu olduğu gibi Yunan lisanı da Lâtinceden daha eski bir dildir.

## Bir İspanyol papazının incil hakkında tedkikleri

İspanyol papazlarından Fray Luis garib bir adammış. Ömrünü inziva içinde geçirmiş ve bu arada incilik kaç harften mürekkebe olduğunu hesaplamış. Bu papaza göre İncil 3,566,480 harf, 773,693 kelime, 31,902 satır ve 1189 bahisten mürekkebe imiş. Aynı papaza göre İncilde Allah kelimesi de 1855 defa geçmekte imiş.



## Napolyonun mektubları 15 bin İngiliz lirasına satıldı

Fransız hükümeti imparator Napolyonun kârisi Mari Luize yazdığı 315 mektubu 15 bin İngiliz lirasına satın almıştır. Bu mikdar bizim para ile yüz bin lira kadar tutmaktadır.

İzmirde N. G.: — Mektubunuzdan anlıyorum ki çok bahtiyarsınız kızım, fakat vehminiz sizi rahat bırakmıyor. Bu doğru bir hareket değil. Kocanız başkalarının söylediği gibi eski hayatından tamamiyle sıyrılmış bulunmaktadır. Müstehab olunuz ve saadetinizi bozmayınız.

Ankara H. F. K.: — Bir kere nişanlandıktan sonra metresinizle münasebetinizi kesmemiş olmanız büyük bir hata sayılır. Sonra kızın annesine karşı menfi cephe almanızı doğru bulmam. Daha uysal ve müsbet düşünceli olunuz. Bu kadın belki de ileride yuvanıza kuvvet verir ve saadetinizi takviye eder. Tereddüt etmeyiniz, kızın teklifini kabul ediniz.

— Karımı çok seviyorum, ondan ayrılmak istemiyorum. Aramızın bozan karımın akrabalarıdır. Ne yapacağımı, onu nasıl ikna edeceğimi bilmiyorum!» diyor.

Bu müşkül vaziyetin daha ümit verici bir çok noktaları vardır. Oğlum, karımı ihtimal ki sizden soğutulmuştur, yani bu ihtilâfta başkalarının rolü vardır, karınız ciddi hitablarınıza karşı inadında devam ediyor. O halde başka bir taktiğe baş vurunuz. Bu memleketin hâkimi çok psikolog bir adamdır. Memleketin ruhunu bilir,

derdini anlar. Karınızın hususî kısımlarını kendisine tevdi ediniz, tavassutunu isteyiniz, bu arada tekrar karınıza yazınız. Fakat bu seferki mektubunuz genç bir adamın aşkı, hissi mektubu olmalıdır. Ona iyi ve güzel günlerinizi hatırlatınız, sevginizi gayet temiz, tathî bir dille anlatınız ve cevap almanız bile mektubunuza nihayet vermeyiniz. Bu sizin için son bir ümid kapısıdır.

İzmirde N. G.: — Mektubunuzdan anlıyorum ki çok bahtiyarsınız kızım, fakat vehminiz sizi rahat bırakmıyor. Bu doğru bir hareket değil. Kocanız başkalarının söylediği gibi eski hayatından tamamiyle sıyrılmış bulunmaktadır. Müstehab olunuz ve saadetinizi bozmayınız.

Ankara H. F. K.: — Bir kere nişanlandıktan sonra metresinizle münasebetinizi kesmemiş olmanız büyük bir hata sayılır. Sonra kızın annesine karşı menfi cephe almanızı doğru bulmam. Daha uysal ve müsbet düşünceli olunuz. Bu kadın belki de ileride yuvanıza kuvvet verir ve saadetinizi takviye eder. Tereddüt etmeyiniz, kızın teklifini kabul ediniz.

— Karımı çok seviyorum, ondan ayrılmak istemiyorum. Aramızın bozan karımın akrabalarıdır. Ne yapacağımı, onu nasıl ikna edeceğimi bilmiyorum!» diyor.

Bu müşkül vaziyetin daha ümit verici bir çok noktaları vardır. Oğlum, karımı ihtimal ki sizden soğutulmuştur, yani bu ihtilâfta başkalarının rolü vardır, karınız ciddi hitablarınıza karşı inadında devam ediyor. O halde başka bir taktiğe baş vurunuz. Bu memleketin hâkimi çok psikolog bir adamdır. Memleketin ruhunu bilir,

derdini anlar. Karınızın hususî kısımlarını kendisine tevdi ediniz, tavassutunu isteyiniz, bu arada tekrar karınıza yazınız. Fakat bu seferki mektubunuz genç bir adamın aşkı, hissi mektubu olmalıdır. Ona iyi ve güzel günlerinizi hatırlatınız, sevginizi gayet temiz, tathî bir dille anlatınız ve cevap almanız bile mektubunuza nihayet vermeyiniz. Bu sizin için son bir ümid kapısıdır.

İzmirde N. G.: — Mektubunuzdan anlıyorum ki çok bahtiyarsınız kızım, fakat vehminiz sizi rahat bırakmıyor. Bu doğru bir hareket değil. Kocanız başkalarının söylediği gibi eski hayatından tamamiyle sıyrılmış bulunmaktadır. Müstehab olunuz ve saadetinizi bozmayınız.

Ankara H. F. K.: — Bir kere nişanlandıktan sonra metresinizle münasebetinizi kesmemiş olmanız büyük bir hata sayılır. Sonra kızın annesine karşı menfi cephe almanızı doğru bulmam. Daha uysal ve müsbet düşünceli olunuz. Bu kadın belki de ileride yuvanıza kuvvet verir ve saadetinizi takviye eder. Tereddüt etmeyiniz, kızın teklifini kabul ediniz.

— Karımı çok seviyorum, ondan ayrılmak istemiyorum. Aramızın bozan karımın akrabalarıdır. Ne yapacağımı, onu nasıl ikna edeceğimi bilmiyorum!» diyor.

Bu müşkül vaziyetin daha ümit verici bir çok noktaları vardır. Oğlum, karımı ihtimal ki sizden soğutulmuştur, yani bu ihtilâfta başkalarının rolü vardır, karınız ciddi hitablarınıza karşı inadında devam ediyor. O halde başka bir taktiğe baş vurunuz. Bu memleketin hâkimi çok psikolog bir adamdır. Memleketin ruhunu bilir,

derdini anlar. Karınızın hususî kısımlarını kendisine tevdi ediniz, tavassutunu isteyiniz, bu arada tekrar karınıza yazınız. Fakat bu seferki mektubunuz genç bir adamın aşkı, hissi mektubu olmalıdır. Ona iyi ve güzel günlerinizi hatırlatınız, sevginizi gayet temiz, tathî bir dille anlatınız ve cevap almanız bile mektubunuza nihayet vermeyiniz. Bu sizin için son bir ümid kapısıdır.

İzmirde N. G.: — Mektubunuzdan anlıyorum ki çok bahtiyarsınız kızım, fakat vehminiz sizi rahat bırakmıyor. Bu doğru bir hareket değil. Kocanız başkalarının söylediği gibi eski hayatından tamamiyle sıyrılmış bulunmaktadır. Müstehab olunuz ve saadetinizi bozmayınız.

Ankara H. F. K.: — Bir kere nişanlandıktan sonra metresinizle münasebetinizi kesmemiş olmanız büyük bir hata sayılır. Sonra kızın annesine karşı menfi cephe almanızı doğru bulmam. Daha uysal ve müsbet düşünceli olunuz. Bu kadın belki de ileride yuvanıza kuvvet verir ve saadetinizi takviye eder. Tereddüt etmeyiniz, kızın teklifini kabul ediniz.

— Karımı çok seviyorum, ondan ayrılmak istemiyorum. Aramızın bozan karımın akrabalarıdır. Ne yapacağımı, onu nasıl ikna edeceğimi bilmiyorum!» diyor.

Bu müşkül vaziyetin daha ümit verici bir çok noktaları vardır. Oğlum, karımı ihtimal ki sizden soğutulmuştur, yani bu ihtilâfta başkalarının rolü vardır, karınız ciddi hitablarınıza karşı inadında devam ediyor. O halde başka bir taktiğe baş vurunuz. Bu memleketin hâkimi çok psikolog bir adamdır. Memleketin ruhunu bilir,

derdini anlar. Karınızın hususî kısımlarını kendisine tevdi ediniz, tavassutunu isteyiniz, bu arada tekrar karınıza yazınız. Fakat bu seferki mektubunuz genç bir adamın aşkı, hissi mektubu olmalıdır. Ona iyi ve güzel günlerinizi hatırlatınız, sevginizi gayet temiz, tathî bir dille anlatınız ve cevap almanız bile mektubunuza nihayet vermeyiniz. Bu sizin için son bir ümid kapısıdır.

İzmirde N. G.: — Mektubunuzdan anlıyorum ki çok bahtiyarsınız kızım, fakat vehminiz sizi rahat bırakmıyor. Bu doğru bir hareket değil. Kocanız başkalarının söylediği gibi eski hayatından tamamiyle sıyrılmış bulunmaktadır. Müstehab olunuz ve saadetinizi bozmayınız.

Ankara H. F. K.: — Bir kere nişanlandıktan sonra metresinizle münasebetinizi kesmemiş olmanız büyük bir hata sayılır. Sonra kızın annesine karşı menfi cephe almanızı doğru bulmam. Daha uysal ve müsbet düşünceli olunuz. Bu kadın belki de ileride yuvanıza kuvvet verir ve saadetinizi takviye eder. Tereddüt etmeyiniz, kızın teklifini kabul ediniz.

— Karımı çok seviyorum, ondan ayrılmak istemiyorum. Aramızın bozan karımın akrabalarıdır. Ne yapacağımı, onu nasıl ikna edeceğimi bilmiyorum!» diyor.

Bu müşkül vaziyetin daha ümit verici bir çok noktaları vardır. Oğlum, karımı ihtimal ki sizden soğutulmuştur, yani bu ihtilâfta başkalarının rolü vardır, karınız ciddi hitablarınıza karşı inadında devam ediyor. O halde başka bir taktiğe baş vurunuz. Bu memleketin hâkimi çok psikolog bir adamdır. Memleketin ruhunu bilir,

## Dünyanın en zengin ve en hasis kadını

Devletlere faizle borç para veren Matio Vunks bir fakir gibi giyinir, hizmetçi kullanmaz, kendi yemeğini kendisi pişirir



Hasis milyarder Matio Vunks

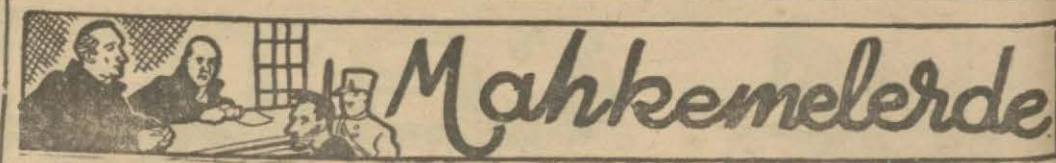
Dünyanın en zengin kadınının kim olduğunu tahmin edebilir misiniz? Bu kadın Amerikalı Hetty Krin'in kızı Matio Vunks'dur. Buna önceden inanılmak istenmiyordu. Fakat bugün artık kat'iyetle tahakkuk etmiş bulunuyor. Matio Vunksa «Nevyork borsası peygamberi» ismi takılmıştır. Pek çok devletlere milyonlar dolar ödünç para veren bu zengin kadının hâlâ kendi yemeğini kendisi pişirmekte, evinde bir tek hizmetçi bile bulundurmamaktadır. Bunun için aynı zamanda dünyanın en tamahkâr kadını da sayılmaktadır. Bir defasında 75 sentlik «aşağı yukarı doksan kuruş eder» bir tuvalet meselesi için büyük bir rezalet sebebi olmuştur.

Amerikan gazeteleri bir müddettenberi Matioya tallük eden tafsilât ile doludur. Bunun sebebi, bu zengin kadının son günlerinde on iki milyon İngiliz liralık yeni bir servete daha konmasıdır. Bu miras on beş gün kadar evvel ölen bir kardışinden intikal etmiştir. Bundan başka kardeşinden daha büyük bir miras bırakan anasının da yegâne varisi olmuştur. Bu müdhîş servet nasıl iktisab edilmiştir? Bu hususta Amerikan gazeteleri şu tafsilâtı vermektedirler.

Matio Vunks'un serveti üç senelik bir müddet zarfında kazanılmıştır. Dedesi Edvard Ropinson balınabalığı avcısı idi. Bir gün balına avına çıkan gemisinin mürettebatından biri denize düşmüştü. Bunun gören arkadaşları hep birden denize atılarak kendisini kurtarmağa çalmışlardı. Tayfanın bu hareketlerine kızan Ropinson müdhîş bir hiddetle:

— Ey, ne yapıyorsunuz orada? Ben size bunun için mi ücret veriyorum? Her men yerinize dönünüz! diye bağırıyordu.

Denizde arkadaşlarını kurtarmak üzere uğraşanlar, bu çığlık üzerine korka-



## Mahkemelerde İkinci ticaret mahkemesinde mühim bir dava görülüyor

Davayı açan hazine namına muhakemat müdürlüğü, dava edilenler İstanbul ve Trakya şeker fabrikaları anonim şirketi tasfiye memurları, istenilen para da 800,531 lira 67 kuruştur

İstanbul 2 nci Ticaret mahkemesinde İstanbul ve Trakya şeker fabrikaları anonim şirketi tasfiye memurları Salih Zühtü, Zeki Emin Ayhan, Fazıl Öziş, Beznî Ötkere V.S. aleyhlerine bir dava ikame edilmiştir. Dava, hazine namına İstanbul muhakemat müdürlüğü tarafından açılmıştır. Şirketin tasfiye memurlarının inhisar resmi ve vaktile avans olarak alınan paralardan 800,531 lira 67 kuruşu hazineye ödemedikleri iddiasıyla, haklarında hazırık tahkikatı açılmıştır. Bir müddettenberi 2 nci Ticaret mahkemesince yapılmakta olan bu tahkikat nihayet neticelenmiş ve hâdise mahkemeye intikal etmiştir. Duruşmaya pek yakında başlanılacaktır.

Zimmet.ne para geçirerek Viyanaya kaçan Yahudi suçlu İstanbul'a döndü ve tevkif edildi

Galatada ziraat levazımı satan Türk - Avrupa limited şirketinin tahsilâtı Mordahay, bir müddet evvel şirketin bir hayli parasını beraberine aldıktan sonra Avrupa'ya kaçmıştı. Suçlu, Merkez Bankasına yatırılmak üzere verilen 1050 lira ile postadan aldığı 263 liradan başka, çekmeden de bir miktar parayı alarak, evveiden tedarik ettiği bir pasaportla Viyanaya hareket etmişti. Fakat hâdiseyi haber alan şirketin, Yugoslavyadaki şubesi vasıtasıyla Yugoslav zabıtasına müracaat etmesi üzerine Mordahay yolda yakalanmıştır.

Bundan sonra, suçlunun müddeumumilikçe diploması yoluyla cebine tevessül olunmuştu. Fakat Yugoslav adliyesi Mordahayın

rak yerlerine dönmüşlerdi. Ropinsonun bu hiddeti o sahnede hazır bulunan kız Hetty üzerine büyük bir tesir yapmış ve o vakittenberi babasının usulünü takip etmiştir.

Aradan bir müddet geçtikten sonra Hetty'nin kızı şimdiki Matio Vunks on sekiz yaşına gelmişti. Bu kız ne olacaktı? Babası düşünüp taşındı, elin 18,000 doları vererek Nevyorkta bulunan bazı akrabalarının yanına göndermekle kendisini başından attı. Genç kadın Nevyorkta gelerek akrabasını bulmuştu. Fakat o kadar adı giyiniyordu ki hısım ve akrabası onu evlerine almağa utandılar ve kapı dışarı ettiler. Buna rağmen Mationun üstünü başını düzeltmediğini gördükleri için aralarında topladıkları para ile kendisine bir takım elbise tedarik ettiler. Matio Nevyorkta bir müddet kaldı. Babası düşünüp taşındı, eline 18,000 doları bir takım işlerde kullanmağa başladı. Bir kaç sene sonra bir borsacile evlenip tamamen kendisini borsa işlerine hasretti. Pek kısa bir zamanda büyük Nevyork borsacılarının müdhîş bir rakibi kesilmiş ve her teşebbüsünde büyük paralar kazanmağa başlamıştı. Nihayet yavaş yavaş bugünkü mevkiini iktisab etti.

Mationun tamahkârlığının derecesini göstermek için şu aşağıdaki iki hâdise pek karakteristiktir.

Babası öldüğü vakit uzak bir hısımlarına bir kaç yüz dolar vasiyet etmişti. Fakat Matio buna bir türlü razı olamıyordu.

Senelerce uğraşıp vasiyetnameyi feshet

tirdi.

Diğer hâdise de şudur: Milyarder kadın üç beş sene evvel Nevyork borsasının buhranlı bir zamanında bütün servetini kaybeden kocasını hemen terk edip boşanma kararı almıştı. O vakit kocasına:

«— Sen artık servetini kaybettin, benim de kaybetmeğe niyetim yoktur» demişti.

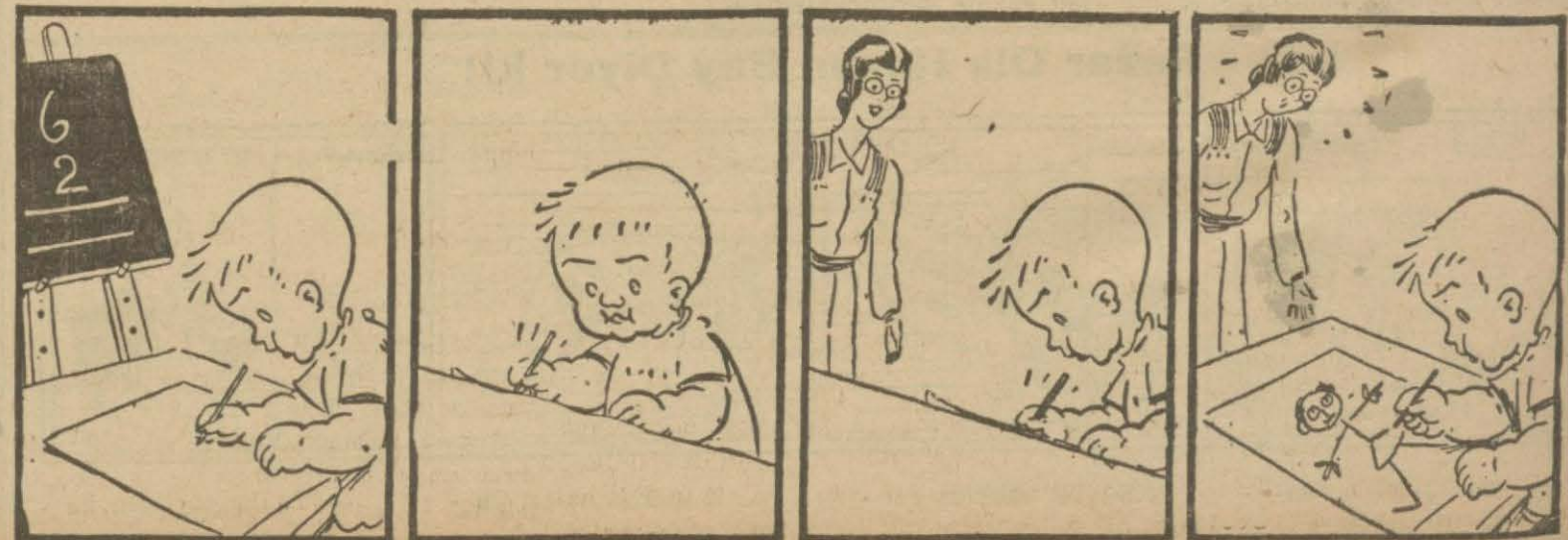
O vakittenberi bu milyarder kadının hayatı hakiki bir kâbus içinde geçmektedir. Kış mevsiminde odasında kat'iyyen ateş bulundurmaz. Yemeğini ufak bir gazocağında kendi elile pişirir. Üstübaşı dilenci gibi olmamakla beraber fakir sınıfın giyeceği gibidir.

Bu kadar tamahkâr olan bu kadın devletlere, hükümetlere milyonlar dolar para ikraz etmekte ve onlar ile yaptığı mukavelenameleri büyük bir liyakatle kendisi tanzim etmektedir. Bir müddet evvel ödünç para verdiği hükümetlerden biri taksiti geciktirmişti. Bu yaman kadın buna hariciye nazırının sebep olduğunu zannederek onun aleyhinde büyük ithamlarda bulunmuştu.

Serveti yüzlerce milyonları geçen bu kadın hastalanınca bir türlü hastaneye nakledilmesini istememektedir. Masrafı girmemesi için de doktor çağırmağa razı olmamaktadır. Hısım ve akraba namına kimsesi bulunmadığı için bu servetin sonunda hükümetin eline geçeceğini kendisi de bilmektedir, buna rağmen tamahkârlığından vazgeçmemektedir.

## Bacaksızın maskaralıkları :

## Çalışkan çocuk





Harikulâde bir maceranın hikâyesi: 4

# Ben bir casustum!

Yazan: Eric Ambler

## Otelde bulunan müşterileri birer birer tanımya ve ahbablığımla ilerletmeye başlamıştım

### Şimdiye kadar çıkan kısımların hülâsası

Ben Paris'de yerleşen ve hususi İhsan dersleri veren bir müessesede çalışarak hayatımı kazanan bir mülteciyim. O sene aldığım üç haftalık tatilim son kısmını bir arkadaşımın tavsiyesi üzerine Akdeniz sahilindeki küçük St. Gatien'de geçiriyordum. Rezim çekmeğe de çok merakım vardır. Bunun için minimini bir kertenkelenin sıcağından bunalarak meydana çıkmasından istifade ederek bunun birçok pozlarını çektim. Ve developpe edilmesi için köyün küçük fotoğrafçısına götürdüm.

Ertesi günü resimlerin tam vaktine gelmediğini görünce dükkâna kadar gittim. Fotoğrafçı beni savsakladı. Tam dükkândan çıkarken de biri sivil, biri resmi iki polis yanıma yaklaşarak beni tevkif ettiler. Doğruca köyün küçük karakoluna götürdüler.

Karakolda bana developpe edilmek için fotoğrafçıya verdiğim filmi gösterdiler. Bu filmi tedkik edince baştan on tane sinin bir takım istihkâm ve top resimlerinden ibaret olduğunu dehşetle gördüm. Bittabi bu vaziyet karşısında tevkif edilmek bir taş hücreye tıkıldım. Bu işin nasıl vukua geldiğini bir türlü anıyamıyorum. Az sonra şışman sivil polis memuru da hücreme geldi. Beni istintaka çekti. Bildiklerimi söyledim. Bu sırada fotoğraf makinesinin benimkinin eş, fakat hakikatte o olmadığı anlaşıldı. Makinelerin numaraları aynı değildi.

(Yazı devam ediyor)

Şışman zat:

— Öyle sanıyorum ki, fotoğraf bir tesadüf neticesi olarak değiştirilmiştir. Zira söylediğim gibi, bu nevi makineler hep bir boy ve bir biçimdir. Hatta çantaları bile eşitir. Nitekim, sen bile tevkif etmekte yanıldın. Fakat, bu menhusu, ne zaman ve nerede değiştirdiler? Bunu çıkaramadım, dedi.

Cevap verdim:

— Nistenberi makinemi hiç kullanmadım. Yalnız dün sofa da bir iskemlenin üzerine bırakarak kahvaltılık için taraçaya çıktım ve bir saat sonra da, sofra çıkarken yanıma aldım, resim çekti diye..

— Şimdi, iyice düşün, fotoğrafı yanına almak isterken, bıraktığın gibi mi bulmuşsun?

Hafızamı yokladım ve:

— Hayır, dedim, ben fotoğrafı kayışından iskemlenin arkasına asılı bırakmıştım. Tekrar aldığım zaman, başka bir iskemlenin üstünde buldum ve zâhir, garsonlardan biri, düşer, bir tarafı kırılır endişesile buraya koymuştu.. diye düşünmüştüm.

— Fotoğrafı aldığın zaman, müşterilerden kimse var mıydı?

— Bilmem, Réserve otelinde 18 oda vardır ve hepsi de tutulmuş değildir. Hem ben gelişi dahi bir gün bile olmamıştı. Onun için bilemezdim. Yalnız merdivenlerden inerken, yemek salonuna gitmek isteyenlerin sofa da iskemlelerin yanından geçmeleri icab eder.

— O halde azizim Mösyö Vadassy, iki kere iki dört edercesine şu hükmü verebiliriz: Réserve otelindeki müşterilerden birinde senin makinelerin aynı vardır ve resimleri de çeken odur. Yapılacak şey. Bu adamı bulmaktır. Bunu da dışarıdan birisi yapamaz. Otelde bulunan ve mevcudiyeti şüphe uyandırmıyacak bir kimsenin işidir bu.. kimde fotoğraf var, kimde yok bunu sen tesbit edeceksin.

— İyi amma, mevkuf olduğumu unutuyorsunuz. Komiser cenablarını kandırarak beni serbest bırakabileceğinizi sanıyorum.

— Gene mevkuf kalacaksın, daha doğrusu nezaret altında bulunacaksın ve her sabah ta bana telefon ederek burada bulunduğunun bildireceksin.

— Fakat, cumartesi sabahı Parise hareket etmek mecburiyetindeyim. Salıya derslerim başlıyor.

— Sana müsaade edilinceye kadar, budadan kıpırdamıyacaksın, sonra, Réserve otelinde bulunanlarla polisten maada kimse ile görüşmeğe, temasa gelmeğe kalkışma. Şunu da aklına iyice yerleştir ki, resimleri çekeni ne kadar çabuk bulursak, sen de o kadar çabuk derslerine kavuşursun. Anladın mı, Sakın şuraya buraya mektub yazayım, filân deme.. fe-



Bu adam yüzbaşı Hartley idi

na olur. Ya, bu dediklerimi yap, veyahud da kendini hududun öbür ucunda bulmaya hazırlan!

Beghinin kastedtiği manayı pek iyi anlamıştım.

★

Bir saat sonra da omuzumda asılı Contax fotoğraf makinesi, cebimde, içinde Réserve müşterilerinin isimleri yazılı bir kâğıd, olarak otele vardım. Saat beş buçuk olmalıydı. Mösyö Köche yazhane-sinde idi. Önünden geçerken, dışarıya çıktı ve belli belirsiz gülümsyerek:

— A.. mösyö, döndünüz.. herhalde ciddi bir şey olmuştur galiba. Bu sabah polisler geldi, pasaportunuzu istediler.. ben de verdim, dedi.

Elimden geldiği kadar tabii görünmeğe çalıştım:

— Mühim bir şey değilmiş, bir yanlışlık olmuş, hüviyetimi sordular, dedim.

Otel müdürü dolmayı yutmamıştı. Zâhirde, şaşırmış, kızmış görünüyordu, hattâ benim tarafımdan çıktı ama, gene de işin içinde iş olduğunu ve bunu sakladığımı, bakışlarıyla anlattı.

Merdivenleri çıktığım sırada, arkamdan seslendi:

— Cumartesi sabahı yolculuğa çıkacağınızı söylemişsiniz, değil mi?

Herifin bir an evvel benden kurtulmak istediği apaşıkardı. Şeytan azabı gerek, diye gülümsedim ve cevap verdim:

— Evet, öyle karar vermiştim amma, birkaç gün daha kalabilirim, emin değilim, dedim ve merdivenleri çıkmağa başladım. O anda içime öyle geldi ki herif gözlerini omuzumda asılı fotoğraf makinesinden ayırmıyordu.

Odama girdim. Yatağın üstüne oturdum ve Beghinin verdiği listeyi cebimden çıkardım. Hiç birini tanıımıyordum. Bir çatı altında bulunduğumuz bu adamlardan biri bizim mahud makineyi almış olabilir, bana selâm veren diğeri de casus çıkabilirdi.

Süzdüğüm liste şöyle yazılmıştı:

Mösyö Robert Duclou - Nantes - (Fransız), Mösyö André Roux - Paris - (Fransız), Madmazel Odette Martin - Paris - (Fransız), Mister Warren Skelton - Washington - (Amerikalı), Mis Mary Skelton - Washington - (Amerikalı), Herr Walter Vogel - Köstence - (İsviçreli), Frau Hulde Vogel - Köstence - (İsviçreli), yüzbaşı Herbert Clandon - Hartley - (İngiliz), madam Herbert Clandon - Hartley - (İngiliz), Herr Emil Schimler - Berlin (Alman), otel müdürü Albert Köche - Schaffhausen (İsviçreli), karısı Suzanne Köche - Schaffhausen - (İsviçreli).

Bu isimler âla amma, ben ne yapacaktım? İşe nereden başlamalıydım? Aklıma Beghin'in verdiği talimat geldi. İlk önce kimde fotoğraf makinesi var, kimde yok onu tesbit edecektim, saatime baktım, yediye çeyrek vardı. Pencereden, sahilin tenhalaşmış olduğunu gördüm. Saçlarımı taradım, dışarıya çıktım.

★

Bazıları çok girişkin olur, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, etrafındakilerle hemen ahbab olurlar, ben hiç te öyle değilim. Bana bir şey sormaz, söylemezler-

se, kendiliğimden konuşmam, daha doğrusu konuşmamam.

Taş merdivenlerden inip sahile doğrulduğum zaman kendi kendime biraz cesaret verdim.

Ayaklarımın altında çıtırdayan kumlarda yürüyerek, açılır kapanır bahçe iskemlelerine uzanmış olan iki erkekle iki kadının birkaç metre berisinde bir yere oturdum. Hiç belli etmeden etrafımı dikizledim. Benden tarafa oturanların yirmi yaşlarında bir genç kızla, yirmi üç yaşlarında kadar görünen bir delikanlı olduğunu anladım. İkisi de mayolu idiler. Konuşuşlarından, bunların Warren ve Mary Skelton isimindeki Amerikalılar olduğuna hükmettim.

Diğer çift ise tamamiyle bambaşka idi. İkisi de orta yaşlı görünüyordular ve duba gibi şişman idiler. Bunları evvelce de gördüğümü hatırladım. İsviçreli Herr Vogel ile karısı idi.

Skelton anlaşılan Herr Vogele, Amerikanın politika usullerini anlatmaya çalışıyordu.

— Une quantité de... quelque... (Bir miktar... bazı) derken sonunu getiremedi ve karısına seslenerek:

— Yahu, Mary dedi, şeyin mukabili nedir?

Fırsat bu fırsattı. Kocalığın tesirle mi nedir, dil alışkanlığı ile bütün âdabı muşeret kaidelerini çiğniyerek atıldım:

— Şantaj!.. Demek istiyorsunuz, dedim..

Hepsi birden dönerek bana baktılar. Erkeğin gözleri parladı ve sordu:

— Fransızca'yı da, İngilizce kadar iyi konuşur musunuz mösyö?..

— Evet..

— O halde, mösyö, bir ricam var, sizden... Şu solunuzdaki adama söyleyiniz ki, Amerikada gangster kelimesini, büyük G ile yazmazlar ve gangsterlerin Amerikan meclisinde mümessilleri bulunmaz veyahud bulunsalar bile resmi bir surette mebus seçilmezler.. dedi.

— Başüstüne!

Kelimeleri elimden geldiği kadar hafifleterek Amerikalının sözlerini İsviçreliye tercüme ettim. Herif gülmeden kırıldı.

Amerikalı bana sordu:

— Kaç dil bilirsiniz?..

— Beş.

Homurdandı, ve:

— Hele şükür ki, İngilizce konuşacak, görüşecek birisi çıktı. Şimdiye kadar mahud İngiliz yüzbaşısı vardı. Herif birbirinin biri. Kurumundan yanına varılmıyor. Karısı ise hiç konuşmaz, dedi.

Genç kız da gülerken söze karıştı:

— Görüyorsunuz, ya mösyö, kardeşimden keçeceğiniz var. Artık başınıza belâ kesilecek.

Bu genç kız güzel değildi ama, cazibeliydi. Ağzını açar açmaz, bütün kusurları kayboluyor, esrarlı bir cazibenin tılsım ahengine bürünüyor.

Ayağa kalktı. Mayosunun ön taraflarını düzelterek:

— Eh epeyce oldu. Gidelim giyinelim, dedi.

Herr Vogel de yerinden doğruldu. Askısını çekti, karısıyla kendisinin eşyalarını topladı. Hepimiz bir sıra halinde yola düzeldük. Ben Amerikalı gencin arkasına düşmüştüm.

Merdivenleri çıkarken:

— Affedersiniz Sir, dedi. İsminizi anıyamadım, lütfeder misiniz?

— Josef Vadassy.

— Benimki Skelton, bu da kız kardeşim Mary.

Amerikalının sözlerini duymuyordum, bile.. Herr Vogel'in arkasında bir fotoğraf makinesi sallanıyordu. Dikkat ettim. Hafızamı yokladım, çaktım; bu Voigtlander markalı bir kutu fotoğrafı idi.

★

Otelde sıcak gecelerde, akşam yemeği taraçada yenir. Ağaçlar arasından geçirilen tellere asılan rengârenk ampuller yanınca öyle hoş bir manzara yaratır ki, insan kendisini binbir gece masallarını yaşıyor sanır.

O gece, taraçaya ilkönce gitmeği kurdum. Buna da iki sebep vardı: Evvelâ, müdhîş surette acıkmıştım. Saniyen, (Devamı 13 üncü sayfada)

Tarihten sayfalar

## Emin-Memun ihtilâfı

★ ★ ★

Yapılan harbde Memun galib gelmişti. Bozgunluk haberi Bağdada vardığı zaman saray muhitinde dehşet uyandırdı. Vaziyeti o strada balık avlamakta olan halifeye bildirdiler. Emin onları: «Şimdi zevkimi bozmayınız. Azadım iki balık tuttu, ben bir tane bile tutamadım» diyerek kovdu.

Yazan: Kadırcan Kaflı



808 senesiydi. Tos şehrinde Horasan üzerine giden Harunürreşidin oturduğu büyük konakta telâş gidip gelmeler vardı. Çünkü halife ağır surette hastalanmıştı. Koca cübbeli, sarıklı her milletten doktorlar, hastanun yanına girip çıkıyorlar, konuşuyorlar, münakaşa ediyorlar ve tedavîye çalışıyorlardı.

Bu büyük şark hükümdarı tarihte masal derecesine çıkarılan eşsiz ihtişam ve zenginliğine rağmen hayatının son senelerini büyük bir pişmanlık, inziva ve vicdan azabı içinde geçirmişti. Henüz kırk altı yaşındaydı.

Yapılan tedavilerden fayda çıkmadı ve halife öldü. Başvezir Fadal bin Rebi halifenin yanından solgun bir yüzle ayrıldığı zaman ilk işi gene kendi dünyasını düşünmek oldu. Çünkü nazik bir mevki de bulunuyordu:

Altı sene evvel Harunürreşid haccetmiş, orada vasiyetnamesini Kâbeye asmıştı. Buna göre oğlu Emin kendisine halef oluyordu. Onun kardeşi Memun daha sonra halife olacaktı. Bununla beraber Memuna halife olmadan evvel de imparatorluğun şark taraflarını, İran ve Horasanı veriyordu. Böylelikle Memun Bağdaddaki halife kardeşine tâbi olmakla beraber ayrı bir hükümete sahip bulunacaktı. Memun bundan başka Harunürreşidin Bağdad sarayındaki hazine ve eşyasını da alacaktı.

Halbuki Memuna Fadal bin Rebin avaraları pek hoş değildi. Zira Memunun annesi Türktü ve annesinden aldığı terbiye dolayısıyla, Harunürreşidin son zamanlarda Fadal bin Rebin teşvikile Türkler aleyhine takib ettiği siyaseti beğenmiyordu. Adalet, çalışkanlık ve zekâsile Horasanda gerek Türklerle ve gerek İranlılara kendisini sevdirmişti.

Buna mukabil Emin keyfine düşkün, iradesiz, her şeyi vezirlerine bırakan bir adamdı.

Harunürreşidin diğer on oğlu ve on beş kızı hükümet işlerine yakından karışacak hak iddia edecek mevki ve yaşta bulunmuyorlardı.

Fadal bin Rebi ölünün yanından çıkar çıkmaz en çok güvendiği adamlarından bir kaçını hemen Bağdada gönderdi. Halifenin esasen orada vekil bırakmış olduğu Emine keyfiyeti bildirdi. Aynı zamanda ordunun tamamının veya bir kısmının Horasandaki Memuna iltihak etmesi için hemen Bağdada dönmeyi düştürdü ve yaptı.

Ölüm haberi Memuna varınca üzülmedi; fakat telâş etmedi. Onun hiç bir gizli maksadı yoktu. Vasiyetnameye harfiyen itaat edilmesini bekliyordu. Bu maksadla da kardeşi Emine halife olarak tanımış, ona biat etmişti.

Fakat Fadal bin Rebi mütemadiyen Emine Memun aleyhine kışkırtıyordu. Emin de gece gündüz devam ettiği eğlenceler, her çeşid cariyeler arasında, sonunu düşünmeden onu tasvib ediyordu.

Fadal bin Rebi şöyle düşünüyordu:

— Memun, paradan ve askerden mahrum kalınca, Harunürreşidin vasiyetnamesine rağmen hilâfetten de mahrum etmek mümkün olacak ve o zaman hiç bir şey yapamayacaktır.

Fakat Memunun elinde tarihin en büyük devletlerinin kurulmasına ve yuk-

selmesine belki birinci vasıta olan bir kuvvet vardı: Adalet ve merhamet.

Nihayet Emin son ve en büyük hatayı da işledi: Memunu kendinden sonra halife olmak hakkından mahrum etti. Oğlu Musayy veliahd yaptı.

Eminin koca orduları, bitmez tükenmez gibi görünen varidatı ve hazineleri vardı. Memun bunlardan mahrumdu. Fakat buna rağmen babasının kendisine verdiği haktan vazgeçmediğini ilân etti.

Bu sırada Emin, diğer kardeşine basından kalan beyliği de aldı. Haksızlıklar devam ettikçe Memunun taraftarı çoğalıyordu. Bunu seçen Emin tekrar Memuna karşı samimi görünmeye kalkıştı. Maksudı onu ortadan kaldırmaktı. Bunu da mercede değil, kanca ve siyasetle elde etmek istedi. Memuna pek güzel ve parlak cümlelerle dolu bir mektub gönderdi. Bunda o zamana kadar olan muamelelerin bir anlaşmazlık ve hattâ yanlışlık eseri olduğunu bildiriyor: vasıtalı görüşmeler neticesinde doğan bu vaziyetin ancak yüz yüze gelmek ve bizzat konuşmak suretile düzelleceğini ileri sürüyordu.

Bu sözler büsbütün yanlış değildi. Hattâ büyük bir hakikati ifade ediyordu. Bunun için Memun kendisine yapılan teklifi kabul etmeye müsaid bir hava içindeydi.

Fakat Bağdad sarayındaki dürüst ve namuslu insanlar da Eminin idaresizliğinden şikâyetçi bulunuyorlardı. Bunun için de gizliden gizliye Memunun taraftarlığını yapıyorlardı. Fadal bin Rebin entrikalarını, Eminin iradesizliğini hemen Horasana bildirdiler.

Memun artık bütün anlaşma ihtimal ve kapılarını kapadı. Horasan ve İranda bir ordu toplamağa başladı. Çalışmış olan hakları kuvvetle geri almaktan başka çare kalmamıştı.

Horasan halkı, bilhassa Türkler Memuna büyük yardımlarda bulundular. Çünkü halk Emevîlerden kalan Arab istibdad ve nasyonalizminin çemberi içinde bunalmıştı. Bundan başka Memunu yarı yarıya kendilerinden sayıyorlardı.

Harunürreşidin karısı ve yeni halifenin annesi Zübeyde bu hâdiseleri dikkatle takib ediyordu. Kocasının üzerinde büyük bir tesir yapan bu zeki kadın, oğluna taraftar olmaktan başka türlü bir yol tutmıyordu. Fakat Memuna karşı da sempatisi vardı. Hiç değilse, onun başka kadından da olsa - kendi kocasının oğlu olduğunu düşünerek elden geldiğince kadar hürmet göstermeyi vazife biliyordu.

Halife Eminin topladığı ordunun eşini o zamana kadar muhteşem Bağdad şehri hiç görmemişti, o kadar büyüktü. Fakat bu ordunun kumandanlarını seçerken de yeni bir hata yapmış, bunları Horasan ve İran halkının sevmediği adamlar olmasına dikkat etmişti. Meselâ Ali bin İsa vaktile Horasanda vali bulunduğu sırada halka o kadar zulüm yapmıştı ki (804) de büyük bir isyan patlak vermişti. Harunürreşid bizzat isyanı bastırmağa gitmiş; hakikati anlayınca Ali bin İsanın idamına hüküm vermişti. Fakat Ali bin

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)

(Devamı 13 üncü sayfada)





# H İ K Â Y E

## Öğretmen "Korjik", in istirahat saatleri

Yazan: MAKSİM GORKİ  
Ruscadan çeviren: H. ALAZ

Anton Petroviç Korjkin odasındaki eski duvar saati boğuk bir inilti ile gecenin onunu vurduğu zaman Korjik, yavaşça masasından kalktı; gerindi. Biraz evvel tashihlerini yapmış olduğu bir yılın talebe defterine memnuniyet ve istihfafla karışık mütebessim bir göz attı. Lâmbayı eline alarak odanın bir köşesine gitti.

Orada, lâmbayı bir başka masanın üstüne koydu. Üzeri duvar kâğıtları ile örtilmiş, duvardaki küçük bir dolabı açtı. İçinden iki yüz elli gramlık bir votka şişesi, siyah ekmeğin dilimleriyle dolu bir tabak çıkardı. Bunları da masanın üzerine koydu. Dolabın kapaklarını dikkatle kapadı. Masanın karşısında büyük bir koltuğa oturdu. Yanını, camlardaki mavimtirak buz parçaları arasından mehtaplı kış gecesinin içeri bakmakta olduğu pencereye verdi.

Masanın üzerinde votkadan, mezelerden ve lâmbadan başka üç çerçeve de vardı. Bunlardan biri, siyah kumaştan yapılmıştı; içinde, geniş yüzlü, گردanı kat kat yaşlı ve tombul bir kadın portresi vardı. Bu, iyi kalbli, yumuşak bir anne yüzü idi. Diğer bronz çerçevede ise, badem gözlü, üst dudağı şişkin ve yukarı doğru kıvrık, koyu saç dalgaları çevrili genç bir kız yüzü muallime bakmakta idi. Üçüncü çerçevede zırlar giyinmiş bir Romalıyı gösteren bir gravür var. Gravürün, ustura ile traş edilmiş yuvarlak bir başı, keskin bir yüzü, ve çukurları içine derince gömülmüş gözleri vardı. Bu yüz, bir aktör yüzü gibi traşlı ise de, bu meslekteki insanlar için fazla manalı görünen hatlar taşıyordu.

Muallim Korjik, bir kaç saniye hareketsiz durdu. Aklından geçen düşünceleri zor yakalayan bir insan halile, rastgele fakat sabit bakışlarla, resimlere baktı. Sonra, votka kadehini doldurdu; onu, yavaş bir hareketle ağzına götürdü ve içti; bir an için gözlerini süzerek, adeta boğazından akan yakıcı mayinin lezzetine varmak ister gibi, başını oturmakta olduğu koltuğun arkasına dayandı.

Bu kadehten sonra bir kadeh daha doldurdu. Bunu, bir üçüncüsü takip etti. Ve ancak bundan sonra tabaktan bir lokma ekmeğe aldı, gözlerini süzerek ve hep masadaki portrelere bakarak yavaş yavaş bu ekmeği çiğnemeğe başladı.

Bundan az evvel hüzünlü ve cansız olan kırk yaşlarındaki bu bekâr -memur yüzü-bıyıklı, çatal sakallı, uçları manalı bir şekilde aşağıya doğru kıvrık dudaklı bu sarı yüz birdenbire kırmızı lekelerle canlandı; umumiyetle çekingen, süzgülü ve bulanık duran gözler büyüdüler, muallimin yüzüne canlılık ve düşünceli bir ifade vererek onu asilleştiren bir iç pırıltıya yanmağa başladılar.

Bir kolunun dirseğini masaya dayıyan, öteki elile de bir kadeh votka daha dolduran muallim, yarım sesle, adeta fısıldayarak:

— Artık başlıyorum, anne... dedi.

Muallim bunu söylerken, yaptığı hareketin müdhîş âkıbetini sezen fakat bunun yapılmasını da gayri kabili icinap sayan mütevekkil bir gülüşle, biraz kabahatli, bir çok da hüzün dolu bir gülüşle gülmeğe başladı.

Dördüncü kadehe kadar muallim Korjkin istirahat usulü daima aynıdır; her zaman böyledir. En ufak hareketlerine varınca kadar böyledir. Fakat dördüncü kadehten itibaren muallim elinden gelen her vasıtaya baş vurarak zamanını değişiklik içinde geçirmeğe çalışır.

O bazan Anne Senek'e (1) hitab eder, çünkü küçük gözlü Romalı meşhur Stojiklerdendir. - ve yarım sesle «Suci-lius'a (2) mektublar» üslûbunda medhiyelere başlardı.

— Senek, derdi, sen iki tarafı yolların bir sonu vardır demekle ne kadar doğru söylemişsin! Hele: «Masallar gibi, hayat da, uzunluğile değil, muhtevasile kıy-

(1) Sèneque, sabır ve tahammül tavsiye eden Stoicizm mesleğinin mürevvîlerinden bir filozoftur.

(2) Les Lettres à Lucilius Sèneque'in eseridir.



Muallim bütün bunlara bakar, sonra başını çevirerek bir kadeh daha içer ve tekrar içerdi.

metlendirilir!» sözünde ne büyük bir isabet var.

Sen sabrı öğretmesini bildin, sen akıllı, ilerisini gören bir insandın. Fakat ne de olsa ölümden on sekiz asır sonra insanların herhangisi bir muhteva olmadan yaşama san'atini öğrenebileceklerini ve hayata karşı -senin onlara sabrı öğretmekle telkin etmek istediğinden de fazla- bir alâkasızlık gösterebileceklerini tasavvur edemezdin!

Çünkü, her ne kadar sen Lucilius'a: «Oh Lucilius! iyilik ve fenalığın mukadderat tarafından bize gönderildiğini zannedenler yanılıyorlar!» demiştin ama, aynı zamanda «Ruhumuz mukadderattan kuvvetlidir!» sözlerini de ilâve etmiştin! Şimdi ise insanlar iyiliğe de fenalığa da lâkaydırlar; ruhlarında herhangi bir kuvvet de yoktur; kendilerinden utanmadan, ve herhangi bir mücadele yapmadan mukadderatın ilk darbelerine tâbi olarak ona köle olmağı kabul ederler.

Oh Senek, işte ben de böyleyim... Ve böyleleri daha pek çoktur.

Muallim, zaman zaman duruyor, kadehine votka dolduruyor, içiyor, ve her yeni bir kadeh içtikçe yüzü daha fazla kırmızılaşıyordu.

Jestleri, yavaş yavaş, daha keskin bir hal almıştı; fakat henüz metaneti kaybolmamıştı. Kadehlerini muntazama ağzına kadar dolduruyor, bunları ağzına götürürken eli henüz titremiyordu. Bazen kadehi ağzına boşalttıktan sonra sarhoş bir hırıltı halini almağa başlıyan bir fısıltı ile:

— Anne, içiyorum... der ve kabahatli kabahatli gülerken tombul kadın çehresini başile selâmlardı.

Sonra başını pencereden yana çevirdi. Pencere, bahçeye bakardı. Muallim orada, ıhlamur ve akçe ağaçlarının hareketsiz ve karanlık gövdelerini, vişne ve leylâkların buz tutmuş dallarını, mavimtirak gümüş bir kat tabakasını görürdü. Bütün bunlar hareketsiz ve sessizdi.

Pencerenin dışında kar fırtınası ılık çaldığı zamanlar, ağaçların gövdeleri ve fidanların dalları, hafifce cama vuran kar bulutlarının arkasında bir an için gizlenirlerdi; gizlenirler, tekrar görünürler, yalnız bir an için görünerek tekrar bulanık kar bulutları arasında kaybolurlardı.. bunlar sanki durmuyorlar, bahçede, bir yandan diğer yana, adeta dehşet içinde, koşuyorlardı. Ve kar fırtınası o kadar hazin inliyor ki... Fakat bazan, kendi şarkısını bile bozacak kadar, öfkeli ve kahkahalı sesler çıkarır.

Muallim bütün bunlara bakar, sonra başını çevirerek bir kadeh daha içer, gene bakar ve tekrar içerdi.

Muallim, mehtaplı ve sakin gecelerde ışsız oturmağı severdi. O lâmbayı söndürdüğü zaman bir an için bütün oda

titrer ve derhal karanlıkla dolardı. Fakat bunu takip eden ikinci bir anda pencereden içeri bir ay ışığı hücum eder, masaya, döşemeye, ve daha ilerdeki geniş kanapeye kadar yayılırdı.

Bu ışık dilimi üzerine rastlayan bahçede, pencere önündeki ak ağaç dallarının işlemeli gölgeleri pek zor farkedilebilirdi.. muallim sanki bunların, bu ebedi gölgelerin neden burada bulduklarını ve kendi işlemlerle neler ifade ettiklerini keşfetmek ister gibi uzun uzun ve ısrarla bunlara bakıyordu.. Rüzgâr, bahçedeki ağaçları salladığı zaman o sırada -masada, döşemede, kanapedeki - gölgeler de kimliyorlardı.

Anton Petroviç derin derin nefes aldı, kuvvetle alını sildi.. ve mırıldandı:

— Affet anne... Daha içeceğim!

Ve gene içmeğe başladı.. saat çoktan on biri vurmuştu. İşte saat, gene kırıl-damağa, boğuk boğuk sesler çıkarmağa, ve on iki ağır ve kuvvetli vuruş birbirini takip etmeğe başladı. Neden sonra, saatın bilinmeyen bir yerinde bir yay, geçen günün hazin bir aksi sadası gibi daha uzun müddet inledi..

Muallim saatin vuruşlarına tempo uydurarak:

— Hayat geçmişti unutturup, yıkarak ve yeniden yaratarak yorulmaz adımla yürüyor... diyor, ve elini şişeye uzatıyor...

Fakat artık eli eskisi gibi değildi; kadehi derhal dolduramadı; çerçevelerden birine çarptı odaya hazin bir ses yayıldı.. Muallim, masaya eğildi; dirseklerini dayadı ve portreye gülümsedi - sanki kabahatinin affını ister gibi sâf bir tebessümle gülümsedi ve vazih bir sesle:

— Affediniz, Jenya dedi, galiba canınıza vurdum.

— Siz ne iyi bir kızsınız!.. Bu kadar uzun müddet hatırımda yaşamanıza müsaade etmek suretile zaman sizi ne kadar kayırıyor.. hemen hemen on iki sene oluyor... Halbuki ben her şeyi pek güzel hatırlıyorum.. siz ilk görüşte hoşuma gitmişsiniz!.. Ve siz bunu anlamıştınız!.. Size gösterdiğim saygılar hoşunuza gidiyordu.. e-vet anlıyorum... Evet... Akıllı bir kızdınız!.. Beni daima kendinizden uzakta tutunuz!.. Ve.....

— İçiyorum, anne... Affet!

— Ve siz, gittiniz, kayboldunuz, kayıplara karıştınız!.. Ben sizi tanıdığım o iki ay içinde size hiçbir şey söyleyememişim. fakat ben sizi çok düşünmüştüm.. siz kayboldunuz!.. Evet... Bir ben kaldım bir de sizin fotoğrafınız kaldı... Bu da iyi.. siz benim karım olsaydınız ihtimal daha fena olurdu... Sevgiliye beslenen saygı karıya karşı beslenemiyor... İşte artık siz yoksunuz!.. Ne dersiniz?.. Lâkin ben yaşıyorum ve sizi tıbbi ilk gördüğüm gün gibi

hatırlıyorum.. siz her halde beni unuttunuz!.. ve...

— Ben gene içiyorum, anne... Senin oğlun sarhoş oluyor.. zarar yok. O bunu anlıyor, kendini büsbütün kapıp koyuvermiyor.. sen merak etme anne o kendini şimdiki halinden aşağılara düşürmez!.. Yeter artık!..

— Jenya, belki de siz, hiç de benim sizi bildiğin gibi bir insan değilsiniz!.. Herhalde bu böyle olacak... Siz bütün kadınlar gibi fena, pis, kötü dilli, alçak ve âdisiniz!.. Fakat ben sizin bu huylarınızı görmeğe vakt bulamadım. Ve şu ana kadar, on iki senedir, sizi kadınlar arasında en mükemmel bir insan olarak sayıyorum.. size hürmet ediyorum, hatıralarımı saklıyorum.. hayatın bir zamanlar bana vermiş olduğu biricik en iyi bir şey olarak onu sayıyorum. Ben haris değilim.. hiç bir şey istemiyorum. Maamafih, gene içiyorum...

— Ben çok içiyorum, anne, bu böyle işte... Biliyorum, alçakça içiyorum, domuz gibi içiyorum, sonra uyuyorum, sonra uyanıyorum, sonra...

Anton Petroviç, sözün burasında kendini oturduğu koltuğun arkasına iyice dayadı. kaşlarını çatı.. gözleri korkunç bir hal aldılar...

— Büyük alçaklık... «Piç kurulları»nı öğretmeğe gidiyorum.. evet onlar küçük fakat budalalıkları büyük... Hepsini kalın kafalı... Hem bunları ne diye bu kadar erken öğretmeğe kalkıyorlar.. onlar, okumanın zarurî olduğunu anlayabilecek bir vaziyette değillerdir. Herhangi bir şey... Herhangi bir şey bilmenin faydası olduğunu... Hele, Senek'in dediği gibi zevki tanımaktan âcizdirler.. canları cehenne-me, ben onlardan nefret ediyorum.. belki onların çoğu da benim gibidir... Yani onların ekserisi... Bu muhakkak... Her şeyleri bunu gösteriyor.. maamafih onlara acımak lâzım... Evet!.. Onlar yalnız hayatı bilmemekle kalmıyor, onu başkalarından öğrenmek de istemiyorlar.. ile kendi tecrübeleri... Fakat insanın kendi tecrübesi insana pahalıya mal oluyor. Zavallılar, bu tecrübeyi ne ile ödeyecekler?.. Ben bu küçük yavrucuklara acı-yorum..

— Lâkin ben artık adamakıllı sarhoş oldum.. anne, ben bunun çok iğrenç olduğunu biliyorum.. fakat ben artık kırk altı yaşındayım.. yer yüzünde bana ihtiyacı olan tek bir insan yok.. Öyle değil mi anne?.. Üzülme anne? Ben kimseye lâzım değilim, hiç kimseye!.. Ve galiba bana da artık hiç kimse lâzım değil!.. Çünkü ben... Hım!.. Ben ne? Jenya? Ha?.. Ben sarhoşum biriyim.. daha neyim?.. Daha... Ben yakında hayat yolunu da tüketiyorum.. kâfi mi?.. Bu ne?..

Muallim etrafına bakındı.. birisi, derin bir iç çekişle kendisinin sarhoşça sayıklamalarını kesti gibi geldi ona... Oda, alaca karanlık ve sessizdi. Saatin rakkas hafifce ışıklar çalarak saniyeleri sayıyordu.. yalnız adam, artık iyice sarhoştur.. Bir elile kuvvetle alını sildi.. diğer elile de koltuğun kenarına dayanarak kalkmağa çalıştı, fakat kalkamadı..

— Adamakıllı içmişim anne!.. Sığır gibi!..

Başını meyus bir eda ile göğsüne bıraktı..

— Senek, sen: Hayat iyi ve çok büyük olsa bile... Kendi kötü vaziyetimi idrak ettiğim için... Onu satın almayıcağımı demiştin!.. Sen onu satın almadın!.. Asilâne öldüm!.. Halbuki ben onu satın alıyorum... Hayat bana neden lâzım?.. Niçin lâzım?.. Bana ve yüzbinlerce benim gibilerin nesine lâzım?.. Sen, «Hayat bize fena beccilik ediyor!» demiştin!.. Evet, lâkin biz oldukça... Kurnazca ölümden kaçınıyoruz.. bu konuşan kim?..

O tekrar, faltaşı gibi açılmış ve falçanağına dönmüş gözlerle etrafına bakındı.. kimsecikler yoktu..

— Evet... demek kimsecikler yokmuş.. halbuki ben sesler işittim.. ben bunun ne olduğunu biliyorum.. anlıyorum.. vaktâ ben sarhoş değilim.. fakat ben neye içiyorum?.. Neye?.. Anne, neye?.. Ben böyle hareket etmekle kendimi mahvediyorum...

Sarhoşça sayıklamalar, feryada benzeyen ağıllamalarla kesildi.. muallim başını göğsüne eğerek ve kollarını oturmakta olduğu koltuğun yanlarına dayıyarak kendi kendine, sessizce ağlamağa başladı.. Zira, o kendine, yavaş yavaş mahvolmakta olan bu adama şiddetle acıyordu.. Dünyada samimi olarak acıdığı tek adam kendisi olduğuna göre bu acıyı daha kuvvetli bir hal alıyordu.. o, ne kadar sarhoş olursa olsun, ızdırab çekerse çeksin, onda gene yaşayan ve gözyaşları arasında ona bu sözleri söyleten bazı duygular var.

— Gerçekten bu ben miyim?.. Acaba ben mahvolur mu idim?..... Eğer birisi çıksa idi... Hiç olmazsa bir defa... Barış sen anne..... Oğlunu okşayabilseydin!.. Yalnız sen, benim kıymetli anneciğim... Benim sevgilim...

O, annesini hatırladıkça, sarhoş ve kırzarmış gözlerinde yaşlar daha kuvvetle boşanıyordu..

Oda, karanlık ve sessizdi; çünkü ay artık yükselmiş, ışıkları pencereye vurmuş olmuştur.

Muallimin gözleri masaya dikilmişti.. şişede votka bulanık bir leke gibi görünüyordu; tıbbi perde inmiş iri bir göz gibi...

— Artık yatmalı...

Ayağa kalkmağa çalıştı; bir hayli uğraştı, fakat kalkamadı.. yüksek sesle:

— Amma da içmişim ha!.. diye söylendi.. başı meccalsiz bir halde göğsüne düşürdü.

— Her insan bir kâinatır.. her mezar taşının altında bütün bir tarih gömüldür... Romantik Heine'in paradoks eserleri... Neden bütün meşhur Yahudiler idealist ve romantik oluyorlar?.. Evet... Ne oluyor?..

...mezar... ve içinde ben -cihanşümül bir tarih... Bu gülünç bir şey... Ben bir sarhoşum... Kâinata gelince, onun ne olduğunu şeytan bilir.. fakat ben onun içinde yalnızım..

Boğazına tikanan hicirliklerle mücadele ederek söz söylerken, yüzü, sarfettiği gayretten takallüs ediyordu.. yanakları akan yaşlardan ıslanmıştı.. bıyıklarının uçları aşağıya sarkmıştı.. boyunbağısı bir yana çarpılmış, asabiyetle nefes almakta olan göğsü, açılan gömleğinden dışarı fırlamıştı..

Zaman zaman odada yalnız saatin tik takları, ve sarhoş adamın boğuk boğuk nefes alışları duyuluyordu..

Lâkin bu an çok sürmüyordu.. çünkü muallim hep bir şeyler söylemek istiyor, o anlaşılmaz sözlerini mırıldanıp duruyordu..

(Devamı 13 üncü sayfada)



# KADIN

## Kadın ve erkek için örgü modelleri



Yukarıda solda: Spor bir kadın bluzu; yukarıda sağda: Balıksırtı, çapraz, ters yüz örgü.

Erkekler için çok güzel bir kazak, her yünden yapılır. Örgüsü üç ters, iki yüz lastik olarak yapılmıştır.

Pirinç iğne || Şık bir kadın tayyörü

## Bir örnek Şapka - Çanta



Bazan ne ucuz şeyler giymek diğer kısımları ahenk yaptığı için şık durur da ne pahalı ve kıymetli şeyler - bu ahengi yaratamadığı için - kaba görünür.

İşte meselâ şu sade şapka ile küçük çantaya bakınız. Herhangi bir tayyör veya manto ile birlikte kullanılır, pek te hoş gidebilirler. İkisi de aynı fötrden yapılmışlardır. İkisinin de cinsleri bir, şekilleri ayrı birer garnitürü var! Çantanın tokası, şapkanın iğnesi. Şapka pek sade fakat mevsim modasına tamamen uygun. Çanta da öyle. İri tokasile, deri sapı ona ne fazla, ne eksik bir süs olmuş. Sapın fötr yerine deriden yapılmış dayanmak cihetinden de pek isabetli bir fikir... Harcanacak parayı hesablarsanız aynı şıklıktaki eşlerinden çok daha aza malolacaklarını görürsünüz. Hattâ zevk sahibi, ince kadınlardan bazıları bu türlü eşyayı evde kendileri yapıyorlar. O zaman fötrü satın almaktan başka masraf kalmıyor. Ucuz fakat şık giyinmek için bundan güzel bir usul olur mu?

## İlkbahar ve yüz tuvaletinde tabiiilik

Son yıllar içinde boyanmanın birbirine zıt iki tarzına şahid olduk: Biri mat deri, saz beniz üstünde kıpkızıl irice bir ağız, gölgeli, iri gözler... Öbürü daha canlı, daha renkli, daha süslü püslü bir makyaj. Birincide cildin yalnız pürüzsüz olması şarttı. Ne parlaklığı, ne de rengi aranmıyordu. Bütün ehemmiyet gözlerle ağıza verilmişti. Yüzün diğer kısımları adeta bu iki göz alıcı kısma bir fon teşkil ediyordu o kadar... Büyükçe bir ağız küçültmek kimsenin hatrından geçmiyordu. Hattâ ağıza fazla ehemmiyet kazandırdığı için o büyüklük, hoş bile görülüyordu. Dudakları, kalınlaştırmak için boya tabii hududlarından bilhassa dışarı taşırıyordu. Gözler iri görünsün diye sürme dışarıdan çekiliyor, kirpikler bol rimelleniyor, göz kapakları koyulaştırılıyordu.

Renkli makyaj modası çıkınca saz beniz battı. Ortaya pembe, turuncu, kırmızı, al her türlü yanak ve dudak çıktı. Gözleri gölgelemekten, sürmelemekten hemen bütün bütün vazgeçildi. Çünkü: Ufak gözler yüzü daha genç gösteriyor, renkli cilde daha çok yaşayıyordu. Gözlerle birlikte ağız da ufaldı. Dikkati yalnız gözlerle dudaklara çekmek meyli sönmüştü. Artık kadının yalnız gözleri değil, bütün yüzü renk ve parlaklıkla göz alacaktı. Bu kadar bol ve parlak renklere bürününce ortaya bir mesele çıktı. Yüz renginin elbisenin rengiyle ahenk yapabilmemesi. Bu iki renk ne kadar güzel olursa olsun birbirine uymayınca hoş görünmeyecekti. Yüze uygun diye modanın önümüze serdiği türlü türlü güzelliklerden vazgeçmek te kolay değildi. İki meyli birbirleriyle uzlaştırmak için yeni bir cereyan başladı: Giyilen elbiseye göre boyanmak... Mavi elbise ile - mavinin içinde pembe de bulunduğu için - pembe boyalar sürülecek, yeşil giyilince turuncu boyalar tercih edilecekti. Çünkü yeşil insanı sarartır, fazla boyanmaya lüzum gösterir, kırmızının en ziyade turuncuya yakın olanı ile hoş görünür. Kahverengi ile kızıl,



siyah elbiselerle kırmızı renkler kullanılacaktı. Mor, menekşe renkleri daha ziyade maviye bakan boyalara lüzum gösteriyordu. Hülâsa kadın teni, giyindiği tuvaletin rengine göre türlü türlü nüanslar alacak, açılıp koyulaşacak, pembeleşip kızaracaktı. Tatbiki zor olduğu için modanın bu kısmı umumileşemedi. Fakat boyanmada ekseriyet tabiiiliği unuttu. Hiçbir boyasız yüzde rastlayamayacağımız ne renk renk yanaklara, ne çeşid çeşid, dudaklara rastladık, hâlâ da rastlıyoruz. Hem de bu boyalar yüzün şu veya bu düşüncelerle çizilmiş muayyen bir hududunu aşmıyacaktı. Meselâ: Allık yanağın en çıkık yerine, merkezi koyu kenarları gittikçe açılan dairevi bir şekilde konulacaktı. Çehrenin hususiyetlerine göre bazan uzatılıp, bazan genişletilmesine, indirilip, çıkarılmasına rağmen nihayet bir hudud içinde idi. Onun taşması hoş görülüyordu. Hülâsa: Bu makyaj parlaktı, renkliydi, canlıydı, göz ahyordu. Onda saz benizin hüznü ve yarı hasta manası yoktu. Fakat tabiiikten de hayli uzaklaşmıştı.

Bugünün - daha doğrusu yarının - makyajı esas olarak şunu biliyor: Mümkün olduğu kadar tabii görünmek. Soluk, silik görünmeyiniz, âlâ... Fakat yüzünüze süreceğiniz boya ne elbisenize, ne de şu veya bu tesire uyacak değil, ancak ve yalnız kendi tabii pembeliğini uygun olacaktır. Kızardığınız zaman ne renge giriyorsunuz, dikkat ediniz. Alığınız, dudak boyanız işte o renk, veya o renge en yakın seçilmelidir. Allık yanağın mahdud bir yerine, göze çarpacak şekilde sürülmeyecektir, yüzün her yanı en tabii bir şekilde pembeleştirilecektir. Dudaklar kendi çizgileri içinde boyanacaklardır.

## Saç modeli



Her yaşta kadınlar, ve her biçimde ki yüze iyi giden bir saç modeli. Bu model saç akşam tuvaletleriyle güzel görüldüğü gibi zarafetle biraz şekli değiştirilince spor kıyafetine de çok uyur.

## İlkbahar elbiseleri



Her şık kadının kafasında şimdi şu sual var: Acaba bahar modası ne yenilikler getiriyor? Hakları var. Bahar, uzun sürmez. Her gününden istifade etmek lâzım. Yeni elbise - hattâ ufak bir değişiklikle yenilenip giyilecek elbise - daha ilk güneşli günde hazır bulunmadı. Bunun için de yeni modanın umumî hatlarını şimdiden bilmeli:

Bahar modellerinin en göz alan yeniliğini bel'lerin inmesinde bulacaksınız. Bu sene korsajlar geçen yıla nazaran epeyce uzun, bel yeri epeyce aşağıda... Her tipe yaşaması için moda yaratıcıları bunun muhtelif şekillerini bulmuşlar. Hattâ bazıları beli indirmiyor, sadece korsajı uzatarak belin enmiş olduğu tesirini veriyorlar. Korsaj bazan bir kupla uzatılıyor. Meselâ: Elbisenin üst kısmı omuzdan tâ kalçaların nihayetine kadar bütün bir parça halinde iniyor. Kalçalardan itibaren plili bir etek başlıyor. Sentür gene tam yerine konuluyor ama korsajın kalçaları sarması bel yerini aşağıda gösteriyor. Gözünüzün önüne polise e-

tek üstünde giyilmiş bir kazak getiriniz. İşte tıpkı öyle... Eteğin plili olması şart değil. Büzgü veya ceb de aynı tesiri verebilir.

Bir kısım modellerde bel yeri tamamilen başka tarzda inik... Korsaj uzun değil. Ancak bele kadar iniyor. Fakat alt kısmı sıkı, göğsü drapeli, bol. Bu sefer sentür korsajın bittiği kenardan aşağısını sarıyor. Pek geniş olduğu için adeta belin aşağıda olduğu hissini veriyor. Hele uçları da gevşek bir düğümle bağlanıp önden aşağı doğru sarkıtılınca insan bel yerini hakikaten inmiş gibi görüyor. Bu tarz çok şıktır. Günün modasına en güzel örnektir, yapılması da kolaydır. Yazık ki en ince, en genç bir (siluet) içindir. Dolgun vücudlular daha ziyade düz kesilmiş ve süslenerek moda ya uydurmuş olanları tercih etmelidirler.

## Bir ev döşerken aynadan nasıl istifade edilir?

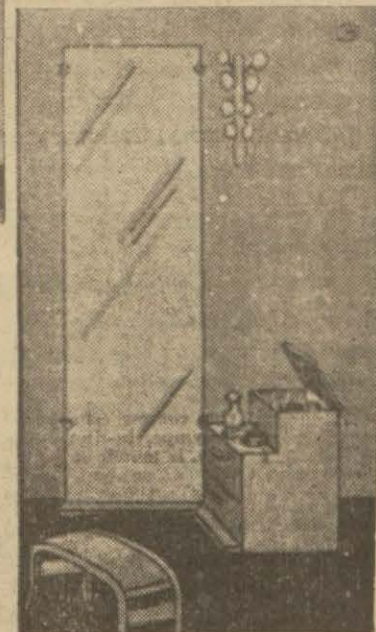
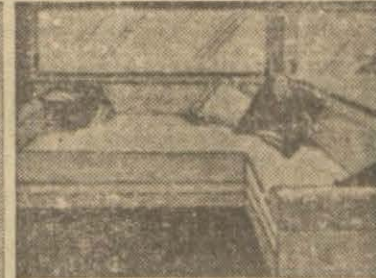
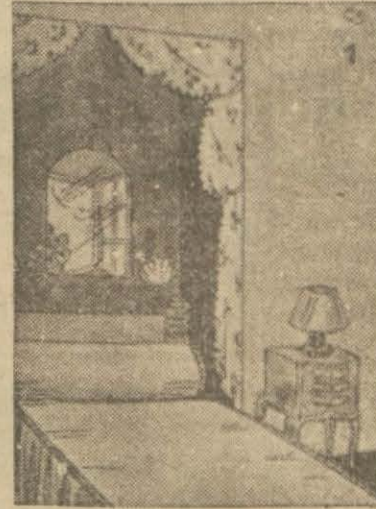
Aynasız ev; kör insana, susuz ülkeye benzer derler. Hakikaten - hergünkü faydalarını bir yana bırakalım - odalarımızda onun ne mühim rolü vardır: Karanlık bir odaya ışık olur, pencerelerimize sığmayan güzel bir manzarayı - eğer iyi yerleştirirsek - içine alır, salonumuzda, gözlerimizin önüne serer. Daracık yerleri akisler yaparak geniş gösterir.

Pencerenin şöyle bir oyuk içinde bulunduğunu farzedelim. Odaya ne kadar kasvet veriyor. Tam karşısına bir ayna koyunuz. Oyuğun içinde kalacak manzara ve aydınlık, odanızın içinde dolmadı mı? (Numara - 1)

Misafir salonunuz biraz dar... Geniş ve ferah göstermek istiyorsunuz. Kanapelerin arkasına şöyle boylu boyunca birer enli, kısa ayna uzatınız. Odanın bir kısmını aynanın içinde görmek, ağzı kapanıyor gibi göünen duvarın sıkıntısından sizi derhal kurtaracaktır. Bu aynaları kanapelerin arkasına koyunuz. Çünkü: Karşısına koyarsanız misafirin gözü ilişir, rahatsız olur.

Yalnız salonlarda değil, oturma ve yazı odalarında da aynayı daima gözünüzün takılacağı yere koymayınız. Yazarken, okurken, düşünürken mütemadiyen kendini görmek insanın pek hoşuna gitmez. Ayna çok güzel şeydir ama yerini iyi seçmeyi unutmamalı. Sağda, solda ayna pek sevilir. Tam karşısındaki göze batar. Kullanılmayan bir kapıyı, kendi büyüklüğünde bir ayna kadar kurnazca gizleyen hiçbir şey yoktur. Bu aynanın önüne ufak bir tuvalet masası ile kübik bir iskemle yerleştirdiniz mi rahat bir köşeniz olur. - Tabii ya yatak odanızda, yahud bitişiginde olmak şartile - (Numara - 2)

Antrelerde aynadan çok istifade edilebilir. Karanlığı giderir. Misafirlerin salona girip çıkarken şöyle bir göz atmalarına yarar, hoşlarına gider. Aynasız antrede misafiri karşılamak için bir noksan var demektir. İnce zevkli bir kadın yuvasını şenlendirmek için böyle daha birçok ayna oyunu icad edebilir.





# Millî Tarihimizin Meçhul Kalan Bir Hakikati Aydınlanıyor

## Vatan ve Hürriyet - İttihat ve Terakki

[Türk Tarih Kurumu Belleteni- nin son çıkan nüshasında intişar eden, profesör Bayan Âfette, Hüsv Sami Kızıdoğannın mühim birer yazısını aynen ıktibas ediyoruz.]

— Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı Profesör Bayan Âfete —

Türk Tarih Kurumunun 1 nisan 1937 tarihli ikinci sayılı Belleteninde (Atatürk'ün dinlerken) başlığı altında yazdığımız kıymetli ve samimi yazıyı okudum. Harbiye mektebinden erkânıharb yüzbaşısı olarak çıkan Mustafa Kemal'in Şam'daki menfasında geçen askeri bir macerayı anlattıktan sonra kısaca (VATAN ve HÜRRIYET) cemiyetinin Atatürk tarafından nerede ve nasıl kurulduğunu hikâye ediyorsunuz.

Bu yazılar şimdiye kadar meçhul kalan bir tarihi hakikati aydınlatı. Bu itibarla Türk tarihine yeni bir hazine kazandırdığınızdan dolayı size candan tebrik ederim.

Yazınız sonunda «Evensel ve tarihî işi 1908 inkılabının esasını Şamda Dr. Mustafa'nın evinde aramak lâzımdır» cümlesiyle bitiriyorsunuz.

Mustafa Kemal'in bu büyük eserini memleket ne nasıl yazdığını ve 1908 inkılabına ne suretle müessir olduğunu her safhasında yansıyan bir adam sıfatıyla ben de söyleyeceğim. Bayan Âfete, bu mes'ud fırsatı bana verdiğinizden dolayı size teşekkür ederim.

### Mustafa Kemal Selânikte

Şamda Dr. Mustafa'nın evinde Atatürk'ün kurduğu «VATAN ve HÜRRIYET» cemiyeti o havâlide intişara başlamıştı. Ancak bu büyük eseri bütün memleketi yaymak, teşkilâtlandırmak lâzımdır. Artık onun muazzam deha kuvveti taşacak yeni sahalar arıyordu. Sultanın zulm ve istibdadına karşı memleket ve milletî kurtarmak zamanının geldiğine kat'iyetle inanmıştı. Bu inanış, bu âteşin ılıktı, bütün mevcudiyetini sarıyordu.

Şam ve Suriye onun düşündüğü geniş ihtilâl ve inkılab hareketlerine üssülhâreke olamazdı. Kendisine en müsâid muhit yabancı unsurların iftirak şurışleri içinde kaynaşan (Makedonya) idi. Hem de orada mekteb hayatındanberi sevdiği, itimad ettiği yüzlerce fedakâr zabıt arkadaşları da vardı. Bunlar şurışçi unsurlarla Makedonyanın yeşil ve zengin ovalarında, ormanlı ve karlı dağlarında makadîsiz çarpışıyorlardı. Orada yakın tehlikeyi anlamış olan Türk kütlesi daha uyanık daha olgundu. Hemen kararını verdi: Makedonyaya geçmek...

Fakat Mustafa Kemal Şamda hür ve serbest değildi. Oraya sürülmüş, her dakika nezaret ve tecessüs altında bulunuyordu. Bu şartlar içinde büyük emelini nasıl tahakkuk ettirecekti? İşte bu kördüğümü çözmek lâzımdı.

Mustafa Kemal için bu hayatta müşkül ve gayrimümkün yoktur. Bir kere karar verdikten sonra o şey mutlaka ve behemehal olmalıdır ve olur.

Makedonyaya geçmek için izin almak veya mazeret dermeyan etmek zarurî bir mecburiyetti. Fakat Mustafa Kemale kim ve ne cesaretle izin verebilirdi? En mesru mazeretleri bile kabul edilemezdi. Bu vaziyet karşısında Mustafa Kemal kendisine hâs olan kararını verdi: İzin almadan gitmek. Bu hareket fi-

rar etmek demektir. Ruhunun bu ilk isyan ateşle Akdeniz kıyısına indi. Oradan ilk vapurla Akdenizin dalgalı enginlerine açıldı.

### Selânikte heyecan

Mustafa Kemal'in Yunanistandan yazdığı bir telgraf arkadaşları arasında hemen şâyî olmuştu. Bu telgraf kendi sınıf arkadaşlarından erkânıharb yüzbaşısı Selânikli Ahmed Tevfik'e (1) hitaben yazılmıştı.

Bir gün Mustafa Kemal Selânik rihümüne yavaş bir vapurdan çıktı. Derin mavi gözlerinin içinde ihtilâlin şimşekleri çakıyordu. Rihümde kendisini bekleyen Tevfik'in ellerini hararetle sıktı. Kendisinin olan bu güzel memleketi ayak basar basmaz duyduğu tatlı heyecan içinde yolculuğu bütün zevklerini, meşakkatlerini unuttu. İskeleden, yıllarca çocukluğunun aziz ve ateşli hatıralarını taşıyan sokaklardan geçerek evine doğru gitti. O gün çok sevdiği annesinin sefakat ve hasretle tutuşan huzurunda aylarca sürmüş olan hiranamı dinlendirdi.

### Mustafa Kemal faaliyetinde

Rihümde çıkar çıkmaz Ahmed Tevfik'in eski arkadaşlarından şair ve hatib Ömer Naciyi sordu. Akşam kendisini görmesini söyledi. Ömer Naci, diyebilirim ki, Mustafa Kemaldeki gizli kudret ve dehayı ilk keşfeden bir yarivefakarı idi. Yüksek bir halk hatibi olan Ömer Naci, Mustafa Kemal'den sonra ordu ve memleket içinde pek çok sevilen bir zattı. O gece Naci ile buluştular. Üçüncü ordu mintakasında da (VATAN ve HÜRRIYET) cemiyetinin teşkilâle karar verdiler.

Ertesi gün Naci Lembet'teki topçu kışlasına geldi. Pana Mustafa Kemal'in geldiğini söyleyerek bu akşam Selânik Askerî Rüştiyesi muallimlerinden Bursalı Hakkı Bahanın evine mühim bir meselelin müzakeresi için gideceğiz, dedi. Hiç unutmam o taşkın ve âteşin ruhlu Naci fevkalâde bir heyecan içinde sarsılıyor, hiçbir yerde oturamıyor, gecenin hülûlünü sebrsâzlıkla bekliyordu. Naci'ye, bu mühim içtimain mevzuunu sordukça açık söylemiyor, yalnız (ümidlerimiz tahakkuk) etmek üzere olduğunu söylemekte ıktifa ediyordu. Akşam olmuştu. Muayyen saatte Hakkı Bahanın Kule kahvelerine giden yol üzerindeki evine karanlıktta girdi. Hakkı Baha yeni evlenmiş bulunuyordu. Güzel döşenmiş bir gelin odasında toplanmıştı: Mustafa Kemal, Ömer Naci, Hakkı Baha, Mustafa Necib (2) ve ben. Kahveler içildikten, Hakkı Baha ile bazı lâtifeler yapıldıktan sonra Mustafa Kemal oturduğu koltuktan doğrularak ağır ve vakur bir sâde ile «Arkadaşlar, dedi. Bu gece burada sizleri toplamaktaki maksadım şudur: Memleketin yaşadığı vahim anları size söylemeye lüzüm görmüyorum. Bunu cümlemler müdrüksiniz. Bu bebaht memleketi karşı mühim vazifelerimiz vardır. Onu kurtarmak yegâne hedefimizdir. Bugün Makedonyayı ve tekmil Rumen kıtasını vatan camiasından ayırarak istiyorlar. Memleketi ecebâ nüfuz ve hâkimiyeti kısmen ve fillen girmişler. Padişah zevk ve saltanatına düşkün, her zilleti irtikâb e-

decek menfur bir şahsiyettir. Millet zulm ve istibdad altında mahvoluyor. Hürriyet olmayan bir memlekette öüm ve izmihâl vardır. Her terakkinin ve kurtuluşun anası hürriyettir. Tarih bugün biz evlâdlarına bazı büyük vazifeler tahmil ediyor. Ben Suriyede bir cemiyet kurdum. İstibdadla mücadeleyle başladık. Buraya da bu cemiyetin esasını kurmağa geldim. Şimdilik gizli çalışmak ve teşkilâtı taazzuv ettirmek zaruridir. Sizden fedakârlıklar bekliyorum. Kahhar bir istibdadı karşı ancak ihtilâl ile cevap vermek ve köhneleşmiş olan çürük idareyi yıkarak, milleti hâkim kılmak, hülâsa vatani kurtarmak için sizi vazifeye davet ediyorum.»

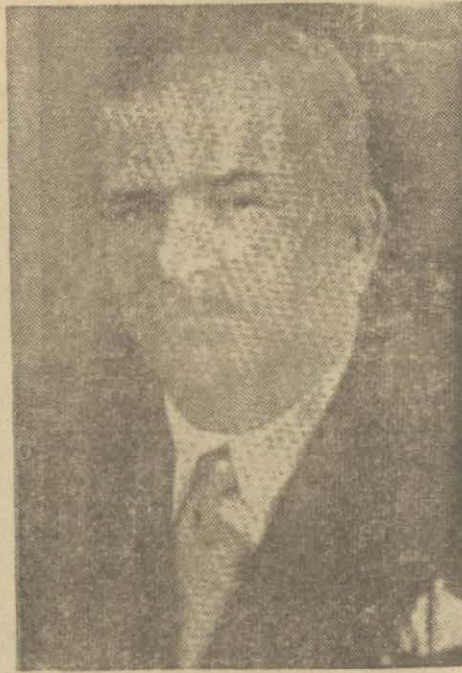
Oda içinde derin bir sükût hasıl olmuştu. Lâmbanın soğuk zıyaları içinde Mustafa Kemal'in mehb sesinin akisleri hâlâ dalgalanıyordu. Ömer Naci ayağa kalkarak, Mustafa Kemal'in hitabesine karşı o tatlı şivesile: «Mustafa Kemal, arkandayız, seni takip edeceğiz, ölümler, cellâdlar, işkenceler bile bizi bu azmîliden çevirmeyecektir. Hürriyet verilmeye, o ancak alınır. Zulm ve istibdad altında inliyen bu masum ve biçare milleti kurtaracağız, yaşasın hürriyet ve ihtilâl!» sözleriyle sükûtü ihlâl etmişti.

Mustafa Necib, inkılabın o fedakâr evlâdı, gizli hükmîlarla yanında gözyaşlarını zaptetmeğe çalışıyordu Mustafa Kemal tekrar söze başladı: «Arkadaşlar!» dedi. «Gerçi bizden evvel birçok teşebbüsler yapılmıştır. Fakat onlar muvaffak olmadılar. Çünkü teşkilâtsiz ise başladılar. Biz kuracağımız teşkilâtle bir gün mutlaka ve behemehal muvaffak olacağız. Vatani milleti kurtaracağız.»

Bu hitabeden sonra teşkilât işi görüldü. Nihayetle Atatürk bana bakarak: «Hüsv, tabancanı çıkar, bu masanın üzerine koy, kararımızı yeminle teyid edelim.» dedi. Taşadığım brovnik tabancasını masanın üzerine koydum. Hepimiz ellerimizi bu tabancanın ü-

### YAZAN:

## Hüsv Sami



zerine koyarak öünceye kadar bu mukaddes dava uğrunda çalışacağımıza and içtik. Bu tarihi manzara cidden muhteşem ve ulvi idi. Atatürk'ün yüksek huzurunda o gece Türk'ün kurtuluş tarihi doğmuştu. Bu suretle 1908 inkılabını yapan Vatan ve Hürriyet cemiyetinin o gece Selânikte de temel taşları konulmuştu.

### 1908 inkılabı

Yazımın başında söylediğim gibi meçhul kalan bu tarihî hakikati millî tarihe artık vermeliyiz. Bu sırı bilen hayatta üç kişi kalmıştır: Atatürk, Hakkı Baha ve ben.

Mustafa Kemal zalim idare tekrar Şamda etti. Selânikte kalan arkadaşları Mustafa Kemal kendilerine tevdi ve emanet ettiği büyük eseri genişlettiler. Vatan ve Hürriyet cemiyeti vatanın her köşesine dal budak saldı. Memleketin en kıymetli, en fedakâr evlâdlarını sinesine aldı. Bazı küçük gruplar da buna iltihak etti, nihayet bu teşekkül az zamanda taazzuv ederek kahramanlarla 1908 temmuzunda zalim sultanın karşısına dikildi.

### Hükümet faaliyetinde

1907 martında bir hâdisce cereyan etti. Sultanın hafiyeleri bu gizli teşekkülü sezdi. Cemiyetin faal âzasından iki kişi pek şüpheli görüldüğünden hükümetce takiblerine başlandı (3). Bunlardan birisi Ömer Naci, diğeri de bendim.

Naci o sralarda Selânikte intişar eden (Çocuk Bahçesi) gazetesinde Filozof Rıza Tefvikle çetin bir kalem münakaşasına girişti. Bu edebî münakaşa nihayet mevzuundan çıktı, ve siyasi bir şekil aldı. Naci bir makalesinde (4) Rıza Tefvîğe karşı «Beş asırlık bir tarihî şanşeref ebediyen topraklara gömülürken» gibi o devirde söylenmesinde ceza verilmiş taskın sözlerle vatanın içinde bulunduğu felâketi haykırarak ilân etmişti. Bu yazılar o zaman Selânik muhitinde büyük bir heyecan uyandırmıştı. Bu lisan münakaşasına ben de uzaktan karışmışım. Bir gün cemiyet arkadaşlarından Talât (paşa), Naci ile beni susuz davet ederek söyle bir teklifte bulundu: Bugün Umumi Müfettişlikten bir arkadaş bana sizin tevkifiniz için Müfettişlikte Mabeyn arasında şifreli telgraflar teati bulunduğunu söyledi. Ben de bu şifreleri telgrafhanede gördüm.

Cemiyetin henüz harekete geçecek kadar kuvvetli olmadığını takdir edersiniz. Tevkifinizi daha bazı tevkifler de takip edebilir. Biz cemiyetin selâmeti namına inkızın de memleketten ayrılmasını muvafık olacağı fikrindeyiz. Hem de ayrılmanızda başka sebebler de vardır. Geçenlerde (Beşgünar) da müzakere ettiklerimiz veçhile cemiyetin haricde bir neşriyat vasıtası da bulunmak lâzımdır. Paris'te çalışan Prens Sabahaddin ve Ahmed Rıza partilerle teması ancak siz yapabilirsiniz. Hangisi bizim programa uyarsa onunla birleşiniz. Şayet bunları muvafık bulmazsanız evvelce konuşduğumuz gibi cemiyet nam ve hesabına Avrupalı başka bir yerinde biz de ayrıca bir gazete çıkaralım. Bu-

(3) Ömer Nacinin takibine kanım zabıterlerinden yüzbaşı İbrahim, benim takibime de süvari müfettihi Ali memur edilmişlerdi. Her ikisi de 1908 ihtilâlinde telef olmuşlardır.

(4) O sralarda Midilli adasının Fransız donanması tarafından işgalini telmihen.

# MUKADDES TABANCA

Harb Akademisinden çıkar çıkmaz Beşinci orduya sürülmüş olan Erkânıharb Kolağası Mustafa Kemal bir aralık Selânikte görüyoruz. Bâ, usulî dairesinde iznini bir ge-  
Müş değil, istibdad devrinin tarassud ve takayyüdünden sıyrılarak bir kaçıştı. İzah edelim:

Mustafa Kemal, Beşinci ordunun Yafa mintakasında piyade stajı yapıyordu. Fakat ruhu, inkılab idealinin yüksek ilhamları ile doluydu. Şamda, bir gece, üçüncü veya doktor Mustafa'nın evinde kurduğu «HÜRRIYET ve VATAN CEMİYETİ» teşkilâtını Makedonyaya yaymağı düşünüyordu.

Kafasını ve kalbini saran bu düşünce ile o, bir gün Yafayı terk ederek Mısra kaçtı. Hedefi Selânikti. Buraya girebilmenin yolunu hazırlıyordu. Mısırda çok durmadı. Akdenizin dalgalı ve fırtınalı bir mevsiminde bir vapura binerek Pireye çıktı. Oradan Atınaya gitti. Burada vaziyet ve Selâniğe girebilmeğe esbabını tedkik ettikten sonra kararını verdi ve Selânikte erkânıharb yüzbaşısı Ahmed Tevfik'e şu üç kelimeli telgrafi çekti:

«Parti bateau grec». Ve bir gün Pire limanından Selâniğe kalkan Yunan bandıralı bir vapura binerek doğduğu diyara yollandı. Arkadaşı Ahmed Tevfik, vapurun ismi yazılı olmasını bu mübhem telgrafi aldığı tarihten itibaren hergün bir kayığa binerek Selânik limanına giren Yunan vapurlarını birer birer ziyaret ediyor ve her defasında aradığını bulamadan, dönüyordu. Nihayet Mustafa Kemal biniği vapur Selânik önünde demirledi. Ahmed Tevfik, hüviyetini gizlemek için arkasına bir muşamba giymiş olduğ halde, bir sandalla vapura yanaştı. Biraz sonra iki arkadaş, aynı sandalla gümrüğün rihümüne çıkmış bulunuyorlardı.

Mustafa Kemal burada üç sorgudan geçecekti: Gümrük memurları, polis memurları, askeri inzibat memurları... Tıpkı kaçan bir nefer gibi gelen bir erkânıharb zabiti için bu sorulara cevap vermek müşkül, belki de im-

kânsızdı. Fakat bir arkadaşı Selânik merkez kumandan muavini mümtaz yüzbaşı Cemil (şimdi Tekirdağ sayılavı, sabık Dahilliye Vekilli Cemil Uybadin) onun imdadına yetişiyor. Mustafa Kemal'in seyahati tarzından evvelce malûmatı olan yüzbaşı Cemil, lüzüm gelen tertibatı almış, Pireden bir zabıt gelip isminin Mustafa Kemal olduğunu söyleyince serbest bırakılması için iskeledeki inzibat memurlarına talimat vermişti. Yüzbaşı Cemil'in bu tertibatından Ahmed Tevfik bile haberdar değildi.

### Mustafa Kemal, annes'le karşı karşıya

Mustafa Kemal, Selâniğe çıkar çıkmaz, Sana-yi mektebi karşısındaki evine gidiyor. Mustafa Kemal bu evde dünyaya gelmiştir. Ana oğul karşılaşınca annesi, çocuğunun başına bir felâket gelebilecek endişesi içinde soruyor:

— Ne cesaretle buraya gelebildin oğlum? Hem nasıl geldin? Devletin ve padişahımız e-fendimizin arzusuna mugayir bir iş yapmı-  
olmıyasın?

Mustafa Kemal:  
— Merak etme anne, diyor, müsterih ol! Benim buraya gelmekliğim lâzımdı, onun için geldim. Padişahımız efendimizin ne olduğunu da şimdi değil, fakat yakın zamanda sana göstereceğim.

Maamafih vaziyet hiç emniyetbahş değildi. Mustafa Kemal'in ortada görünmesi istibdadın gözçülerini derhal harekete getirebilirdi. Bunu düşünebilen Mustafa Kemal, bir müddet evinden dışarı çıkmadı, kendi arzusile evinde mahpus kaldı. Bu müddet zarfında kimse onun Selânikte bulunduğundan haberdar değildi. Mustafa Kemal bu ihtiyarî mevkufiyeti zarfında maksadı uğruna faaliyete koyuldu.

### İlk teşebbüs

Mustafa Kemal Selânikte ilk teşebbüsü orada o devrin şöhretli bir paşasile mülakat

### YAZAN:

## Profesör Âfet



oldu. Mustafa Kemal daha Şamda İrtaka paşa ile muhabere etmişti. Onu kendisine bir vatanperver ve ihtilâlcî olarak tanıtmışlardı. Mustafa Kemal, onun şahsında bir inkılab arkadaşlığı bulacağı kanaatle bir gece yaktı, onun evine gitti. Kapıyı açan adama ismini vererek paşaya haber gönderdi. Derhal kabul edileceğini zannetti. Mustafa Kemal: «Paşa hazretleri bir yere gitmek mecburiyetindedirler, kendilerle şimdi görüşemeyeceğiz» cevabı karşılıta. Fakat yüksek

maksadı uğrunda yola çıkmış olan Mustafa Kemal böyle bir mania önünde geri dönemeydi. Kabul olunmak için ısrar etti. Nihayet paşanın yanına götürüldü. Paşanın salonunda ayaakta vuku bulan bu mülakat topu topu birkaç dakika süren üç beş kelimenin teatisinden ibaret kalmıştı.

Mustafa Kemal sordu:  
— Paşam, ben size Suriyeden mektub yazdım, inkılabdan, ihtilâlden bahsettim. Memlekette inkılab yapabilir bir adam olduğumu anlattım. Siz de bana: «Her ne suret ve vasıta ile olursa olsun buraya geliniz, ben elimden geleni yaparım» diye cevap verdim. Şimdi halinizde bir ihtilaz, bir tereddüd görürüm. Ancak ben bir defa gelmiş bulundum, şimdi ne yapacağım?

Uzaktan şöretli iştihâl bu paşanın cevabı olmuştu:

— Ben hiçbir şey yapamam. Yalnız senin yapacaklarını hüsnü telâkki etmekle ıktifa ederim. Ancak benim de senden bir ricam var: Beni yakma!

Mustafa Kemal, yakılmaktan korkan bu paşaya kendisini yakmıyacağına dair söz verdi ve gecenin karahûğunda, geldiği gibi evine döndü.

O gece Mustafa Kemal sabaha kadar uyumadı. Ne yapacağını, işe nereden başlayacağını düşünerek sabahı buldu.

**Sabaha karşı Onun verdiği karar**  
Ortalık ağarıyor... Mustafa Kemal fecrin ilk aydınlığıyla beraber kararını vermiştir: Üniformasını giyerek ordu erkânıharbiye dairesinin kapısını önüne geliyor ve burada bir adamın gelmesine intizar ediyor. Beklediği adam erkânıharbiye miralay Hasan Beydi. Çok geçmeden Hasan Bey kilicini şakırtarak geldi, makamına gireceği sırada...

Mustafa Kemal kendisini önlendi ve:  
— Beni tanımadınız mı? dedi.

Filhakika tanımamıştı. Mustafa Kemal'in yüzüne dikkatle baktığı halde bir türlü hatırasını aydınlatamıyordu.

rada kalmakta ısrar ederseniz cemiyetin mevcudiyeti tehlikeye düşecektir. Arkadaşlar hep bu fikirde, siz ne düşünüyorsunuz? Bu mesele hakkında ayrıca bir içtima yapalım mı?

Biz bu garib teklife karşı evvelâ red cevabı verdik. Bu gece düşünerek kat'i cevabımızı yarın verebileceğimizi söyleyerek ayırdık. O gece Naci ile birlikte bu teklifi uzadıya tedkik ve münakaşa ettik. Bizim tevkifimiz belki arkadaşlar arasında vaktisiz bir panik çıkarabilirdi. En metin sandığımız arkadaşlarda bile o günlerde saklanamıyan bir endişe sezilyorduk. Biz son taşkınlıklardan dolayı muahaze ediyorduk. Hakikaten cemiyetin neşir vasıtası bir gazeteye de fevkalâde ihtiyacı vardı. Bunu ancak âteşin kalemile Naci idare edebilirdi. Bu sebeble Paris'e gitmeğe karar verdik. Bunu ertesi günü yalnız Talât'a söyledik, başka hiçbir arkadaş hareketimizi bilmiyordu.

### Pariste

İki arkadaş 1907 martı sonunda Paris'te bulunuyorduk. Orada çalışan iki grupla da temasa gelmiştik. Ahmed Rızanın partisi ve programı bize daha uygun görünmüştü. Esasen ayrı gazete çıkarmak için mall kudretimiz de yoktu. Uzun müzakere ve münakaşalardan sonra Ahmed Rıza ile bazı şartlar dahilinde birleşmeği muvafık gördüğümüzü dahildeki arkadaşlara bildirmiştik.

### Vatan ve Hürriyet - Terakki ve İttihad

Aramızda Selânikle uzun muhaberele cereyan etti. Bunların mevzuunu iki cemiyetin birleşmesinde alacağı isim teşkil ediyordu. Ahmed Rıza Terakki ve İttihad isminin alınmasında anudane ısrar ediyordu. Sebeb olarak da bu isim uzun zamandanberi birçok yerlerde tanındığını, yeni bir ismi tanıtmak zamana müvafık olduğunu söylüyordu.

Biz de mazide bu isim altında birçok şantajlar yapıldığını, bazı erkânın saraya satıldığını ve ileride muvafık olduğu halinde intisab davalarının başlayacağını söyleyerek Vatan ve Hürriyet isminin kabulünde aynı giddetle ısrar ediyorduk. Müzakere bir aralık vahim bir şekil almıştı, iftirak derecesini bulmuştu.

Ekseriya vaki olduğu gibi, insanlar büyük ölümler karşısında bazan feragatler yapmağa mecbur kalırlar.

Inkızabın merfaatine uygun olan bu itihadi bir isim yüzünden kırıp atmamak ciheti iltizam olundu. Vatan ve Hürriyet cemiyeti Terakki ve İttihad adını aldı.

Bu isim tebeddülü 10 temmuz 1908 tarihine yakın bir zamanda vaki olmuştu. 1908 inkılabında hakikî rolü yapan kuvvet, sonradan aldıkları Terakki ve İttihad namı altında çalışan Vatan ve Hürriyet cemiyetinin öz evlâdları idi.

İşte yakın millî tarihimizin bu meçhul kalan hakikatini kurumunuza bildirmekle memleket tarihine karşı olan vazifelerimi yapmış oluyorum.

Atatürk'ün eserlerinin köklerini yalnız Şamda değil, onu bulmak için daha derin mazilere inmek lâzımdır. Çünkü Atatürk tarihin bir teardüfü değildi. O başlıbaşına mazi, hal ve istikbaldir. Millî tarihimiz hepşidir. O tarihin, tarih de Onundur.

### Hüsv Sami

— Tanıyamadım çocuğum!  
Mustafa Kemal kendisini tanıttı:  
— Ben Selânik Askerî Rüştiyesinde okurken siz birçok defalar bize mümeyizliğe gelmişiniz. Mektebi bitirdikten sonra İstanbulda, Kuleli İdadisine girecektim. Siz buna mâni oldunuz ve «Manastırda daha iyi yetişirsiniz» diyerek beni Manastır idadisine gönderdiniz. Şimdi hatırladınız mı?  
Mustafa Kemal'in bu kısa izahatı Hasan Bey'in hatırasını aydınlatmağa kâfi gelmişti. Mustafa Kemal devam etti:  
— Tahmin ve teşhisiniz doğru çıktı. Ben hakikaten dedikiniz gibi daha iyi yetiştim. Fakat şimdi bir felâketle karşılaşmış bulunuyorum. Sizi namuslu bir adam olarak tanıdığım için bugünkü vaziyetimin felâketli cihetini de size anlatmaktan çekinmiyeceğim.  
Miralay Hasan Bey, Mustafa Kemal'in halini anlamış olacak ki ona:  
— Büroma buyurunuz, orada görüşelim, dedi.  
Hasan Bey'in mesal odasında Mustafa Kemal ona vaziyeti, nasıl kaçtığı, nasıl gayrikanunî bir surette geldiğini, nihayet maksadı ne olduğunu, hiçbir noktayı saklamaksızın teşhir etti.  
Mustafa Kemal dikkat ve sükûnetle dinliyen Hasan Bey:  
— Çocuğum, dedi, sen her şeyi yaktıktan, altüst ettikten sonra buraya gelmiş bulunuyorsun, ben şimdi sana ne yapabilirim?  
Mustafa Kemal cevabı:  
— Ne yapacağımızı ben değil, siz takdir edeceksiniz. Görüyorsunuz ki ben milletime faydalı olabilecek bir hale gelmiş bulunuyorum. Siz bu fikirde değilseniz ve bu azmimde bana yardım etmezseniz hayatım tehlikeye girer. O vakit ben de başka çare düşünmek mecburiyetinde kalırım. Kendi başıma düşünp bulacağım bu çare beni belki muvaffak edebilir, fakat edemezse o vakit ben, bu ye-  
(Devamı 13 üncü sayfada)



# Faciyanın içyüzü

Karısıyla kayınpederini öldüren genç neler anlatıyor?

Sultanahmedde Dizdariye mahallesinde Çeşme sokağında 37 numaralı evde oturan ve Divanyolunda 122 numaralı aşçı dükkânında garsonluk eden Kastamonulu Eminin kiskançlık yüzünden karısı Zehra ile kayınpederi Hasan Çavuşu öldürdüğünü, ustası aşçı Mehmed'i de boynundan hafifçe yaraladığını dünkü nüshamızda yazmıştı.

Katil Emin 29 yaşındadır ve şimdi 25 yaşında bulunan Zehra ile bundan on sene evvel evlenmiştir. En büyüğü 9 yaşında olmak üzere Mediha, Meliha, Feriha isimli üç çocuğu vardır. Bundan üç sene evvel İstanbul gelen Emin, bir müddet rastgeldiği yerlerde aşçı çalışmış ve garsonluk yapmış, bir müddet sonra da karısını ve çocuklarını İstanbulla getirterek burada yerleşmiştir. Geçen sene Divanyolundaki 122 numaralı aşçı dükkânı sahibi Mehmed'in yanında yevmiye bir lira ücretle çalışmaya başlamıştır. Tab'an pek müsrif bir adam olan Emin aldığı bir lira ile karısını ve çocuklarını geçindirmekte büyük müşkülata düşmüş, bir türlü hesablı hareket edememiştir.

Fakat açlığa olan istidadi ve açgözlülüğü sayesinde ustası Mehmed'in hoşuna gitmiş, Mehmed ona bir iyilik olsun diye hâdisenin cereyan ettiği evi tutarak kendisine de bir oda vermiş ve karısı ile çocuklarını burada barındırmasını söylemiştir. Emin bu teklifi memnuniyetle kabul ederek şuraya buraya ve bilhassa Beşiktaşta akrabalarının yanına bıraktığı karısını ve çocuklarını alıp gelmiş, kendisine tahsis edilen odaya yerleşmiştir.

## Emin karısından şübheleniyor

Fakat kendisinin fakir, aşçı Mehmed'in ise az çok peralı olması ve üstelik bir de bekâr bulunması gibi sebeplerle karısının kendisine ihanet edip ustası ile alâka peyda etmesi ihtimalini düşünmüş ve kendi iddiasına nazaran karısı ile Mehmed Çavuş arasında geçen bazı hâdiseler de gitgide bu şübhesini kuvvetlendirmeye başlamıştır.

Nihayet bu şüphe katilin gözünde büyüdükçe büyümüş ve son günlerde buna artık muhakkak nazariye bakmaya başlamıştır. İlk defa evini ve çocuklarını bırakıp gitmek, ortadan kaybolmak istemişse de karısına olan zâfi buna mâni olmuştur ve bu münasebetle karı koca arasında bir geçimsizlik baş göstermiş, çok ehemmiyetsiz şeyler için bile birbirleriyle kavgaya başlamışlardır.

## Memleketten kayınpeder çağırılıyor

Kocasının çekilmez bir hale geldiğini gören Zehra Kastamonudaki babası Hüseyin Çavuşa bir mektub yazarak kocasının huysuzluklarına tahammül edemediğinden bahis ve derhal İstanbulla gelmesini rica etmiştir. Bu mektub üzerine telâşa düşen Hüseyin Çavuş birkaç gün sonra İstanbul gelmiş, ve doğru Divanyolundaki aşçı dükkânına giderek damadını bulmuştur. Emin kayınpederini büyük bir memnuniyetle karşılamış, oturdukları eve götürüp misafir etmiştir.

İhtiyarın gelmesi karı koca arasındaki geçimsizliği muvakkat bir zaman için ortadan kaldırmış ise de bir müddet sonra vaziyet gene eski halini almıştır. Bunun üzerine baba, kız düşünüp taşınmışlar ve Eminin aralarından çıkarmağa karar vermişler ve ertesi gün de nikâhın feshi için mahkemeye müracaat etmişlerdir. Mahkeme meselesini haber alan Emin büyük bir yeise kapılmış ve karısının kendinden ayrıldıktan sonra aşçı Mehmed'e evleneceği zehabına düşmüş ve bu hareketi de kendi kanaatinin bir müeyyidesi olarak kabul ederek Mehmedle karısını sıkı bir surette tarassuda başlamıştır.

## İşin sonunu Eminden dinliyelim

Emin yakalandıktan sonra polise verdiği ifadede aynen şunları söylemiştir:

«Vak'a günü «Beyoğluna gideceğim» diyerek ustamdan ayrıldım. O eve gittikten biraz sonra ben de mahalleye geldim. Arka taraftaki bahçe duvarından atlayarak bahçedeki ağaca çıktım ve buradan içerisini gözetlemeye koyuldum. İçeride karım Zehra ile ustam Mehmed'i tasavvur ettiğimi vaziyette görünce derhal ağaçtan indim,

bahçe kapısı içerden sürmeli olduğu için sokak kapısına gittim. Gürültü olur diye kapıyı açmıyarak kapının üstünde daimi surette açık bulunan pencereden içeri girdim. Ötedenberi üzerinde bıçak taşıdım. Bıçağı elim'e aldım ve odadan içeri girdim. İlk defa karşıma çıkan karım oldu. Onu bıçakla yere serdikten sonra Mehmed'i aramağa başladım. Ben karımı öldürürken onun yukarı çıkması ihtimali vardı. Evin içini araştırmağa başladım ve karanlıkta ilk karşıma çıkanın kayınpederim olduğunu anlıyamadım ve Mehmed zannile onu da bıçakladım. Tam bu sırada:

«Ne yapıyorsun Emin diye Mehmed'in sesini duydum ve derhal üzerine saldırdım. Bıçağı bir defa vurdum, ikinci vurmağa kalmadı elimden sıyrılıp kaçtı.

Emin kayınpederini öldürdüğüne çok pişmandır ve ağlayarak:

«Onun bir kabahati yoktu. Ona yazık oldu. Boş yere ihtiyarın kanına girdim demektedir.

## Aktarmalı bir tramvay seyahati

Bu hâdiseler cereyan ederken anne ve büyük babalarının öldüklerinden ve babalarının da ölümden pek aşağı olmıyan bir vaziyete düştüğünden haberdar olan zavallı yavrular da yataklarında mışıl mışıl uyumakta imişler. Aşçı Mehmed'in sokağa çıkıp:

«Katil var, yetişin diye feryad edip bir taraftan da kaçtığı işiten Emin aklı başına gelince çocuklarının bulunduğu odaya girmiş, dört yaşındaki küçük kızı Melihayı kucağına alarak sokağa çıkmış, Sultanahmed durağından bir tramvaya atlamıştır, Emin, Eminönünde tramvaydan inmiş, bir Bebek - Eminönü tramvayına atlayarak Beşiktaşta akrabası Osmanın evine gitmiştir. İşin asıl şayanı hayret olan tarafı üstü başı kan içinde olduğu halde Eminin Beşiktaş'a gidinceye kadar kimsenin nazarı dikkatini celbetmemiş olmasıdır.

Emin Beşiktaş'a gidince yaptığı işleri ev sahibi Osmana anlatmış ve kendisini saklamasını rica etmiştir. Osman el altından Beşiktaş merkezini vak'adan haberdar olmak için yarım saat sonra da Emin polisler tarafından yakalanmıştır.

## «Yakınşarkın en Büyük ordusu, Türk ordusudur,»

(Baştarafı 1 inci sayfa)

reden mürekkekle büyük ve mükemmel bir hava kuvvetine sahip olduğunu anlatmakta, ve donanmanın kuvvetlendirilmesi için sarfedilmekte olan emekleri zikir ile, kara ordusunun vâsil olduğu kemal derecesi üzerinde durmaktadır. Al Mokattam Türkiyenin böyle kuvvetli bir ordu sahibi olmak için sarfettiği gayretleri ve katlandığı fedakârlıkları anlatırken şu sözleri söylemektedir:

«Türkiye bugün Yakınşarkın en mükemmel ve en büyük bir ordusuna sahiptir. Böyle bir ordu vücude getirebilmek için de Türk milletinin katlanmadığı fedakârlık yoktur. Türkler, nefislerini her nevi mahrumiyetlere katlanmaya icbar için hiç bir şeyden çekinmiyorlar ve hattâ nafakalarından kesip orduya veriyorlar. Bu hal, Türkiyenin komşuları olan milletler için pek yüksek bir ibret misalini teşkil eder. Bu milletler de bu misali takib etmelidirler. Bu sırada yaşıyabilecek için kuvvetli olmak lâzımdır, veyl, zayıf olanlara!»

## İzmit Umumi Meclis toplantısı bitti

İzmit (Hususi) — Vilâyet umumi meclisi toplantılarına nihayet vermiş ve dağılmıştır.

Bu münasebetle, Halk Partisi tarafından azalar şerefine, belediye lokantasında bir ziyafet verilmişti. Ziyafette şehrimizin ileri gelen zevatı da hazır bulunmuştur. Vali ve aza namına, baro reisi avukat Sedat Pek nutuk söylemişlerdir.

Vilâyet daimi encümen azahklarına Rifat Yüce, kalemcî Salih, Enver Balkan, Yusuf Özkaya seçilmişlerdir.

Vilâyet bütçesi 949373 lira olarak tebit edilmiştir.

# İspanyada Açık şehirlerin bombardımanı durdu

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Öğrenildiğine göre, Fransız hükümeti, General Franko nezdinde bu Fransız - İngiliz teşebbüsüne zahir olması için Papalık makamına da müracaat etmiştir.

## Amerikada nefret

Nevyork 19 (A.A.) — Amerikan matbuatı Barselonun Frankocular tarafından hava bombardımanına tutulmasının Amerikan efkârı umumiyesinde uyandırdığı nefret hislerine tercüman olmaktadır.

Nevyork Taymis diyor ki: «Barselonlulara karşı âsi tayyareciler tarafından yapılan cinayet İspanya dahilî harbinin bir ayıbıdır. Bu kitalerin askeri hiçbir hedefi yoktur. Yapılan şey insaniyete karşı, çocuklara ve hastalara karşı bir harbden başka bir şey değildir.»

## Almanyanın tekzibi

Paris 19 (A.A.) — Alman elçiliği tebliğ ediyor:

«Garbi Avrupada çıkan bazı gazeteler kaside müstenid haberler neşrederek 30 veya 40 bin kişiden mürekkep bir Alman askeri kuvvetinin Frankist İspanyaya gitmekte olduğunu ve Alman tahtelbahirlerinin Akdenizde manevra yapmakta olduklarını işae etmektedirler.

Bu haberlerin yalan ve tamamile hayal mahsulü olduğunu beyan etmeğe Almanya sefaretî mezundur. Bu haberlerin Avrupa sulhunu bozmak maksadile işae edildikleri sarahaten anlaşılmaktadır.»

## Madridde galeyân

Madrid 19 (A.A.) — Madridin sokakları, santeşrin 1936 da düşman hükümet merkezinin kaplarına yaklaştığı zaman gösterdiği feci manzarayı arz etmektedir. Hoparlörlerle mücehhez bir çok kamyonlar sokaklarda doluşarak halkı cesaret göstermeğe davet etmektedir. Hatibler her tarafta nutuklar söylemektedirler.

Madrid 19 (A.A.) — General Miaga demiştir ki:

«Tek bir cumhuriyet askeri mevcut oldukça harbi kazaacağız ve zaferden daima emin olacağız.»

General şunları ilâve etmiştir: «Her muharebede talih, oyunları olur. Mühim nokta kat'i neticedir. Bu neticenin lehimize olacağından eminiz.»

## Leh Litvanya ihtilâfı

(Baştarafı 3 üncü sayfa)

sasına dayanması lâzım gelen bu anlaşmanın bir icabı olarak ki Lehistanı, Litvanyaya karşı, bugün takınımış olduğu vaziyeti iktisab etmiş görmekteyiz.

Bir taraftan Alman ekalliyetlerini taziyek eden, diğer taraftan Lehistanın deniz yolunu kesen Litvanya, eğer elâstiki bir politika takib etmiş ve meselâ Lehistanın denizle muvasalasını temin edecek serbest geçidler temin eylemek suretile vaziyetini tahkim etseydi, bugünkü hâdiseler meydana gelmezdi. Fakat bir arada bir milliyetçilik zihniyeti ile hareket ederek büyük komşularını kızdırdığı, aynı zamanda, bunların diğer devletlerle olan münasebetleri üzerinde siyasi spekülasyon yaptığı içindir ki kendi sırtında bir Alman - Leh anlaşması vücude gelmesini tacil etmiş oldu. Vaziyetin kısa hülasası bundan ibarettir.

Selim Ragıp Emeç

## Sındırgı tarım ve kredi kooperatifi toplantısı

Sındırgı (Hususi) — Sındırgı tarım kredi kooperatifi Ziraat Bankası kooperatifleri kontrolörü Şükrü Özkürün nezareti altında yıllık toplantısını yapmıştır.

Reisliğe seçilen Kemal Köksidan raporu okumuş, bugün kooperatifin 270 ortağı bulunduğunu, tahsil edilmiş 12,040 lira sermayesi olduğunu, 937 yılı safi kârının 765 lira 82 kuruş olduğunu söylemiştir. Bundan sonra, bazı ihtilâflardan dolayı kooperatifin lâyıki vechile yardım yapamadığını da ilâve etmiştir.

Kontrolör Şükrü yönetim kurulunun 937 yılı bilançosunu okumuş, bir yıllık mesainin şayanı tebrik ve takdir olduğunu söylemiş, bundan sonra da yönetim kurulu intihabına geçilmiş, eski idare heyeti aynen seçilmiştir.

# Lehistanla Litvanya arasında münasebat yeniden tesis edildi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Dün geceye kadar Litvanya hududunda taahşüd etmiş olan yüz bin Leh askeri, bugün tedricen yerlerine sevk edilmektedir.

Dün, gerek Varşovada, gerek Litvanyada halk bankalara tehacim etmiş ve paralarını çekmişti. Bugün her iki memlekette sınırlar yatışmış ve sükun avdet etmiştir.

## Litvanya başvekilinin sözleri

Kaunas 19 (A.A.) — Başvekil vekili Stanisauski, soğuk bir sükût içinde parlamentoya Litvanyanın kuvvetin önünde eğildiğini bildirmiş ve şu sözleri ilâve etmiştir:

«Fakat kuvvetli olmak haklı olmak demek değildir.»

Hükümetin ultiyatomu kabul etmek mecburiyetinde kaldığına dair hazırlanan karar sureti, kimse itiraz etmediği için, kabul edilmiştir.

## Litvanya endişeleri

Kaunas 19 — Litvanya efkârı umumiyesi son derece münfaildir.

Polonya ultiyatomunun kabulü dahilde vahim neticeler doğurabilecek ve belki de hükümet istifa edecektir.

Birçok mahfellerde Polonya ile diplomatik münasebetlerin iadesi Vilno istilâsının fiilen tanınması demek olacağı, bu hareketin şimdiden tahmin edilemeyecek neticeler tevli edeceği ve ezümle Polonyanın mütemadiyen Litvanyanın dahilî işlerine karışacağı söylenmektedir.

## Varşova memnun

Varşova 19 (A.A.) — Polonya - Litvanya anlaşmazlığının halli, Varşova politik mahfellerinde çok büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Polonya efkârı umumiyesi, Litvanya, notayı kabul etmekle, bir harbin önüne geçmiş olmaktadır. Zira, Litvanyanın red cevabı vermesi takdirinde, Polonyanın kara, deniz ve hava kuvvetleri bu akşam saat 21 de Litvanyaya hücumu hazır bulunuyordu.

## Leh hariciye nazırının beyanâtı

Varşova 19 (A.A.) — Bek, bu akşam, Polonya gazetecilerini hariciye nezaretinde kabul etmiş ve aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Polonya hükümeti namına teyid edil-

yorum ki, hükümet, Litvanya milleti'nin talebbetiği istiklâle hürmet edecektir. Polonya ve Litvanya arasında doğrudan doğruya münasebetlerin teessüsü ile, bu hudud üzerinde mevcut bulunan daimî tehlike kalkmıştır. Anlaşmazlığın halli neticesinde, galib veya mağlûb yoktur. Yegâne galib, sulh ve hakikattir.

## Tezahürat

Varşova 19 (A.A.) — Polonya - Litvanya uzlaşmasını kutlamak üzere tertib edilen büyük bir tezahürat esnasında millî birlik cephesi şefi General Skavarszinski «Litvanyaya kuvvetli ve dost elimizi uzatıyoruz» demiştir.

## Mareşal Smigli-Ridz Varşovaya döndü

Varşova 19 (A.A.) — Mareşal Smigli-Ridz, Polonya - Litvanya hududunu tetkik ettikten sonra Vilnadan buraya dönmüştür.

## «Litvanya bir pazarlık mevzuu mu?»

Paris 19 (A.A.) — Paris matbuatı Litvanya üzerindeki Polonya tehlikesi ve Hitlerin nutku ile meşgul olmaktadır.

Pöti Parizien diyor ki: «Litvanyanın münasebet de olsa vereceği cevap karşısında Polonyanın alacağı vaziyet... Polonya bununla iktifa edecek midir? Bütün iş Litvanyaya vaziyet etmek için kasden şişirilmiş bir bahane değil midir? Acaba Litvanya Polonya ile Almanya arasında bir pazarlık mevzuu olmuyor mu? Almanyanın günün birinde herhalde geri istiyeceği Danzig koridorunu Memel koridoru mukabilinde Almanya'ya edeceğine pek variddir. Ancak Polonya Litvanya ile anlaşmak arzusunda samimî olduğunu iddia ediyor. Bunun doğru olmasını temenni ederiz. Esasen pek yakında bunu anlayacağız.»

Epok: «Polonyayı Almanyanın teşvik ettiğinde şüphe yoktur. Almanya Danzig koridorunu kaldırarak yerine Memel koridorunu ikame etmeğe çalışıyor.»

## İkinci bir ultiyatom mu?

Övr: «Litvanyalılar ultiyatomu herhalde kabul edecekler ve diplomatik münasebata da tekrar başlayacaklardır. Fakat Lehistanın Litvanyayı mütemadiyen iz'âç edeceğini de bilmeleri lâzımdır. Polonya hariciye nazırı herhalde yakında ikinci ultiyatomunu hazırlayacak ve Litvanyaya askeri bir ittifak akdini teklif edecektir. Filhakika Polonya Hitler ile yaptığı anlaşmayı tablik eylemektedir. Bu anlaşma Sovyet Birliğinin etrafında Sovyetlere karşı bir askeri ittifaklar kordonu tesis eylemektedir. Bize kalırsa bu pek ihtiyatsızca bir siyasettir. Çünkü bu inceci karantene kordonu Sovyet kuvvetlerinin karşısında mühim bir engel olamayacaktır.»

# Çekoslovakya'da 1 emirname neşredildi

Prag 19 (Hususi) — Hükümet, Çekoslovakya'daki Alman ekalliyetine bazı tavizlerle bulunmak hususunu tedkik etmektedir.

Salâhiyetler mahfellerde söylendiğine göre Almanlara, hükümetin merkezi idaresine yüzde 22, kendilerinin meskûn buldukları mntakalarda ise yüzde 90 a yaklaşan bir nisbette iştirak imkânı verilecektir.

Bu takdirde südet Almanları bir nevi muhtariyeti haiz olacaktır.

## İlk adım

Prag 19 (A.A.) — Nazirlar meclisi, devlet idarelerinde Alman memurlarının nisbetini yüzde 22 ye çıkaran bir emirname kararlaştırmıştır.

Prag 19 (A.A.) — Hitlerin nutku buraya iyi bir intiba bırakmıştır. Alâkadar mehafil, bu nutkun gerginliği çoğaltmadığını tebarüz ettirmektedir.

## Amerika Çekoslovakya lehinde

Vaşington 19 — Efkarı umumiyeye, parlamento ve matbuat sureti umumiyede İngiltere, Fransa ve Çekoslovakyanın lehindedir.

Londra ve Paris tarafından ittihaz edilecek tarzı hareketin Amerikadaki akisleri Amerikan hükümetine takib edeceği yolu gösterecektir.

## İngilterenin vaziyeti

Lodra 19 (A.A.) — Deyli Telgraf gazetesinin verdiği bir habere göre, Chamberlain ile hariciye nezareti erkânı arasında görüşmelere devam edilmiş ve Avusturyanın Almanya ile birleşmesi üzerine hâsil olan vaziyet tedkik olunmuştur. İngiliz nazırları, orta Avrupada Almanyanın yeni bir hareketine mâni olmak üzere Çekoslovakya'ya ekalliyetlere dair olan Alman metalibatını kabul ettirmek gayesini takip ediyorlar.

## Rumen gazetelerinin mütaleaları

Bükres, 19 (A.A.) — Gazeteler Avusturya hâdiselerini mevzuu bahsetmekte devam ediyorlar. Unversul diyor ki:

«Fransız - İngiliz siyasi Tuna ve şark Avrupasına karşı olan vaziyetini tesbit etmelidir. Tuna havzası muvazenesinde arta kalan muvazenenin anahtarı Çekoslovakyanın emniyetidir. Orta ve şark Avrupasının ileride takib edeceği siyaset başlıca Paris ve Londranın ittihaz edeceği hattı harekete bağlıdır. Tarih ekseriya tekrerr eder. Çekoslovakya ve alelimum Tuna havzasında da tekrerr edecek midir? Chamberlainin Avam Kamarasındaki son beyanatının İngilterenin son sözü olmasını temenni edelim.»

## Jorj Bratantonun makalesi

Jorj Bratiano, Timpul gazetesinde «Siyasetimizin yolları» başlığı altında yazdığı bir makalede diyor ki:

«Baltıktan Karadenize, Adriyatikten Egeye kadar uzanan devletler bloku muazzam bir nüfuz kütesi ve Avrupanın inkişaf gösteren milletlerini temsil etmektedir. Bu blok bugün her zamandan ziyade umumi sulh için bir zarurettir. Bizim siyasetimizin yolları bu anda bir taraftan Ankara, Atina ve Sofyaya tevcehül ederken diğer taraftan da Varşova, Belgrad ve Praga doğru gitmektedir. Müsterek hedef bizzat kendi sulhumuzu ve umumi sulhu korumak kaygusudur.»

## Fransızlara göre

Paris, 19 — Eko dö Pari yaziyor: Hitlerin nutku Prag hükümetine karşı tehditleri ihtiva ediyor. Hitlerin zorbalığa istinaden tutunan hükümetten kastı Çekoslovakya'dan başkası olamaz. Yeni Almanyanın Çekoslovakya'ya da aynen Avusturyaya yaptığını yapmakta gecikmeyeceğini açık bir surette ifade ediyor. Bittabi bu hususta İngilterenin hareket-sizliğine ve Fransanın da mütaavazına güveniyor.

## Yeşilay Gençlerbirliği kongresi

Yeşilay gençler birliğinin geçenki yıllık kongresinde nizamnamenin değişmesine karar verilmiş ve projeyi hazırlamak üzere bir komite seçilmişti. Proje hazırlanmıştır. Yeni nizamnamenin tedkik ve kabulü için gelecek cumartesi günü saat 14 de Eminönü Halkevinde yapılacak fevkalâde kongreye bütün üyelerin gelmeleri rica edilmiştir.



## Bir Haftalık

## RADYO PROGRAMI

## İSTANBUL

20 - Mart - 1938 - Pazar

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
15.30: Galatasaray - Güneş futbol maçı: Taksim stadından naklen. 18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Konferans: Prof. Salih Murad (Radyo dersleri). 20: Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: Muzaffer İkar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

21 - Mart - 1938 - Pazartesi

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Çocuklara masal: Bayan Nine. 19.55: Borsa haberleri. 20: Rufat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Fasil saz heyeti: İbrahim ve arkadaşları tarafından. 21.50: Radyofonik temsil: Stüdyo orkestrası refakatle (Turandot). 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

22 - Mart - 1938 - Salı

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâkla dans musikisi. 18.45: Eminönü Halkevi neşriyatı kolu namına Nusret Safa. 19: Plâkla dans musikisi. 19.15: Konferans: Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi namına Doçent Feyzullah Doğruer (Sosyal dış tababetinin faydaları). 19.55: Borsa haberleri. 20: Klasik Türk musikisi: Nuri Halli ve arkadaşları tarafından. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: Vedî Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Tahsin Karakuş ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

23 - Mart - 1938 - Çarşamba

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
17: İnkılâb tarihî dersi: Üniversiteden naklen: Yusuf Hikmet Bayur. 18.30: Fatih Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil. 19.15: Konferans: Dr. İbrahim Zati: Buluşık cilt hastalıkları ve saçların dökülmesi. 19.55: Borsa haberleri. 20: Necmeddin Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: Nezihe ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Fasil saz heyeti: İbrahim ve arkadaşları tarafından. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

15: Fasil saz heyeti: İbrahim ve arkadaşları tarafından. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

24 - Mart - 1938 - Perşembe

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
17: İnkılâb tarihî dersi: Üniversiteden naklen: Yusuf Hikmet Bayur. 18.30: Çocuk tiyatrosu: Firuz Atta. 19.15: Spor müsahabeleri: Eşref Şefik. 19.55: Borsa haberleri. 20: Nihal ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: Bimen Şen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Radife ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

25 - Mart - 1938 - Cuma

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
17: İnkılâb tarihî dersi: Üniversiteden naklen: Yusuf Hikmet Bayur. 18.30: Beyoğlu Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil. 19.15: Konferans: Ali Kâmil Akyüz (Çocuk terbiyesi). 19.55: Borsa haberleri. 20: Memeleket şarkıları: Feryadi Hakkı Aras tarafından. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: İnci ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Mustafa ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

26 - Mart - 1938 - Cumartesi

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Eminönü Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil. 19.15: Konferans: Üniversite namına Doçent Nusret (Zaman nedir?) 19.15: Borsa haberleri. 20: Sadî Hoşses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.30: Hava raporu. 20.33: Ömer Rıza tarafından arabca söylev. 20.45: Semahat Özdenes ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı). 21.15: Klasik Türk musikisi: Nuri Halli ve arkadaşları tarafından. 21.50: Orkestra. 22.45: Ajans haberleri. 23: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23.20: Son haberler ve ertesi günün programı.

## ANKARA

20 - Mart - 1938 - Pazar

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Dahili ve harici haberler.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâkla dans musikisi. 18.40: Radyofonik çocuk temsil. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule Çakar ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Melek Tokgöz ve arkadaşları). 21: Edebi konuşma: Behçet Kemal Çağlar. 21.15: Stüdyo salon

orkestrası. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

21 - Mart - 1938 - Pazartesi

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Dahili ve harici haberler. 17.30: İnkılâb dersleri: (Halkevinden naklen).

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Karışık plâk neşriyatı. 18.55: İngilizce ders: Azime İpek. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Melek Tokgöz ve arkadaşları). 21: Spor konuşması: Vildan Aşır. 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

22 - Mart - 1938 - Salı

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Dahili ve harici haberler. 17.30: İnkılâb dersleri: (Halkevinden naklen).

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Hikmet Rıza ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Melek Tokgöz ve arkadaşları). 20.45: Solo violon: (Necdet Atak) Piyonoda Marsel B. 21: Sıhhi konuşma: Dr. Nusret Karasu. 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

23 - Mart - 1938 - Çarşamba

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Dahili ve harici haberler. 17.30: İnkılâb dersleri: (Halkevinden naklen).

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Leman ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Melek Tokgöz ve arkadaşları). 21: Havacılık: Ş. Hazım Ergökmen. 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

24 - Mart - 1938 - Perşembe

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Dahili ve harici haberler.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule Çakar ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Melek Tokgöz ve arkadaşları). 21: Fotografiklık: Sadfer. 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

25 - Mart - 1938 - Cuma

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 12.50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Dahili ve harici haberler.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 18.35: İngilizce ders: Azime İpek. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Hikmet Rıza ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Melek Tokgöz ve arkadaşları). 20.45: Solo saksofon: Nihad Esengin (Piyonoda Marsel B.). 21: Konferans: Parazitolog Nevzat. 21.15: Plâkla dans musikisi. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

26 - Mart - 1938 - Cumartesi

**Öğle neşriyatı:**  
12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 13.50: Plâk:

## Çocuk Terbiyesi: 3

## En tehlikeli yaş

Yazan: Anne Padler



Genç bir anne ve çocuğu

Kızları veya oğulları on üç, on dördünü bulan annelerin hemen hepsinden aynı şikâyet duyulur: O yaşa kadar çalışmaya, oyuna, arkadaşlara düşkün, şen ve canlı çocuk birdenbire bütün sevdiği şeylerden, hattâ annesinden, babasından uzaklaşmış, mahzun, durgun bir insan oluvermiştir. Artık eskisi gibi ne mektebe de çalışkandır, ne de evde şakacı ve şen... Hep sessiz, sessiz bir köşeye çekilir, hep yalnız kalmak ister.

Anneleri endişeye salan bu anı ve büyük değişikliğin sebebini çocuğun fizyolojik tekâmülünde aramak lâzımdır. On üç yaş çocuk ömrünün en nazik bir çağıdır. Bu yaşa yaklaşan yavru artık tamamiyle çocuk sayılamaz. Onda şimdi gençliğin ilk fizyolojik ve psikolojik alâmetleri belirmeye başlamıştır. Çocuk uğradığı bu tahavvüllere zihnen hazır lanmamışsa, onlara dair hiç bir şey bilmiyorsa ürker, mahzunlaşır, bütün canlılığını kaybeder. Bunda yerden göğe kadar hakkı vardır. Bir kere sürpriz denemek kadar ani beden değişikliklerine, fizyolojik tahavvüllere uğramıştır. Sonra: Eskiden ne kadar sakin ve soğukkanlı ise şimdi o kadar çabuk kızan, çabuk kücenen bir mahlûk olmuştur. Acelecidir, bu yüzden hareketlerini iyi idare edemediği için beceriksizleşmiştir. Musikî, şiir gibi güzelliğin muhtelif şekillerine karşı ona derin bir hassasiyet gelmiştir. Evvelce metaneti ile övündüğü halde şimdi kolayca gözyaşı dökmektedir.

Türk musikisi ve halk şarkıları. 14.15: Dahili ve harici haberler.

**Akşam neşriyatı:**  
18.30: Plâk neşriyatı. 18.40: Çocuklara kargöz (Küçük Ali). 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları). 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları. 21: Hukukî konuşma. 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri. 22.15: Yarınki program.

## Son Posta'nın edebi romanı: 15

## Ah, Şu Hayat!

Yazan: Nezihe Muhittin

Gece yarısından üç saat sonra karanlık ve sessiz mahalle, birdenbire kuvvetli bir ışık, ve arasında kıvılcımlar çatırdayan boğucu bir dumanla uyandı. Kuytu sokakların köşelerinden beliren kadın, erkek ve çocuk çığlıkları birbirine karışıyor ve bütün bu vaveyllânın ortasında alevlerle çerçevesizlenmiş bir levha sallanıyordu:

— Yangın var!..  
Derinden derine köpeklerin meş'um ulumaları!.. Kalın ve çetrefil beki nâraları!.. Kadın ve çocuk feryadları!  
— Yanıyoruz!  
— Yangın var!..

— Su.. su!.. Su.. su yetiştirin suu!..  
Acar Fatma henüz daldığı uykudan bir mankağa gibi sersem ve şaşkın uyandı. Kulağına çarpan sesler, gözlerini kamaştıran bu dumanlı ışık!.. Kendini derhal topladı. Yangın! Mahallede yangın vardı

— Koşun! Yangın var! Ayol üstünüze ölü toprağı mı serptiler?.. Elâlem

cayır cayır yanıyor da siz tatlı uykular da mı yatacaksınız?.. - diye dâmanın odasına doğru koşarken evin kapısının yıkılır gibi yumruklanıp tekmelediğini duyarak merdivenlere saldırdı. Açılan kapıdan taşla dolan birkaç beyaz patiska donlu, gecelik takkeli mahalle halkı bağırıyordu:

— Nerelerdesiniz yahu?  
— Hiç eski ev boş bırakılır mı?  
— Çıralar gibi yandı ayol..  
— Bir kalas parçası bile kurtaramadık..

— Başın sağ olsun Fatma hanım!..  
— Sen sağ ol ne çare?  
— !!!.....  
Acar Fatma dili tutulmuş gibi bakakalmıştı. Ne söylüyorlardı?! Niçin baş sağlığı diliyorlardı?!

Birden dağılan beyninin içinde bir hakikat parladı.. evil. Evi mi yanıyordu?!

— Söyleyin a dostları!.. O kuş kafes-

leri gibi, o canım bülbül yuvası gibi evceğizim mi yanıyor yoksa?

Bekci kalın bir sesle cevap verdi:  
— Amma da bülbül yuvası idi ha!.. Yanıyor mu diye sorup duruyorsun... Yandı bile soyha!..

Bir mahalleli ihtiyar atıldı:  
— Zaten ev denemek nesi vardı?.. Hakkuran kafesine dönmüştü..

Bir mümeyyiz mütekaiddi Fatmaya yaklaştı:

— Damadının evinde yan gelip safana bak hemşire hanım.. Allah bir kapıyı kaparsa bin kapı eyler küşad...  
Acar Fatma duvara dayanmıştı. Esmem derisi mosmor bir kan dalgası ile kararmıştı! Korkunç gözleri dışarı fırlamış, kocaman ve küt parmaklarıyla dayandığı duvarın kireçlerini kazıyordu.

Mürvet gecelik gömleği ile merdivenlere serilmiş yatıyor, Murtaza efendi karısını namehrem gözlerden sakınmak için bir battaniyeye sarıp odasına götürmeğe çabalıyordu. Acar Fatma ile meşgul olan yoktu.

— Ümmeti Muhammed, hatunu kan boğuyor! Bir maşraba su yok mu?

Bu, Hafız Bedriyenin sesiydi. Eline tutuşturdukları bir maşraba suyu Acar Fatmanın yüzüne serptikten sonra etrafına telâşlı bağırmağa başladı:

— Çekilin bakayım!.. Ne de olsa mal

canın yongasını ayol.. hatuncağızın bağına ateş düştü!

Acar Fatma soğuk suyun yüzüne çarpmasıyla kendine gelince sanki kollarını zincirlerle bağlamışlar gibi etrafına saldıracak:

— Birakin beni! Birakin gidip kurtarayım a dostlar!..

Kadın kapıdan dışarı fırlamak ister gibi saldırmca önüne geçtiler..

— Neyi kurtaracaksın?.. Dedik ya sana.. tutuşmasın küllü olmasın bir oldu.. kav gibi parlayıp söndü..

— Tuhafına bak birader!.. bitişik evin avuç içi kadar kaplaması bile yanmadı!.. Hikmetihüda!..

— Allah cümlemizi korudu hele..

— Yaşasın bizim Salmatomruk aslanları! Herifcioğulları anadan doğma tulumbacı oğlu tulumbacı..

Taşla dolanlarla sokaktakiler arasında hasbihaller devam ederken demin bütün karanlık mahalleyi kızıl bir ışıkla badana eden yangın sönmüş, boğucu ve kesif bir duman kokusu tortulanmıştı şimdi.

— Haaaayt!.. Yaman kaçır Salmatomruk aslanları!..

Gecenin karanlığına dalan keskin tulumbacı seslerini, tehlikeyi atlattıklarını anlayan köpeklerin sevinçli havlamaları teşyi ediyordu.

Acar Fatma tekrar davrandı:

— Birakin beni! Gidip o saraylar gibi evceğizimi güreyim... Birakin beni!.. Hafız Bedriye onu iki omuzundan tutarak yerine oturttu:

— Vallâhi fena olursun kardeş.. koca evin yerinde bir avuç kül görmek kolay değil!..

— Demek o canım evden bir avuç kül kaldı ha?

Acar Fatma iki elile dizlerini döverken Hafız Bedriye acele sardığı kalın bir sigarayı onun ağzına tıktı:

— Hele bir nefes çek.. merakın dağılır!

Ağzından bir tomar duman salıveren Acar Fatma ağbıya ağlıya söyleniyordu:

— Tam tatlı uykuya dalmıştım.. rüyamda Haktaala bana cennette bir köşk hediye etmişli!..

Hafız Bedriye derin bir hayretle Acarın sözünü kesti:

— Cennette mi? Yoksa cehennemde miydi?!

— Ne münasebet? Cennetteydi ayol.. tam köşkün penceresini açıp o canım yeşilliklere karşı bir sigara tellendirirken bir de gözümü açıp ne göreyim?.. Mahalle ateşler içinde!..

— Hayırdır inşallah! Bu rüyayı bizim Hacıyatmaz hocaya tabir ettirelim.. ben işin içinden çıkamıyorum!..

— Arkast var —



"Son Posta"nın macera romanı: 62



## "İfşa eden idam olunur!.."

Harb sanayi casusları arasındaki mücadele

Garson çekildikten sonra Mösyö Mişelin gayet esrarengiz ve son derece heyecanlı bir tarzda kapının önünde durduğunu hayretle görmüştük. Litvanyalı mucid etrafına korkulu gözlerle bakıyordu. Birdenbire ellerini kaldırarak heyecanla bağırdı

— Zannedirim, buna mecbur olacağım. Çünkü herifin zengin olmaktan, para ihtirasından başka bir şey düşünmediğini zannediyordum. Zira tip, öyle bir tip! Ben öyle seziyorum. Herif bu işi için çok para isterse bile kendisi her halde bir bahane ile bir miktar para verip hırsını tatmin etmemiz ve bu suretle herifi kendimize bağlamamız icab edecek gibi görünüyor.

— Hakkın var.. lüzum olacak para için endişe etme..

— Mersi Olanda!.. Fakat senden eminlikle bir şey rica edeceğim!..

— Nedir?

— Bu hâdiseyi Draveskiye dahi bildirmemelisin.. hiç kimsenin malûmatı vermemesi lâzım.. elde edeceğimiz şeyler kadar mühim olursa olsun, şimdiki sükûtu muhafaza etmeliyiz!..

Olanda garib bir şübhelye yüzüme bakarak:

— Sen merak etme!.. dedi. Dur bakalım, senin kambur kâşif gelsin bir merak!.. Zira ben geleceğinden dahi şüphe ediyordum!

Vakiâ ben de içimde aynı şübhelye taşınmakta idim. Bundan dolayı da gayet müşşeli bir halde idim. Bunu gizliye yazıyordum. O akşam otelde garib kâşifi bu sebeplerden dolayı heyecan içinde bekledik. Olanda, böyle bir adamla dışarda görünmekten sanki utanmış gibi bana bu kadar acı adamla Parisin her hangi bir lokantasında yemek yememizin herkesin nazarı dikkatini çekeceğini, binaenaleyh yemeği çok zahmetli veya hususî bir yerde yememizi emretmeyi dahi unutmuyordum.

Hemen on dakika geçmişti ki şübhelerimizin tahakkuk etmediğine son derece sevindim. Zira otel garsonu telefonla bir mösyönün bizi aradığını haber vermişti. Heyecanla sordum:

— Kim arıyor?

— Mösyö Mişel isminde bir zat!

— Çabuk buraya getiriniz!..

Bir dakika sonra Mösyö Mişel eğri ayaklarıyla, iri bir çaganoz gibi yürürerek ve yerlere kadar eğilerek salona giriyordu.

Fakat garson çekildikten sonra Mösyö Mişel'in gayet esrarengiz ve son derece heyecanlı bir tarzda kapının önünde durduğunu hayretle görmüştük. Litvanyalı etrafına korkulu nazarlar atıyordu. Birdenbire kılı ellerini havaya kaldırdı. Heyecanla:

— Muhterem doktor cenabları affetmelerini dedi. Hemen pansiyonuma gidinler miyiz?..

Hayretle ayağa kalktım:

— Bir yerde yemek yiyemeyecek miyiz, Mösyö Mişel?..

Adam şiddetli bir sabırsızlıkla ellerini silkti.. âdeta kekeleyerek:

— Çok teşekkür ederim.. çok teşekkür ederim.. dedi. İstemez!.. Biz hemen gidelimize bakalım. Hemen.. bir an evvel çok rica ederim!..

Adamın bu telâşına hayret eden Olanda ile gayri ihtiyarî göz göze bakiştik. Ben yemeği reddedişine ve âdeta bundan sakınına hayretle canım sıkıldı. Bir halde Litvanyalının yüzüne bakıyordum. Şiddetli bir merakla:

— Fakat niçin Mösyö Mişel?..

Diye sordum.

Litvanyalı kâşif birdenbire hemen konuşacakmış gibi oldu. Etrafına aynı korkak tarzda bakınarak:

— Muhterem doktor cenablarından tekrar af dilerim. dedi. Bu kadar ihtiyarî hareket etmemi mazur görsünler. Sonra acı acı gülerak:

— Malûm a.. burası Paris!.. dedi. Nazarı dikkati celbetmeye ne lüzum var?..

— Ha... Anlıyorum, Mösyö Mişel!..

Galiba sanayie aid esrara taallük ettiğinin için bu ihtiyarî lüzumlu görüyorsunuz?..

(Sanayie aid esrar) sözünü talâffuz ettiğim zaman Mösyö Mişel'in âdeta tereddidini hissettim. Yengeç gözü gibi nazarı dışarı ve kocaman gözleri garib garib parlıyordu. Cevap vermeksizin, müddetli bir süreklilikle, yalnız başını sallıyarak beni tasdik etti. Gene etra-



— Doğru bizim pansiyona gitsek daha iyi olur?..

fına korkulu gözlerle bakındı. Sonra âdeta sızlanarak heyecanla:

— Doğru bizim pansiyona gitsek daha iyi olur!

Dedi.

— Pekâlâ! Nasıl arzu ederseniz, Mösyö Mişel!..

Diye münakaşayı kestim. Fakat Olandanın yerinden kııldamakta tereddüd ettiğini ve tereddüdü gözlerle gözlerimin içine bakmakta olduğunu farketmiştim. Paltomu alır gibi yaparak yavaşça Olandanın kulağına:

— Korkma! Tabancamı yanıma aldım!..

Diye fısıldadım. Sonra, gene etrafına garib garib bakmakta olan Litvanyalı kâşife döndüm:

— Buyurunuz, hemen gidelim, Mösyö Mişel!..

Olanda da benim gitmek hususunda ki kat'i kararımı görünce ayağa kalkmıştı.

— Arkası var —

## Harikulâde bir maceranın hikâyesi

(Baş tarafı 7 nci sayfa)

müşterileri birer birer dikiz etmek istiyordum. Bana ayrılan masanın arkasına isabet eden yerde, müşterilerden biri gelip oturmuştu bile. Masama yaklaşırken, elimden geldiği kadar belli etmiyerek yüzünü araştırdım. Masadaki lâmba, sonra, tabağın haddinden fazla eğik bağından dolayı fazla bir şey çıkarmadım. Yüzünü görebilmem için, iskemlede tam bir devir yaparak dönmem icab ediyordu. Yalnız, bu adamın yandan ayırdığı kısa ve kırışmaya yüz tutmuş saçları olduğunu farkettim. Bu zat, muhakkak surette ya Duclos veyahud da Roux olmalı, dedim.

İskemleme iyice yerleştikten sonra, yemek salonunda bulunan diğer iki kişiye baktım. Bunlar masalarında karşılıklı ve dimdik oturmuşlardı. Bunlar, şübhesiz yüzbaşı Clandon-Hartley ile karısı olacaktı. Vogeller, İngilizlerin masasının ötesinde ve merdivenin yanı başına düşen bir masada yer almışlardı. Başka bir çift duvarın yanına isabet eden masaya doğru yürüdüler, sarışın kadını, Odette Martin, diye tahmin ettim. Ahbabı da ya Duclos veyahud da Roux olmalıydı.

Biraz sonra da Mary Skelton ile kardeşleri göründüler. Beni gayet dostça selâmlıyarak, arkamdaki masa geçtiler, «arzi endam» edecek son birisi daha kalmıştı. O da çok bekletmedi ve beyaz sakallı, burnunun üstünde kelebek gözlüklü yaşlıca bir zat olarak meydana çıktı. Liste tamam olmuştu.

Garson çorba tabağını kaldırırken, bana bak der gibi bir işaret çaktım ve sordum:

— Beyaz sakallı bay kimdir?

— Mösyö Duclos.

— Ya sarışın bayanla oturan?

— Mösyö Roux ile madmazel Martin.

— Öyle mi?.. O halde Herr Schimler hangisidir?

— Kaşlarını kaldırdı ve:

— Herr Schimler mi, mösyö?.. diye sordu. Otelimizde bu isimde hiçbir müşterimiz yoktur.

Başımı hafifçe döndürdüm ve gözlerimle arkamda oturanı işaret ederek:

— Peki öyle ise, şu dipteki masada oturan kim oluyor?..

— Bu, Mösyö Paul Heinbergerdir. İsviçreli bir muharrir ve Mösyö Köche'nin ahbabı!..

Bir müddet, sessiz sessiz kendimi dinledim. Sonra, bir parça titriyen elimle,

cebimden Beghin'in verdiği listeyi çıkardım. Peşkirimle gizliyerek, içinde yazılı olan isimleri, bütün listeyi ezber bildiğim halde, bir daha fakat dikkatle gözden geçirdim. Heinbergerin ismi yazılı değildi.

Nakleden: İbrahim Hoyi

— Arkası var —

## Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 7 nci sayfa)

İsa, halifenin nedimleriyle kâtiblerini, hattâ oğullarını eşsiz bir hediye ve rüşvet seli önünde hayran bırakmış, neticede gene yerinde ipka edilmişti.

Horasan halkı eğer Memun galebe etmezse başlarına gene o kara belânın geleceğini anlamıştı. Bunun için Eminin ordusuna Ali bin İsanın kumanda ettiğini anlar anlamaz asker sayısı ve harb aşkı son derece artmıştı.

Emin kendisinden pek emindi ve eğlenceden, şehvet âlemlerinden ayrılmaya lüzum görmüyordu. Annesi Zübeyde de aynı kanaati besliyordu. Fakat buna rağmen Memuna karşı yapılan haksızlığı da bir türlü doğru bulmuyordu. Kumandan Ali bin İsa veda için geldiği zaman ona şunları söyledi:

— Halife benim oğlumdur, kalbimin biricik sevgisidir. Fakat Memunun uğradığı hakaret de kalbimi yaralamıştır. Onu hilâfetten mahrum etmek adaletsizlik olmuştur. Senden bir dileğim var: Memuna hiç bir kötü söz söylemeyeceksin. Çünkü onun akranı değilsin. Esir muamelesi yapma, zincirle bağlama, hizmetinde olanları ayırma, yolda ne yarıncından, ne önünden git! Senin vazifen onun atının özengisini tutmaktır. Seni azarlarsa bile susmalısın!

Sonra kumandana gümüş bir zincir uzattı:

— Eğer esir edersen bununla bağla!

İki ordu (Rey) şehri civarında karşılaştı. Bir tarafta haksızlık ve hıyanet, diğer tarafta hak ve merdlik vardı. Bu, Memunun hilâfet iddiası olmaktan ziyade Horasan ve İranın müstebid Bağdada ve zulma karşı isyanıydı.

Harb pek çetin oldu. Ali bin İsa öldürüldü.

Bozgunluk haberi Bağdada geldiği zaman saray muhitinde dehşet uyandırdı. Vaziyeti o sırada saray civarındaki karnallardan birinde balık tutan halifeye bildirdiler. Emin onları kovdu:

— Şimdi zevkimi bozmayınız. Azadım iki balık tuttu, ben bir tane bile tutamadım!..

Kadırcan Kaflı

## Mukaddes tabanca

(Baş tarafı 10 uncu sayfa)

tişmiş adam, hiç olurum. Beni hiç olmaktan kurtarmak şu dakikada sizin elerimizdedir. Size söz veririm beyefendi, öyle hareket ederim ki size zerre kadar mes'uliyet terettüb ettirmem.

Hasan Bey yürek namuslu Türkiye'de inkılâb olmasını istiyen ve onu yapacakları yetiştirmeği ve onların yetiştirilmesini istiyen ve bununla uğraşan bir adamdı. Mustafa Kemal onun Selânik Askeri Rüştiyesi talebesi olduğu gündünberi dikkat nazarını celbetmiş olan bir çocuk olduğu için bütün tavsiyeleri o günün kanun, nizam ve ahlak kaidelerinden üstün olan inkılâbcılık düşüncesiyle hareket ediyordu. Onun içindir ki Mustafa Kemal şu tavsiyede bulundu:

— Vaziyet hakikaten dediğiniz gibi fena ve tehlikelidir. Şu dakika hatırıma gelen çareyi size söyleyeyim: Müşiriyet makamına bir istida ile müracaat ediniz, hastahâzımdan bahsederek tebdilhava talebinde bulununuz. Fakat sadece erkânharbiye yüzbaşısı Mustafa Kemal diye imzalayınız. Ben bu istidayı heyeti sıhhiyeye havale ettirir, sıhhiye reisi İskender Paşayı, ayrıca gövresiz lüzum gelen vesayada bulunurum. Pek söz veremem ama, unusrım ki muvaffak olursunuz.

### Mustafa Kemal muayene odasında

Ertesi gün Mustafa Kemal, Selânik askerî hastanesinin muayene odasında, bir takım genc doktorlar arasında, muayene edilmektedir. Ondan hastahâzını soruyorlar, fakat O sarıh bir cevap veremiyor. Yalnız arada sırada hastahâzının mahiyetini İskender Paşa hazretleri bilir, diyor. İskender Paşa hakikaten Hasan Beyden tavsiye almış, fakat bunu hastanedeki doktorlara söylemeği unutmuyordu. Nihayet paşa meseleyi hatırlıyor ve Mustafa Kemal'e bir raporla dört ay Selânikte tebdilhava kararı veriliyor. Bu rapor İstanbul'a gönderiliyor.

### Mustafa Kemal çalışmak için zaman kazanmıştır

Mustafa Kemal, artık saklanmağa ve hüviyetini gizlemeğe lüzum görmeden gayesiz uğruna çalışabilecektir. Derhal işe koyuluyor ve arkadaşlarından habib Ömer Nacliyi, topçu zabıtlarından Hüseyin, sınıf arkadaşı ve o tarihte Selânik Askeri Rüştiyesi tarih ve

edebiyat muallimi Hakkı Bahay buluyor, bunların delâletle Selânik Muallim mektebi müdürü hoca Mahir ve Selânik Askeri Rüştiyesi müdürü Bursalı Tahire tanıyor. Bunlar Mustafa Kemal hazırladığı inkılâba Makedonyada ilk girenlerdir.

### Selâniğin Çınarlı mahallesinde bir ev

Ev sahibi Hakkı Baha yeni evlenmiştir. Mustafa Kemal, arkadaşlarıyla burada toplanmağa karar veriyor. Hakkı Bahanın evine gidiliyor. Hakkı Baha, arkasına giymiş olduğu süslü bir Japon pijaması kendilerini karşılıyor. Hakkı Baha o zaman musikiye meraklıydı, flüt çalardı. Bu evin tarihi bir kıymeti ve manası vardır. Çünkü Mustafa Kemal'in Şamda tesis ettiği ihtilâl komitesinin Makedonya teşkilâtı bu evde kurulmuştur.

Mustafa Kemal ve arkadaşları bir masa etrafında toplanırlar. Mustafa Kemal cebinden bir kağıt çıkarıyor. Bunun üzerinde yazılı üç beş maddeyi arkadaşlarına okuyor, arkadaşlar Mustafa Kemal'in tasavvuru ve teklifini aynen kabul ediyorlar.

Şimdi hafif bir merasim işi kalmıştı: Komiteye sadakat yemini!

Mustafa Kemal, bu yeminin silâh üzerine yapılmasını teklif etti; çünkü, inkılâbın yürüyebilmesi için icabında müracaat edilecek vasıta gene silâhtı. Silâh sözü üzerine pijamalı edebiyat hocası cebini yoklarken Mustafa Kemal topçu zabiti Hüseyin dönerek «Silâhın var mı?» dedi. Hüseyin «Var efendim», cevabla tabancasını çıkardı. Mustafa Kemal tabancayı aldı ve masanın üstüne koydu.

— Arkadaşlar, dedi, inkılâb için bu silâh üzerine yemin ediyoruz, unutmayınız ki bu, rada birbirimize verdiğimiz söz inkılâb sözüdür; ve onun olması için icabında, silâh kullanmaktan da çekinmeyeceğiz!

Arkadaşlar, birer birer bu silâhi alıp öpüler ve onun üzerine yemin ettiler. Bu merasim bittikten sonra Mustafa Kemal topçu Hüseyine dönerek: «Al silâhını, dedi, bu silâh mukaddes bir silâhtır; onu iyi sakla! Bir gün bana verirsin!» ve filhakika öyle olmuştu.

AFET

Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı

## Çocuk terbiyesi: En tehlikeli yaş

(Baş tarafı 12 inci sayfa)

yabancı kalmalarına çainsınız. Halbuki cihalet, masumiyet demek değildir. Çocuğu bu hususta en derin bir bilgisizliğin karanlığı içinde büyütebiliriz. Fakat onun tabii gelişmesine, bu gelişme ile birlikte cinsi sevki tabiinin hayatında mühim bir rol almasına mâni olamayız. Bu sevki tabii her normal insanda mevcuttur. Aynı geçiden kendimiz de geçmedik mi?

Büyüklerin çoğu bu basit hakikati unutuyorlar. Çocuklarında sezdikleri bu türlü duyguları mevsimsiz ve zararlı sayarak müteessir oluyorlar. Halbuki bunlar hiç de mevsimsiz olmıyan en tabii duygulardır. Doktorların ve pedagoğların çoğu - isfer kız, ister erkek - gençliğe geçen çokta fena görülen bu tezahürlerin haddi zatında ne muzır, ne tehlikeli, hattâ ne de tabiinin dışında olmadığı kanaatinde dirlir. Asıl zararlı olanı, vücudunda başlıyan bu yeni duyguları birer kabahat gibi göstererek çocuğu utandırmak ve küçültmektedir.

Fiziyolojik tekâmül bazan bir çocuğu ötekenden daha çok sarsabilir. Bu da endişeye değmez. Hakikat şudur: Bu karışıklıklara karşı biz ne kadar sakin ve telâşsız görünürsek çocuk onlardan o kadar az zarar görür, o kadar çabuk sıyrılır, cinsi duygulara hâkim olunabileceğini o kadar kolaylıkla öğrenir.

Acaba bu hâkimiyeti onlara nasıl öğretebiliriz?

Her şeyden önce bu hususta en doğru bir bilgi edinmelerine yardım ederek... Bilgi: Yavruya hayat kavgasında verilecek silâhların en kuvvetlisidir. Bu bilginin nasıl ve ne zaman verileceğine gelince... Buna dair bir çok kitablarda yazılmıştır. Bunlardan bir kısmı annelere hitab eder. Bir kısmı da doğrudan doğruya çocukların eline verilebilecek gibidir.

Hepsinde esas olan nokta şudur: Çocuğu gençliği anlatmak için mutlak gençliğe adım atmasını beklememelidir. Daha pek küçüküküken yeni doğan bebeklere aid suallerle o bu mevzu üstünde büyüklere en güzel zemini hazırlar. Bu sorgulardan derhal istifade etmeli, ona bütün hakikat anlıyacağı bir dille izah edilmelidir. Çünkü: İlk çocuğu yılları yavrunun öğrenmeye en meraklı, inancı en meyyal olduğu devirdir. Yavruyunun o yaşta iken merakını yenen, itimadlarını kazanan anneler, onlara sü-kün içinde geçecek bir gençlik hazırlıyorlar demektir. Buna lüzum görmiyenlerse çocuğun önüne güçlük üstüne güçlük yapıyorlar sayılabilirler.

Gençlik çağına giren çocuğa başka şekilde (belli etkisiz) yapılabilecek bü-

yük bir yardım daha var: Cinsi duygular, muhtelif istikametlere çevrilebilecek bir kuvvettir. Musiki, edebiyat, sahne gibi yaratıcı faaliyetler ona iyi birer zemin olabilir. Bunlara merak salan çocuklar ilk gençliği diğerlerinden daha sakin geçirirler.

Bir çok kimseler bedenlen fazla çalışmanın - cimsî duyguları tahrik edebilecek olan - fazla enerjiden kurtulmak için en iyi bir çare olduğunu iddia ediyorlar. Yanlış bir kanaat... Genç bir çocuğun kuvvetini israf etmek çok zarardır. Sürmenaj uykuyu, sinirleri bozar. Yavrunun huzurunu kaçıır. Bunun yerine açık havayı, sporu koymak çok daha doğru olur. Maamafih bazı çocuklar için bu kadarı da kâfi değildir. Onlara daha başka, daha mütelevvi meşguliyetler bulmak lâzımdır.

Hâsıl: Anne, gençlikte rehber olmak için çocuğunun itimadını kazanmak mecburiyetindedir. Bunun için uğruyacağı tahavvülleri ona daha küçük yaşta iken en doğru olarak anlatmalı, hiç bir vakit müphem veya yanlış izahlara girişmeemelidir. Büyüme çağına gelince de ona zihnini ılgal edecek çalışma ve eğlenme sahaları yaratmalıdır. Eline bilgi ve meşguliyet gibi iki büyük silâhı verdikten sonra onu mücadelesinde yalnız bırakmamalıdır. Bir kere itimadını kazandı mı başı sıkılır sıkılmaz o kendi kendine sizi arar, bulur, sizden kuvvet ve cesaret alır.

Çeviren: Neyyir

## HİKAYE: Öğretmen "Korjik", in istirahat saatleri

(Baş tarafı 8 inci sayfa)

O, annesinden af diliyor, ona hayattan şikâyet ediyor, kendisini haklı çıkarmağa çalışıyordu...

Sonra, saygılı sözlerle Jenyaya hitab ediyor, sesine acı, istihzalı, biraz da hürmetkâr bir âhenk vererek sabırlı Senek ile hayat mefhumuna dair konuşmağa başlıyordu.

Ve... birdenbire vahş ve sarhoş bir gülüşle kakkahalar savurmağa başlıyordu. O, bu sözlerle evin içinde kimseyi uyandırmazdı. Ev sahibi kadın çoktan buna alışmıştı.. bu kadından mâdâsı da onu işitmezdi..

O, çok defa, yatağına kadar gitmek için kendinde kuvvet bulamıyarak sabaha kadar, öylece, koltukta sızar kalırdı..

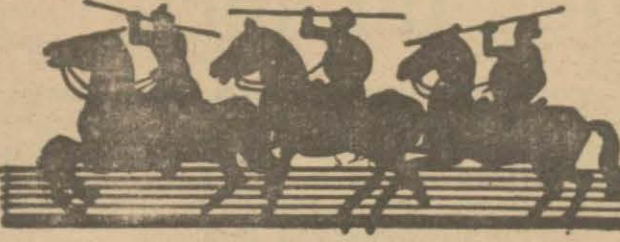
YARINKİ NUSHAMIZDA:

Baba kalbi..

Yazan: Kadırcan Kaflı



Son Posta'nın tarihi tefriki: 55



# ÜÇ BOZ ATLI

Yazan: Ziya Şakir

İki noyan bir hamlede atların yanına koşmuşlar, bir yumrukta at uşağını yere yuvarladıktan sonra çıplak atlarının üzerine sıçramışlar, iki boz atı bütün kuvvetleriyle ormana doğru doludizgin sürmüşlerdi

Nogerin sesi, bir anda kesildi. Elleri ni iki tarafına açarak:

— Aaaa!

Diye, boğuk bir feryad koyuverirken, yüzüstü yere devriliyordu... Noger, Adil Şahla konuşurken Durcan yavaş yavaş onun arkasına sokulmuş.. belindeki harçeri yıldırım sür'atle çekerek, bütün kuvvetle nogerin iki küreği arasına indirmişti.

Adil Şah, kısık bir sesle bağırdı:

— Ne yaptın, Durcan?..

— Bunun elinden başka türlü kurtulmak imkânı yoktu, noyan... Çabuk.. Aliahaşkına çabuk.. her şey mahvolacak..

İçeriden de Hatay Bahadır, seslendi:

— Çabuk, Adil Şah.. çabuk..

İki noyan, kılıçlarını koltuklarının altına aldılar. Çarşafı bürünerek, keçi kılından övülmüş olan kalın siyah peçeleri yüzlerine taktılar.

Durcan sokak kapısını açtı. Başını dışarı çıkararak iki tarafa baktı:

Nöbetçiler, birbirleriyle konuşuyorlardı. Kapıdan çıkarken, sizi görmeyecekler. Yavaş yavaş gidin. Yanlarından telâşsızca geçin. Irmağa doğru ilerleyin. Ben, arkanızdan yetişirim.

Diye, mırıldandı.

İki noyan, tıbbi kadınlar gibi başlarını önelerine eğdiler. Elleri, kılıçlarının kabzalarında olduğu halde, ağır ağır ve telâşsız bir yürüyüşle nöbetçilerin yanlarından geçtiler.

Nöbetçiler, başra başra konuşuyorlardı. bir gün evvel büyük at yarışında yapılan yolsuzlukları tenkid ediyorlardı. Yanlarından geçen kadınların, farkında bile olmamışlardı.

Noyanlar nöbetçileri geçtikten sonra, yürüyüşlerindeki sür'atini artırmışlar, önelerinde giden atlara yaklaşmışlardı.

En arkada giden iki boz at, sanki sahiblerinin kokularını almış gibi kişniyorlar, dönüp dönüp arkalarına bakıyorlardı.

Birdenbire arkalarında bir ayak sesi işitmişlerdi. Dönüp baktıkları zaman, nefes nefese gelen Durcan'ı görmüşlerdi.

Durcan, onlara birkaç adım kalınca, seslendi:

— Çabuk.. bir yumrukta at uşağını yere yuvarlayın.. atlarınızın üstüne atlayın, hemen, sağdaki ormana sapın..

İki noyan, bir hamlede atların yanına koşmuşlar; bir yumrukta, at uşağını yere yuvarladıktan sonra, çıplak atlarının üzerine sıçramışlar; iki boz atı, bütün kuvvetleriyle ormana doğru sürmüşlerdi.

Noyanlar, ormana yaklaşırken arkalarından bir takım nal şakırtıları duymuşlardı. Başlarını çevirip baktıkları zaman, ikisi birden- homurdanmışlardı:

— Bütün at uşakları, peşimizden geliyorlar.

— En önde de, Durcan var.

Yürür otuz at uşağı, çıplak atların üzerlerine atlamışlar, karmakarışık seslerle bağırarak firarileri takip ediyorlardı. Bunların önelerine düşmüş olan Durcan, 'avazı çıktığı kadar bağıyor:

— Durun kahpeler! Durun katiller!.. Han hazretlerinin en sevdiği nogerin öldürdünüz de, nereye kaçıyor sunuz? Beni yaraladığınız da, caba... Sürün arkadaşlar.. sürün... Yakahyalım, şu kappe katilleri..

Diye, at uşaklarını teşvik ediyordu.

İki boz atın bacakları, birer çelik yay gibi açılıp kapanıyordu. Takip edenlerle aradaki mesafe, gittikçe artıyordu. Ortalık, yavaş yavaş kararıyordu. Artık, ormanın ilk ağaçlarına yaklaşmışlardı. Başını son defa olarak arkaya çevirmiş olan Adil Şah, dudaklarında hasil olan memnun bir tebessümle:

— Kurtulduk, Hatay Bahadır.. diye bağırdı.

ÇOBAN YILDIZI

Havanın kararması, ormanın da git-

tikçe sıklaşması üzerine, at uşakları firarileri kaybetmişler, o derin zulmet içinde darmadağın olmuşlardı.

Kendilerini bir ağaca çarpmamak için artık boz atlarının yularlarını karsarak ağır ağır yollarına devam eden noyanlar; uzaktan birbirlerine seslenen at uşaklarının acı acı bağırmalarını işitiyorlardı.

Hatay Bahadır, sordu:

— Nereye gidiyoruz, Noyan?..

Adil Şah, gürlütülü bir kahkaha atıktan sonra cevap verdi:

— Cehenneme gitmekten kurtulduk, ya, sen ona bak... Artık, canımız nereye isterse, oraya gideriz.

— Yolları biliyor musun?..

— Altımızda boz atlar olduktan sonra, bizim için her yer, yol.

— Evet, amma.. ben, bir şeyden korkuyorum.

— Neden?..

— Orman içindeyiz. Karanlık, yol yok. Olsa da, görmek ihtimali mümkün değil. Dönüp dolaşıp da tekrar geldiğimiz yere çıkarsak iyi bir şey olmaz.

— Tabii.

— Onun için, dümdüz giderek bir an evvel ormanı bir baştan öteki başa geçmemiz lâzım.

— O da, tabii.

— Hiç merak etme. Benim gözüm, havada.

— Havada mı?.. Havada ne var?..

— Çoban yıldızı.

— Aşkolsun.. bu, benim aklıma gelmemişti.

— Dikkat et.. yaprakların seyrekleştiği yerlerde gözlerimi bu yıldızdan ayırmıyorum.

— İsbet... Acaba, bu orman büyü mü?..

— Bilmiyorum. Fakat, serbest bulunduğum zaman bir gün birkaç noyanla buraya ava gelmiştik. O zaman bu ormanın dağlara dayandığını söylemişlerdi.

— Acaba dağlar uzak mı?..

— Geçtiğimiz yerlerin gittikçe dikleşmesine bakılırsa, pek uzak olmasa gerek.

— O halde yolumuza devam edelim.

Ormanı bir an evvel geçerek dağ yollarına girelim. Sabah olur olmaz, Orus Hanın atlıları ormanın her tarafını çevireceklerdir.

— Hakın var. Fakat, boz atların karınları aç.

— Sanki.. bizimki tok mu?.. Keşki Durcan sırtımıza birer de yiyecek hebesi verseydi.

— Hah.. bir, o eksik... O da olsaydı, çıktığımız şu yolculuğa doyum olmazdı.

— Koca, Durcan.. hakikaten, büyük fedakârlık etti.

— Ya, kurnazlığı... O, fedakârlıktan daha büyük değil mi?..

— Arkası var —

## Bir Doktorun Günlük Notlarından

PAZAR

### Süt çocuklarında Raşitizm: Kemik hastalığı

Küçük çocukların daha memede iken aldıkları süt ayların ilerlemesi ile gayri kâfi gelmeğe başladığı zaman çocuğun kilosunda tenakus ve umumiyete bir inhitat başgösterir.

Bu, doğrudan doğruya gıdasızlık ve açlık hastalığıdır. Eskiden bu noktalar malum olamadığı için yeni doğan ve emzikte bulunan çocuklarda bir takım zafı umumî, kansızlık ve kemik hastalıkları bağladığı zaman bunu bir takım verasetlere veyahud her iki tarafın, yani ana ve babanın izdivak noktasına taallük eden kusurlardan ileri geldiği zannolunurdu. Bugün artık bu fikirler bir tarafa atılmıştır. Bütün bunların sebebi vücudun gıdadan ve bilhassa vitaminlerden mahrumiyetidir. Bu gibi mahrumiyetin neticesi olarak ilk görülen hastalıklardan birisi, Raşitizm'dir: Yani kemik hastalığı.

Hall tabilde bir çocuk on, on iki aylık iken yürümeli. Yürümek demek, kemiklerin kâfi derecede sertleşmesi demektir. Bu müddet zarfında çocuk yürüyemediği takdirde kemikler sertleşmemiş, yani vücutta kâfi derecede kalsiyom emilimi olmamıştır. Bu gibi çocukların diğ çatlatmalarında da genellikle görülür. Bunun da sebebi gene kalsiyom metabolizmasının noksanından ileri gelir. Diğ sertleşirse gışayı muhatıyî keserek çatlar. O halde çocukların süt devresinde ve süt devresini müteakib aylarda umumî vaziyetini çok yakından tedkik etmek mecburiyeti ortaya çıkıyor demektir.

Süt ile beslenmenin kâfi olmadığı tahakkuk ederse süte ilâveten verilebilen birçok gıdalar vardır. Ve bu sayededir ki son seneler zarfında raşitizm hastalığı da oldukça azalmıştır.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yollamalarını rica ederiz. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

## Dr. İHSAN SAMİ BAKTERİYOLOJİ LÂBORATUVARI

Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından Vasserman ve Kahn testleri, kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrarı, balgam, cecahat, kazurat ve su tahlilâtı, ultra mikroskopî, hususî ağılar istihzârı. Kanda üre, glikoz, klorür, kolesterol miktarlarının tayini.

Divanyolu: No. 311. Tel: 20981

## Yeni neşriyat

Halk Bilgisi Haberleri — Eminönü Halk-evi Dil, Tarih ve Edebiyat Komitesi tarafından her ay çıkarılmakta olan Halk Bilgisi Haberleri adlı folklor mecmuasının 77 inci sayısı çıkmıştır.

Sulara dalan gözler — Türk edebiyatına «Baykuş» gibi ölmüş bir eser veren, güzide sair ve ed' b Halid Fahri Ozansoy, edebiyat meraklılarına yeni bir eser sunuyor: «Sulara dalan gözler», temiz Türkçenin, pürüzsüz kafiye ve güzel örneklerini yaratan, şirlerinde Halid Fahri arkadaşımız, bu edebiyat çoraklığı ve karışıklığı içinde, «Sulara dalan gözler» ile yepyeni ve parlak bir meş'ale uzatıyor. Her birisi, diğerinden güzel olan şirlerini, okurlarımıza hararetle tavsiye ederiz.

Rüzgârların Kopardıkları — Refik Topkan imzalı bu isim altında muhtelif şir, nesir, hikâye ve tiyatro bahislerini ihtiva eden yeni kitabın intişar etmiştir.

Arkitekt (Mimar) — 82 nci sayısı ile yedinci yıla basan (Arkitekt) Dergisi Mimar Sedat Hakkı'nın, mühendis Muammer Tanusunun, Abidin Mortaşın, Şevki Balmüceun, Nizameddin'in yazılarını ihtiva etmektedir.

Toprak Mahkûmları — İzmirli Dr. S. Ş. Demirtan'ın bu isimdeki romanı kitab halinde basılmış ve satışa çıkarılmıştır. Yüz elli küsur sayfa tutan bu roman 1880 ile 1923 yılları arasında Anadolu köylüsünün toprak mücadelesini anlatmaktadır.

Yeni Elektrikçilik — Yüksek elektrik mühendisi Refik Fenmen'in bu isimdeki faydalı eseri ikinci defa olarak bastırılmış ve satışa çıkarılmıştır. San'at öğrenmek, ve elektrik ehliyetnamesi almak isteyenler için açık bir dille yazılmıştır.

## Nöbetçi Eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler: Aksarayda: (Şeref). Alemdarda: (Abdülkadir). Beyazıda: (Cemil). Samat. yada: (Teofilos). Eminönünde: (Mehmed Kâzım). Eyübe: (Hikmet Atlamaz). Fenerde: (Hüsameddin). Şehremininde: (Hamdi). Şehzadebaşında: (İ. Hakkı). Karagömrükte: (Fuad). Küçükpazarda: (Hikmet Cemil). Bakırköyünde: (Hilâl). Beyoğlu cihetindekiler: İstiklâl caddesinde: (Kanzuk). Dalrede: (Güneş). Topçularda: (Sporids). Taksimde: (Nizameddin). Tarlabasında: (Nihad). Şişlide: (Halk). Beşiktaşta: (Ali Rıza).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler: Üsküdar: (İskelebaşı). Sarıyerde: (Asaf). Kadıköyünde: (Büyük - Üçler). Büyükdada: (Şinasi Rıza). Heybelide: (Tanaş).

## SPOR

# Millî güreş seçmelerine dün akşam başlandı

Yaşar, Adnan ve Mustafa hastalıkları dolayısıyla dün akşamki müsabakalara girmediler



Dün akşam güreşenlerden bir grup

Millî güreş takımı seçmeleri dün Akşam Beyoğlu Halkevi salonunda çok az bir seyirci huzurunda yapıldı. Güreşlere Ankara, İstanbul, İzmir ve Balıkesir güreşçileri iştirak etti. Bu seçmelerde birinci ve ikinci gelecekler federasyon tarafından kampa alınacak ve antrenörün nezaretinde çalışacaklar. Avrupaya hareket etmeden bir seçme daha yapılacak ve asıl millî takım bu suretle belli olacaktır.

Millî takımımızın en kuvvetli namzedlerinden olan Yaşar - Adnan - Mustafa hastalıkları dolayısıyla bu seçime girememişlerdir. İkinci seçmelere kadar iyi oldukları takdirde iştirak edecekler ve bu suretle takımımız en kuvvetli şekline almış olacaktır.

Müsabakalarda bir intizamsızlık göze çarpıyordu. Bütün güreşlerde minder hakemi antrenör (Pellinen), yan hâkemliğini de İzmir güreşçilerini çalıştıran Nuri ve Ankara güreşçilerini çalıştıran Necati yaptılar.

56 kilo: Kenan (İstanbul), Ali (İzmir) — Kenan'ın teknik ve enerjik kabiliyeti rakibi İzmirli Ali üstünde bariz bir fark gösteriyordu. Bunun neticesi olarak Kenan Aliye bir kafa kolla ve tuşla 7 dakikada yendi.

Mustafa (Ankara), Hasan (İzmir), Mustafa daha ilk dakikalarda üstünlüğünü göstererek ayakta aldığı bir kafa kolla rakibini tuşla 3 dakikada yendi.

Ali Ömer (Ankara), Hüseyin (İstanbul), İlk on dakika Hüseyin'in hâkim oyunlarıyla geçti. Bununla beraber Ankara Ali de Hüseyine nazaran olan tecrübesizliğine rağmen kolay kolay oyun tadbik ettirmedir.

İkinci on dakikada da Hüseyin hasmına fazla bir şey yapamadı ve ancak sayı ile 20 dakikada galib geldi.

56 kilo: Hasan (İzmir), Ali (İzmir): İzmirli Ali ayakta bir çapraz yaparak Hasanı yere aldı ve tuşla 2,40 dakikada galib geldi.

Kenan (İstanbul), Ali Ömer (Ankara): Ali mağlûbiyeti evvelden kabul etmiş gibi hep minder haricine kaçtı ve hâkemin ihtarını mucib oldu. Bir aralık Kenan'ın aldığı bir saltodan minder haricine kaçmakla kurtulmak istedi ve yere tehlikeli bir surette düştü. Ali güreşi terkettiğinden Kenan 5 dakikada galib geldi. Alinin başından yaralanması neticesi hastaneye kaldırmak mecburiyeti hâsıl oldu.

Hüseyin (İstanbul), Mustafa (Ankara): İlk anlarda Hüseyin'in kolu burkulduğundan Mustafa galib geldi. Vakit: (5) dakika.

61 kilo: Ahmed (Ankara), Hasan Tahsin (İstanbul): 61 kilonun en mühim güreşi bu müsabaka oldu. İlk beş dakikada her iki güreşçi birbirini ayakta denemek ve müsaid zamanlarda neticesiz oyun tadbik etmelerile geçti. İkinci on dakikada Hasan Tahsin Ahmede puvan kazandıracak oyunlar yaptı. Neticede Ahmed hakemlerin ekseriyetle 20 dakikada galib ilân edildi.

Mahmud (Ankara), Mustafa (Balıkesir): İlk anlarda Mahmud rakibine teknik itibarile üstün olduğunu gösterdi. Mahmud sekizinci dakikada bir

burgu yaparak Mustafaya tuşla galib geldi. Ahmed (İstanbul), Suad (Ankara): Suad bir salto ile 1,3 dakikada Ahmed tuşla yendi.

66 kilo: Yahya (İstanbul), Rasim (İzmir): İlk on dakika berabere bitti. İkinci on dakikada Yahya Rasime burgu ile tuş yaparak galib geldi. Vakit (15,20).

Yusuf Aslan (İstanbul), İzzet (İstanbul): Yusuf Aslan daha faik güreşi ve hükmen galib geldi. Vakit: (20) dakika. 72 kilo: Mustafa (Ankara), Enver (İzmir): İlk on dakikada ekseriyetle Enver hâkim. İkinci on dakikanın başında Enver Mustafaya tadbik ettiği tam bir burgu ile tuş yaparak 13,25 dakikada galib geldi.

Faik (İstanbul), Hasib (İstanbul): Bu güreş günün en heyecanlı ve güzel güreşi idi. Muntazam çalışması ve güreşteki kabiliyeti ile kendisini gösteren Faik ilk on dakikada çok güzel oyunlar yaptı ve üstün güreşti. İkinci on dakika da faik güreşerek hükmen galib geldi.

## Muhafızgücü Üçoku yendi

Ankara 19 (Telefonla) — Millî kürme karşılaşmaları için şehrimize gelen İzmirin Üçok takımı bugün Muhafızgücü ile ilk maçı yaptı. Hava çok güzel ve saha kalabalıktı. Oyun mütevazinin bir şekilde başladı. Her iki taraf ta birçok fırsatları kaçırdılar. Dakikalar ilerledikçe Muhafızgücünün üstünlüğü göze çarpıyordu. Sekizinci dakikada Muhafızgücü Rıza vasıtasile ilk golünü yaptı. Bu gol İzmirli bir kamçı tesiri yapmış ve onları hızlandırmıştı. Fakat çok iyi bir gününde olan Muhafızgücü müdafası onların gayretlerini boşa çıkartıyor. Tehlikeyi seven Muhafızgücü canlanarak üstünlüğü tekrar aldı. On dokuzuncu dakikada bir Muhafızgücü akını esnasında Şahin takımının ikinci sayısını kaydetti. Bu sayı da İzmirli hareketi geçirdi ve sıkı akınlara başladılar. Bir Üçok akınında Said kale önünde yakaladığı topu Muhafızgücü ağlarına taktı, birinci devre Muhafızgücü 2-1 üstünlüğü ile bitti.

İkinci devre hemen hemen birinci devreyi andırıyor, ne Üçok ve ne de Muhafızgücü fırsatlardan istifade edemiyorlardı. Devre ortalarında Üçok aleyhine olan penaltıyı Muhafızgücü kaçırdılar. Oyunun bundan sonraki kısmında da bir netice alınmadığından oyun 2-1 Muhafızgücünün galebesile bitti.

## Bisiklet yarışı

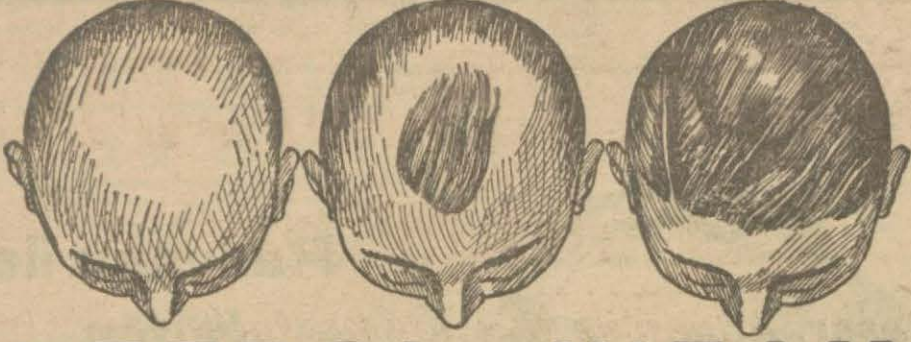
Bisiklet federasyonunun tertib ettiği seri bisiklet yarışları bugün 20 kilometre üzerinde yapıldı. Neticede Akşeyiden Kadri 42 dakika 48 saniyede birinci ve gene Akşeyiden Salih, Mithat ikinci ve üçüncü geldiler.

Güneş B takımı, Galatasaray B takımını yendi

Galatasaray - Güneş B takımı maçı Taksim stadında yapıldı. İlk haftaym Güneş galibdi. İkinci haftaym Güneş takımı 1 sayı daha yaparak maçı 3-1 kazanmıştır. Galatasaray bir buçuk saat tek kale oynamış, hücum hattının beceriksizliği yüzünden yenilmiştir.



Saç bakımı, güzelliğin en birinci şartıdır.



## PETROL NİZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerrep bir ilaçtır.

### İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

6418 kilo komple canbaz vagonu ve eşyası, eşya vagonu 7812 K. muhtelif demir eşya 2450 K sırlı abdehane levazımı ve su deposu 385 K demir dokuma makine aksamı 95 adet demir boru 1173 Kilo deniz motörü ve sandal 1857 K binek otomobil 454 K poslen elektrik ve kalorifer eşyası 650 K Alüminyum ve piring eşya 482 K selliloit varak 380 K lüstik eşya 2838 K cam eşya ve şişe 130 K şarab 600 K ağaç eşya 178 K müstahzaratı kimyeviye ve sınaie 152 K mukavva mamulâtı eşya 125 K telâ mensucat 560 K ipek ipliği ve eşyası 234 K Tömbeki 90 K yün ve pamuk ipliği 454 K sargılık kâğıd 158 K yün mensucat 198 K yün pelüş 2775 K topu boyalı fasoneli merserize muhtelif pamuk mensucat hakkındaki satış günleri ilânımız Son Telgraf gazetesinin 15/3/938 günlü nüshasında yer almaktadır. İsteklilerin bu gazeteyi okuyarak satışa gelmeleri ilân olunur. Tel. 23219 (1520)

### İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Münhal bulunan Drağmanda Tercüman Yunus camii imamlığı. İmtihan günü: 6/Nisan/938 Çarşamba saat 2. Müsabakaya talib bulunanların mezkûr tarihte öğleden sonra İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde müteşekkil Tevcih Encümenine müracaatları. (1513)

### İstanbul Belediyesi ilânları

Haseki hastanesi için lüzumu olan Amerikan bezi, patiska pamuk, yüz havlusu vesaire açık eksiltmeye konulmuştur. Bunların hepsine 4894 lira bedel tahmin edilmiştir. Listesile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. 1 kanunda yazılı vesika ve 367 lira 5 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 28/3/938 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümeninde bulunmaldırlar. (B.) (1411)

### Ziraat Vekâleti Satınalma Komisyonundan:

- 1 - Açık eksiltme usulü ile 20 ton arap sabunu alınacaktır.
- 2 - Muhammen beçel -4998- lira, ilk teminat 375 liradır.
- 3 - Eksiltme 21/3/938 de saat 15 de Ziraat Vekâleti binasında yapılacaktır.
- 4 - Şartnameler Ankara'da Ziraat Vekâleti Satınalma Komisyonundan, İstanbul'da Ziraat Müdürlüğünden ve İzmir Ziraat Mücadele Reisliğinden parasız olarak verilir.
- 5 - İsteklilerin mektupları veya makbuzlarla birlikte muayyen günde 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde zikredilen vesikalari eksiltme saatinden bir saat önceye kadar komisyona vermeleri. «1161»

### BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Sermayesi Liret 700,000,000  
İhtiyat akçesi Liret 145,769,054,50  
Merkezî İdare: MİLANO  
İtalyanın başlıca şehirlerinde

#### ŞUBELERİ

İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri Müttehidesi, Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru, Ekvatör ve Kolumbiyada Afilyasyonlar

#### İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ

Galata Voyvoda caddesi Karaköy Palâs (Telef: 44841 /2/3/4/5)  
Şehir dahilindeki acenteler:  
İstanbulda: Alâlemciyan hanında Telef. 22900 /3/11/12/15; Beyoğlunda: İstiklâl caddesi Telef. 41046  
İZMİRDE ŞUBE

### OSMANLI BANKAS

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ  
TESİS TARİHİ : 1863

Sermayesi: 10,000,000 İngiliz Lirası

Türkiyente başlıca şehirlerle Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Manchester'de, Mısır, Kıbrıs, Irak, İran, Filistin ve Yunanistan'da Şubeleri, Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistanda Filyalleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar.

### Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi  
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25  
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

### ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşirdir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.  
İlânlardan mes'uliyet alınmaz.  
Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul  
Telgraf : Son Posta  
Telefon : 20203

### İstanbul Borsası kapanış fiyatları 19 - 3 - 1938

#### ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	630,	630,
Nev-York	0,7830	0,7830
Paris	25,605	25,605
Milano	14,9555	14,9555
Brüksel	4,6777	4,6777
Atina	86,7460	86,7460
Cenevre	3,4325	3,4325
Sofya	63,4920	63,4920
Amsterdam	1,4250	1,4250
Prag	22,54	22,54
Viyana	4,1857	4,1857
Madrid	12,3810	12,3810
Berlin	1,9619	1,9619
Varşova	4,1666	4,1666
Budapeşte	3,9682	3,9682
Bükreş	106,19	106,19
Belgrad	34,2857	34,2857
Yokohama	2,7268	2,7268
Moskova	23,9625	23,9625
Stokholm	3,0820	3,0825

#### ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	23 80	23 80
A. şm. % 60 vadeli	—	—
Bomonti - Nektar	—	—
Asian çimento	—	—
Merkez bankası	100	100
İş Bankası	10 40	10 40
Telefon	7 80	—
İttihat ve Değir.	12 75	—
Şark Değirmeni	1 10	—
Terkoz	7	—

#### İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	19 175	19 15
» I vadeli	—	—
» II vadeli	—	—

#### TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Anadolu I pe.	—	—
» I vadeli	—	—
» II pe.	—	—
» II va.	—	—
Anadolu mü. peşin	—	—

#### PARALAR

	Alış	Satış
1 Türk altını	—	—
1 Banknot Os. B.	—	—

#### Yurddas:

Yurdunun eşsiz ve güzel meyvalarından bol bol ye ki hem köylünün yüzü gülsün, hem sen kuvvetli ve sağlam ol.



TEDAVÜLDEN ÇEKİLEN PARANIZ HIÇBİR CİHETLE SİZİ İLERLETMEZ.



ONU BANKAYA YATIRINIZ  
HER TÜRLÜ İZAHATI GİŞELERİMİZDEN ALINIZ

HOLANTSE BANK'UNI N.V.  
KARAKÖY, PALAS ALALEMCI HAN

## Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

Nazilli Basma Fabrikamızın Hususî Kurslarında Mensucat ve Elektrik Usta başısı yetiştirilmek üzere aşağıdaki şartlarla 30 San'at Mektebi mezunu alınacaktır.

İsteklilerin en son 31/Mart/938 tarihine kadar talep edilen vesaikle beraber mektubla Fabrika Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

#### ŞARTLAR:

- 1 - Ankara - İstanbul - İzmir - Bursa San'at mekteplerinden birisinden mezun bulunmak.
- 2 - Mekteb şahadetnamesi, evvelce çalıştıkları yerlerden alacakları Bonser vis suretleriyle hüsnühal mazbatası, Sıhhat raporu ve iki fotoğraf gönderilecektir.
- 3 - Seçimde muvaffak olanlara işe başladıkları tarihten kurs ve staj müddetinin hitamına kadar 2 lira yevmiye verilecek ve bir seneden aşağı olmamak şartile gösterecekleri liyakat ve ehliyeteye göre, Fabrika dahilî talimatı dairesinde terdricen yevmiyeleri arttırılacaktır.
- 4 - Kabul edilenlere Fabrikaca ayda bir lira mukabilinde yatacak yer ve maliyet fiatı üzerinden Fabrika kantininden yemek temin edilmiştir.
- 5 - Askerliğini yapmış olanlar tercih edilir.
- 6 - Fabrikamızın hususî kurslarında yetiştirilecek talibler iki sene müddetle idareye hizmet edeceklerine dair taahhüt senedi vereceklerdir. «1464»

## GÜVEN ANITI



TÜRKİYE İŞ BANKASI

R. Bırat

### BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Sermayesi Liret 700,000,000  
İhtiyat akçesi Liret 145,769,054,50  
Merkezî İdare: MİLANO  
İtalyanın başlıca şehirlerinde

#### ŞUBELERİ

İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri Müttehidesi, Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru, Ekvatör ve Kolumbiyada Afilyasyonlar

#### İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ

Galata Voyvoda caddesi Karaköy Palâs (Telef: 44841 /2/3/4/5)  
Şehir dahilindeki acenteler:  
İstanbulda: Alâlemciyan hanında Telef. 22900 /3/11/12/15; Beyoğlunda: İstiklâl caddesi Telef. 41046  
İZMİRDE ŞUBE

### RATİP TÜRKÖĞLU

Sirkeci: Viyana oteli sırası.  
No. 26, Kat 1 de hergün öğleden sonra saat 14 den 20 ye kadar hastaları kabul eder.

### SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

#### Türkiyedeki Şubeleri :

İSTANBUL (Galata ve Yenicaımlı)  
MERSİN, ADANA Bürosu

#### Yunanistandaki Şubeleri :

SELÂNİK - ATINA

Her nevi banka muameleleri  
Kiralık kasalar servisi



# RADYOLİN ile

Niçin dişleri mutlaka her yemekten sonra fırçalamak lâzımdır?



Çünkü geceleri ağız guddelerinin ifrazatı dişler ve diş etleri dolmuştur; çünkü yemekler, sigara ve kahve genâ aynı tesiri yapmıştır. Binaenaleyh dişleri hergün iki kere - bilhas-

sa yemeklerden sonra ve herhalde bol bol «RADYOLİN» ile fırçalamak ve temizleme şarttır. Bu sayede dişlerin de, ağız da sağlığı ve sağlamlığı; güzelliği garanti edilmiş olur.

## RADYOLİN

### Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Muhammen bedelleri miktar ve vasıfları aşağıda yazılı 3 grup malzeme ve eşya her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 25.3.1938 Cuma günü saat 10.30 da (on buçukta) Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin her grup hizasında yazılı muvakkat teminat ve kaunum tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

- 1 - 1000 kilo yağlama için yün fitil - muhammen bedeli 1925 lira ve muvakkat teminatı 144 lira 38 kuruştur.
- 2 - 3000 kilo ambalaj kâğıdı muhammen bedeli 1170 lira ve muvakkat teminatı 87 lira 75 kuruştur.
- 3 - 2610 adet muhtelif şekil ve eb'atta dınamo kömürü muhammen bedeli 1540 lira ve muvakkat teminatı 115 lira 50 kuruştur. (1328)

## Femil

ve Bağı

Hakikaten Bayanları âdet zamanlarında büyük rahata kavuşturan, vücutlarına her türlü serbesti veren, ciltlerini ter ve taze tutan rahim; iltihap akıntı ve ağrı, sancı ve kaşıntılarından koruyan kıymetli ölçülemez bir idealdir.

EN İNCE ELBİSELER ALTINDA BİLE SEZİLMİYEN

## FEMİL ve BAĞI

Bu sıhhi, pratik âdet bezleri her ticarethanede sayın bayanlarımızın hizmetlerine hazırdır.



Kendine beyhude vere eziyet ediyor

## NEVROZİN

varken ıstırap çekilir mi?

Baş, diş ağrıları

ve üşütmekten mütevellid bütün ağrı, sızı, sancularla nezle, romatizmaya karşı

## NEVROZİN

kaşelerini alınız

icabında günde 3 kaşe alınabilir.

## NERVİN

Uykusuzluk, asabi öksürükler, asabi zayıflık, baş ve yarım baş ağrısı, baş dönmesi, baygınlık, çarpıntı ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları iyi eder.

### İlân Tarifemiz

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sahifeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaça miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlâncılık Kollektif Şirketi,  
Kahramanzade Han  
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç  
S. Ragıp EMEÇ  
SAHİBLERİ: A. Ekrem UŞAKLIĞIL

# AGA-BALTIC



Radyosu ile bütün dünyayı dinleyiniz.

Toptan satış deposu: İstanbul Sultanhamam Hamdi bey geçidi No. 54, perakende satış yeri: Galata Bankalar caddesi RADYOFON mağazası ve Anadolunun bütün şehirlerinde acentalarımız vardır.

# KANZUK

SAÇ BOYALARI JUVANTİN



## KUMRAL SİYAH

Saçlara gayet tabii surette istenilen rengi verir. Ter ve yıkaamakla kat'iyen çıkmaz.

Bütün dünya sergilerinde sıhhi evsafi haiz saç boyaları arasında birinci gelmiştir. Saçları ve cildi kat'iyen tahriş etmeden istenilen renkte boyayan yegâne sıhhi saç boyalarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

## Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

6 ncı keşide 11/Nisan/1938 dedir...

Bu keşidede:

### 200.000 ve 50.000

liralık mükâfatlarla; 200.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 liralık ikramiyeler vardır.

Biletlerinizi ayın yedinci gününe kadar bayilerinizden almanız kendi menfaatiniz iktizasıdır.

## Venüs Kremi

Terkibindeki hususi madde hayatye dolayısıyla cildi besler, taravetini artırır. Yeni bir ten yaratır. Venüs kremi asri kadın güzelliğinin bir tilsimidir.

## Venüs Pudrası

Terkibi altın kremli

24 saat havalandırılmış fevkalâde ince ve hafif Venüs pudrasile tuvalet gören bir cild dünyanın en taravetli güzelliğini ifade eder.

## Venüs Allığı

Her cildin rengine göre çeşidleri mevcuttur. Yüze sürüldüğünde cilde fevkalâde tabii bir renk verir; teni bozmaz; güzelleştirir.

## Venüs Ruju

Son moda ve gayet cazib renklerle kullananları hayrete düşürür. Dudaklarda 24 saat sabit kalır. Şık ve kibar familyaların kullandıkları yegâne rujdur.

## Venüs Sürmesi

Aslâ yayılmaz ve gözlere zarar vermez. Venüs sürmesiyle tuvalet gören kirpikler büyür ve güzelleşerek kalbleri ok gibi saplanır.

## Venüs Kolonyası

Çam ve limon çiçeği kolonyaları hususi bir tiptir. O kadar ki; en büyük zevk ehlini ve müşkülpesend olmakla tanınmış kimseleri bile hayrette bırakır.